

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ
ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ

Διπλωματική Εργασία

ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ
ΕΥΘΥΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

της
ΓΑΛΛΙΟΠΟΥΛΟΥ ΧΑΡΑΣ

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια: ΣΑΜΑΡΑ ΑΓΓΕΛΙΚΗ

Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος στην
Εφαρμοσμένη Λογιστική και Ελεγκτική

Φεβρουάριος 2021

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να ευχαριστήσω καταρχάς την επιβλέπουσα καθηγήτρια της διπλωματικής μου εργασίας κ. Αγγελική Σαμαρά, καθηγήτρια του Τμήματος Χρηματοοικονομικής και Λογιστικής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, για τη συνεχή καθοδήγηση, την ενθάρρυνση, την υποστήριξη και την πολύτιμη συμβολή της σε οποιοδήποτε πρόβλημα και δυσκολία, συμβολή χωρίς την οποία θα ήταν αδύνατη η διεκπεραίωση της παρούσας εργασίας.

Στη συνέχεια θα ήθελα να εκφράσω την ευγνωμοσύνη μου σε όλους τους διδάσκοντες καθηγητές του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών της Εφαρμοσμένης Λογιστικής και Ελεγκτικής για τις γνώσεις που μας προσέφεραν ώστε να αποκτήσουμε τα απαραίτητα εφόδια για την επαγγελματική μας πορεία.

Τέλος ευχαριστώ τον σύζυγο μου για την αμέριστη συμπαράσταση και υποστήριξη σε όλη τη διάρκεια των μεταπτυχιακών σπουδών μου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στη συγκεκριμένη εργασία παρουσιάζονται δύο εταιρικές μορφές αρκετά διαδεδομένες τόσο στην Ελλάδα όσο και στις υπόλοιπες χώρες του κόσμου. Πρόκειται για την Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης, μια παλιά αλλά ακόμα ενεργή και δημοφιλή εταιρική μορφή και την Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία, μια σχετικά νέα εταιρική μορφή με όλο και περισσότερες νεοσύστατες εταιρίες να την προτιμούν για τα οφέλη τα οποία προσφέρει.

Αρχικά γίνεται μια προσπάθεια να παρουσιαστούν συνοπτικά διάφορες μελέτες και άρθρα που έχουν γραφεί ανά τον κόσμο σχετικά με αυτές τις δύο εταιρικές μορφές. Είναι σημαντικό να αναφερθεί πως παρόμοιες εταιρικές μορφές υπάρχουν σε όλες τις χώρες του κόσμου.

Στη συνέχεια αναφέρονται αναλυτικά όλα όσα ισχύουν στην Ελλάδα για τις συγκεκριμένες εταιρικές μορφές όσον αφορά το θεσμικό τους πλαίσιο. Με γνώμονα τους νόμους που διέπουν τις δύο εταιρικές μορφές αλλά και βιβλιογραφία διακεκριμένων επιστημόνων του κλάδου γίνεται η παρουσίαση των βασικότερων σημείων.

Στο τελευταίο μέρος της εργασίας γίνεται μια προσπάθεια να συγκριθούν αυτές οι δύο εταιρικές μορφές, διατυπώνονται κάποια συμπεράσματα και προτείνονται θέματα για περαιτέρω έρευνα.

ABSTRACT

This paper presents two corporate forms quite common in Greece as in the rest of the world. This is the Limited Liability Company, an old but, still active and popular corporate form and the Private Capital Company, a relatively new corporate form with increasingly more start-ups prefer it for the benefits it offers.

Initially an attempt is made to summarize various studies and articles that have been written around the world about these two corporate forms. It is important to note that similar corporate forms exist in all countries of the world.

The following is a detailed description of the institutional framework that applies in Greece for the specific corporate forms. Present the main points based on the laws that govern the two corporate forms and bibliography of distinguished scientists in the field.

In the last part of this paper, an attempt is made to compare these two forms of company, some conclusions are also formulated and proposed topics for further research.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	ii
ABSTRACT.....	iii
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.....	1
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	1
1.1 Γενικά Εισαγωγικά.....	1
1.2 Σκοπός Διπλωματικής Εργασίας.....	2
1.3 Ερευνητικά Ερωτήματα.....	3
1.4 Δομή της Διπλωματικής Εργασίας.....	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.....	4
ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ	4
2.1 Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία.....	4
2.2 Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης.....	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.....	19
ΘΕΣΜΙΚΟ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ Ι.Κ.Ε. ΚΑΙ Ε.Π.Ε.....	19
3.1 Θεσμικό και Νομικό Πλαίσιο της Ι.Κ.Ε.....	19
3.1.1 Γενικές Διατάξεις της Ι.Κ.Ε.....	19
3.1.1.1 Βασικά Χαρακτηριστικά.....	19
3.1.1.2 Επωνυμία.....	20
3.1.1.3 Έδρα.....	20
3.1.1.4 Διάρκεια.....	21
3.1.1.5 Εταιρική Διαφάνεια.....	22
3.1.1.6 Επίλυση Διαφορών.....	22
3.1.2 Ίδρυση της Ι.Κ.Ε.....	23
3.1.2.1 Ίδρυτική Πράξη και Περιεχόμενο του Καταστατικού.....	23
3.1.2.2 Σύσταση και Δημοσιότητα Γ.Ε.ΜΗ.....	24
3.1.2.3 Κήρυξη Ακυρότητας της Εταιρίας.....	25
3.1.2.4 Ευθύνη Ιδρυτών.....	25
3.1.3 Διαχείριση και Εκπροσώπηση της Εταιρίας.....	26
3.1.3.1 Διαχειριστής της Ι.Κ.Ε. και Καταστατική Διαχείριση.....	26
3.1.3.2 Εξουσίες και Αμοιβή του Διαχειριστή.....	27

3.1.3.3 Υποχρέωση Πίστεως.....	28
3.1.3.4 Τήρηση Βιβλίων.....	28
3.1.3.5 Ευθύνη Διαχειριστών.....	29
3.1.4 Αποφάσεις των Εταίρων – Η Συνέλευση των Εταίρων.....	30
3.1.4.1 Αρμοδιότητες Εταίρων.....	30
3.1.4.2 Σύγκληση, Συνέλευση Εταίρων και Τόπος Συνέλευσης....	31
3.1.4.3 Διεξαγωγή και Λήψη Απόφασης Συνέλευσης.....	32
3.1.4.4 Αποφάσεις των Εταίρων Χωρίς Συνέλευση.....	32
3.1.4.5 Ελαττωματικές Αποφάσεις των Εταίρων.....	33
3.1.5 Εταιρικά Μεριδία και Εισφορές Εταίρων.....	33
3.1.5.1 Εταιρικά Μεριδία και Είδη Εισφορών.....	33
3.1.5.2 Κεφαλαιακές Εισφορές.....	34
3.1.5.3 Εξωκεφαλαιακές Εισφορές.....	35
3.1.5.4 Εγγυητικές Εισφορές.....	36
3.1.5.5 Επιστροφή Εισφορών.....	37
3.1.5.6 Εξαγορά Υποχρεώσεων Εξωκεφαλαιακών ή Εγγυητικών.....	37
3.1.6 Μεταβίβαση Εταιρικών Μεριδίων και Μεταβολές Σύνθεσης.....	38
3.1.6.1 Μεταβίβαση Εταιρικών Μεριδίων.....	38
3.1.6.2 Αύξηση Κεφαλαίου.....	39
3.1.6.3 Μείωση Κεφαλαίου.....	40
3.1.7 Έγκριση Καταστάσεων από τους Εταίρους και Διανομή Κερδών....	40
3.1.8 Λύση και Εκκαθάριση.....	41
3.1.8.1 Λύση.....	41
3.1.8.2 Εκκαθάριση.....	41
3.2 Θεσμικό και Νομικό Πλαίσιο της Ε.Π.Ε.....	42
3.2.1 Γενικές Διατάξεις της Ε.Π.Ε.....	43
3.2.1.1 Βασικά Χαρακτηριστικά.....	43
3.2.1.2 Επωνυμία.....	43
3.2.1.3 Εταιρικό Κεφάλαιο.....	44
3.2.2 Σύσταση της Ε.Π.Ε.....	45
3.2.2.1 Περιεχόμενο της Εταιρικής Σύμβασης – Καταστατικού...	45

3.2.2.2 Διαδικασία Σύστασης Ε.Π.Ε.....	46
3.2.3 Τα Όργανα Διοίκησης της Ε.Π.Ε.....	47
3.2.3.1 Διοίκηση και Εκπροσώπηση.....	47
3.2.3.2 Διαχειριστές	48
3.2.3.3 Ανάκληση Διαχειριστών.....	50
3.2.4 Μεταβολές Εταιρικού Κεφαλαίου.....	50
3.2.4.1 Αύξηση Εταιρικού Κεφαλαίου.....	50
3.2.4.2 Μείωση Εταιρικού Κεφαλαίου.....	52
3.2.4.3 Συμπληρωματικές Εισφορές Εταίρων.....	53
3.2.4.4 Μεταβίβαση Εταιρικών Μεριδίων.....	54
3.2.5 Διανομή Κερδών.....	55
3.2.6 Λύση και Εκκαθάριση.....	56
3.2.6.1 Λύση.....	56
3.2.6.2 Εκκαθάριση.....	57
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.....	59
ΣΥΓΚΡΙΣΗ Ι.Κ.Ε. και Ε.Π.Ε.....	59
4.1 Ομοιότητες Ι.Κ.Ε. και Ε.Π.Ε.....	59
4.2 Διαφορές Ι.Κ.Ε. και Ε.Π.Ε.....	61
4.3 Ανάλυση Δεδομένων Ίδρυσης και Διαγραφής Ε.Π.Ε. και Ι.Κ.Ε.....	63
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5.....	72
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ.....	72
5.1 Τελικά Συμπεράσματα.....	72
5.2 Προτάσεις για Μελλοντική Έρευνα.....	74
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	75

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. Γενικά Εισαγωγικά

Σύμφωνα με το άρθρο 741 του Αστικού Κώδικα, εταιρία νοείται η σύμβαση μεταξύ δύο τουλάχιστον προσώπων, φυσικών ή νομικών με την οποία αυτά αναλαμβάνουν αμοιβαία την υποχρέωση να επιδιώκουν αμοιβαίως με κοινές εισφορές, κοινό σκοπό και ιδίως οικονομικό. Με την πάροδο όμως του χρόνου, οι δυσκολίες που προκύπτουν ως επακόλουθα της οικονομικής κρίσης στρέφουν το ενδιαφέρον του επιχειρηματικού κόσμου στην διερεύνηση νέων καταλληλότερων εταιρικών μορφών, που θα τους φέρουν ένα βήμα πιο κοντά στην επίτευξη των στόχων τους.

Στην Ελλάδα σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας ο κύριος όγκος των επιχειρήσεων είναι μικρού ή μεσαίου μεγέθους. Έτσι αυτόματα θα λέγαμε πως οι εταιρικές μορφές που χρησιμοποιούνται περισσότερο είναι η Ε.Π.Ε. και η Ι.Κ.Ε. αφού θεωρητικά η Α.Ε. προορίζεται για μεγάλες εταιρίες και οι ατομικές για πολύ μικρές εταιρίες.

Όσον αφορά την Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.) πρόκειται για ένα θεσμό με περισσότερα από 50 χρόνια ζωής στην Ελλάδα και ακόμα περισσότερα στο εξωτερικό. Η αλήθεια είναι πως από πολλούς θεωρείται παρωχημένη και για αυτό το λόγο σε πολλές χώρες έχει σχεδόν εγκαταλειφθεί. Στις περισσότερες όμως, όπως και στην Ελλάδα έχει γίνει μια τεράστια προσπάθεια να εκσυγχρονιστεί και να συμβαδίσει με τις σύγχρονες ανάγκες που προκύπτουν για μια εταιρία. Είναι ένας ενδιάμεσος τύπος εταιρίας μεταξύ των προσωπικών εταιριών (Ο.Ε., Ε.Ε. κτλ.) και των καθαρά κεφαλαιουχικών εταιριών. Άρα μπορούμε να πούμε πως η Ε.Π.Ε. επιλέγεται ως τύπος εταιρίας από τους επενδυτές, οι οποίοι θέλουν να αποφύγουν τα μειονεκτήματα τόσο των προσωπικών εταιριών, όσο και των καθαρά κεφαλαιουχικών εταιριών.

Η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία από την άλλη είναι μια πολύ νεότερη και σύγχρονη εταιρική μορφή αφού δε μετράει περισσότερα από 10 χρόνια. Πρόκειται για μια νέα εταιρική μορφή με βασικό στόχο να καλυφθούν οι ανάγκες των μικρομεσαίων κυρίως εταιρειών στην Ελλάδα, οι οποίες αποτελούν και την πλειοψηφία τα τελευταία χρόνια και να υπάρξει μια μεγαλύτερη κάλυψη των σύγχρονων αναγκών που προκύπτουν για μια νέα εταιρία. Βέβαια μέχρι και σήμερα έχουν γίνει τροποποιήσεις στον αρχικό νόμο, που θα αναφερθούν στην πορεία της εργασίας, με γνώμονα την ακόμα μεγαλύτερη ευελιξία των Ι.Κ.Ε. Δημιουργήθηκε για να δώσει ευελιξία και απλότητα δύο χαρακτηριστικά απολύτως αναγκαία για τη σύγχρονη πραγματικότητα. Βέβαια και εδώ υπάρχει αντίλογος και βασίζεται κυρίως στο γεγονός ότι είναι μια σχετικά καινούρια εταιρική μορφή και σε πολλές χώρες ακόμα το φορολογικό και το νομικό καθεστώς δεν έχουν προβλέψει τα πάντα.

1.2. Σκοπός Διπλωματικής Εργασίας

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να παρουσιάσει το θεσμικό και νομικό πλαίσιο ίδρυσης και λειτουργίας των Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης και των Ιδιωτικών Κεφαλαιουχικών Εταιριών στην Ελλάδα, να αναφέρει πως συναντώνται σε άλλες χώρες και να τις συγκρίνει μεταξύ τους.

1.3. Ερευνητικά Ερωτήματα

Τα ερωτήματα στα οποία θα προσπαθήσει να δώσει απαντήσεις η παρούσα διπλωματική εργασία είναι τα εξής:

- Ποια είναι τα δεδομένα που ισχύουν σήμερα για τις Ι.Κ.Ε.
- Ποια είναι τα δεδομένα που ισχύουν σήμερα για τις Ε.Π.Ε.
- Ποια τα αρνητικά και τα θετικά των δύο εταιρικών μορφών.
- Πως συναντώνται στον υπόλοιπο κόσμο οι συγκεκριμένες εταιρικές μορφές.

1.4. Δομή της Διπλωματικής Εργασίας

Στο πρώτο κεφάλαιο, στην εισαγωγή, γίνεται μια γενική αναφορά στους δύο εταιρικούς τύπους που θα αναλυθούν, αναφέρεται ο σκοπός της διπλωματικής εργασίας, η δομή της και τίθενται τα ερευνητικά ερωτήματα.

Στο δεύτερο κεφάλαιο, πραγματοποιείται η βιβλιογραφική επισκόπηση. Αναλυτικότερα παρουσιάζονται άρθρα διάφορων επιστημόνων σχετικά με τις δύο εταιρικές μορφές σε διάφορες χώρες του κόσμου.

Το τρίτο κεφάλαιο χωρίζεται σε δύο μέρη, που αφορούν το θεσμικό και νομικό πλαίσιο της καθεμίας εταιρικής μορφής.

Στο τέταρτο κεφάλαιο γίνεται η σύγκριση της Εταιρίας Περιορισμένης Ευθύνης με την Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία ενώ αναλύονται στατιστικά στοιχεία που αφορούν τις δύο μορφές εταιριών.

Στο πέμπτο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα συμπεράσματα από το σύνολο της εργασίας και προτείνονται θέματα για μελλοντική έρευνα.

Τέλος παρατίθεται η σχετική ελληνική, ξένη και διαδικτυακή βιβλιογραφία που χρησιμοποιήθηκε για την εκπόνηση της συγκεκριμένης εργασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

2.1. Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία

Η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία αποτελεί έναν σύγχρονο και ευέλικτο τρόπο παρουσίασης της κεφαλαιουχικής εταιρίας (Νεγκάκης, 2012). Στα πλαίσια λοιπόν αυτής της ευελιξίας επικεντρώθηκε τα τελευταία χρόνια η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ώστε να βοηθήσει τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις να ανταπεξέλθουν στις σημερινές προκλήσεις, εισάγοντας την εταιρία Societas Privata Europaea (SPE) σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η SPE συνιστά έναν πρόδρομο της Ι.Κ.Ε. και παρουσιάζεται ως ο αντίστοιχος Ευρωπαϊκός εταιρικός τύπος της. Στο κεφάλαιο αυτό λοιπόν, παρουσιάζεται μια σύντομη βιβλιογραφική ανασκόπηση η οποία αφορά έρευνες πολλών επιστημόνων για την αντίστοιχη μορφή της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρίας στην Ευρώπη και όχι μόνο με στόχο την βέλτιστη κατανόηση του νέου αυτού εταιρικού τύπου στον οποίον βασίζεται η Ι.Κ.Ε.

Οι Eckard και Kerber (2014) διεξήγαγαν μια μελέτη για την ανάπτυξη ενός συστήματος δύο επιπέδων με στόχο την αξιολόγηση της επίδρασης του συστήματος αυτού στο εταιρικό δίκαιο της SPE. Σύμφωνα με την έρευνα τους το καθεστώς εταιρικών νόμων στην Ευρώπη έχει εξελιχτεί με θεμελιώδη τρόπο και παρά το γεγονός ότι είναι σχετικά ατελής, έχει προκύψει ένα σύστημα εταιρικών νόμων το οποίο είναι δύο επιπέδων και χαρακτηρίζεται σε σημαντικό βαθμό από ελεύθερη επιλογή νόμου. Η κατάσταση αυτή δημιουργεί τη δυνατότητα ενός οριζόντιου ρυθμιστικού ανταγωνισμού μεταξύ των εταιρικών νόμων και των κρατών μελών της Ευρώπης. Μια σημαντική πρόσθετη ανάπτυξη είναι η εισαγωγή νέων νομικών μορφών σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως είναι η Ευρωπαϊκή Εταιρία (SE) και η Ευρωπαϊκή Συνεταιριστική Εταιρία (SCE), οι οποίες μπορούν να επιλεγούν εκτός από τις εθνικές νομικές μορφές. Δεδομένου ότι αυτές οι νομικές μορφές αναφέρονται εκτενώς στους εθνικούς κανόνες εταιρικού δικαίου, παρέχουν μόνο σε μικρό βαθμό μια πραγματική εναλλακτική λύση έναντι των εθνικών

νομικών μορφών. Από αυτήν την άποψη υπάρχει υποσκελισμός σχετικά με τον βαθμό κάθετου ανταγωνισμού σε σχέση με αυτές τις διεθνείς νομικές μορφές. Σε αντίθεση με αυτό, η πρόταση σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ιδιωτική Εταιρία (SPE), θα επέτρεπε έναν πολύ πιο κάθετο ανταγωνισμό μεταξύ μιας τέτοιας ευρωπαϊκής νομικής μορφής και των εθνικών νομικών μορφών. Ως εκ τούτου, όσον αφορά τις εταιρίες περιορισμένης ευθύνης, θα εμφανιστεί ένα σύστημα δύο επιπέδων βάσει μιας προσέγγισης αποκέντρωσης με άμεσο οριζόντιο ανταγωνισμό χωρίς καμιά προσπάθεια εναρμόνισης.

Η ανάλυση της έρευνας αυτής σχετικά με τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της εισαγωγής μια τέτοιας πρόσθετης νομικής μορφής στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις όπως η SPE δείχνει ότι μπορεί να αποφέρει πολλά οφέλη χωρίς σημαντικά μειονεκτήματα σε σύγκριση με την υπάρχουσα κατάσταση μόνο οριζόντιου ανταγωνισμού μεταξύ των νομικών μορφών των κρατών μελών. Η περίληψη των εμπειρικών μελετών σχετικά με την τρέχουσα κατάσταση του οριζόντιου ρυθμιστικού ανταγωνισμού υποδηλώνει ότι οι εταιρίες ανταποκρίνονται πράγματι στις διαφορές κόστους που προκύπτουν από διαφορετικές νομικές μορφές μεταναστεύοντας σε κράτη μέλη με λιγότερο «ακριβές» νομικές μορφές.

Επιπλέον, βάσει της έρευνας τα κράτη μέλη αντιδρούν σε τέτοιες κινήσεις τροποποιώντας και βελτιώνοντας και τις νομικές τους μορφές. Επομένως, ο οριζόντιος ανταγωνισμός σχετικά με το εταιρικό δίκαιο περιορισμένης ευθύνης φαίνεται να λειτουργεί ήδη. Ωστόσο, η έκταση και η ένταση του φαίνεται μάλλον αδύναμη. Η εισαγωγή μιας πρόσθετης ευρωπαϊκής νομικής μορφής στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις όπως η SPE, αναμένεται να μειώσει το κόστος πληροφοριών και συναλλαγών και να προωθήσει τον περαιτέρω ρυθμιστικό ανταγωνισμό με πλεονεκτήματα την μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα και την καινοτομία που μπορούν να αξιοποιηθούν. Οι κίνδυνοι που σχετίζονται με μια τέτοια συμπληρωματική νομική μορφή φαίνεται να είναι αδιάφοροι και αμελητέοι. Οι ισχυρότερες ανησυχίες αναφέρονται στο πρόβλημα ότι η SPE, όπως κάθε νέα νομική μορφή, έχει ξεπεράσει ένα πρόβλημα κρίσιμο με τη μορφή προσέλκυσης ενός ελάχιστου αριθμού εφαρμογών και επίλυσης των διαφόρων δυσκολιών αντιστοίχισης των πολλών συμπληρωματικών νόμιμων κανόνων των διαφόρων εθνικών νομικών συστημάτων. Αυτό περιλαμβάνει κυρίως την ομοιόμορφη κρίση του από τα εθνικά δικαστικά συστήματα.

Η Eckard (2012), διεξήγαγε μια μελέτη για την SPE σχετικά με τη δυνατότητα αυτής της εταιρικής μορφής να προωθήσει τη διεθνοποίηση μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων. Συνοπτικά λοιπόν στην έρευνα της διαπίστωσε ότι το τρέχον προσχέδιο της SPE μπορεί να καλύψει τις ανάγκες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων όταν δραστηριοποιούνται σε ολόκληρη την Ε.Ε. Ωστόσο, τα εθνικά συμφέροντα των κρατών μελών εξακολουθούν φαίνεται να εμποδίζουν πιο συγκεντρωτικούς κανονισμούς που θα ήταν πιο αποτελεσματικοί από οικονομική άποψη.

Στην έρευνα της τόνισε τα κύρια εμπόδια για την επιχειρηματική δραστηριότητα διεθνώς για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις που αφορούν κυρίως την πρόσβαση στην χρηματοδότηση και την έλλειψη πόρων όσον αφορά το χρόνο και τη διαχειριστική ικανότητα που διατίθενται για τα διοικητικά καθήκοντα που σχετίζονται με τη διεθνοποίηση. Κατά συνέπεια, ιδανικά μια νομική μορφή που υποστηρίζει τη διεθνοποίηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων πρέπει να πληροί τα ακόλουθα κριτήρια: πρώτον, πρέπει να διατηρείται απλή και να είναι φθηνή για τη σύσταση αλλοδαπού ιδρύματος και για την εκπλήρωση των τακτικών διοικητικών, λογιστικών και φορολογικών της υποχρεώσεων, δεύτερον θα πρέπει να παρέχει δικαιώματα ιδιοκτησίας, όχι μόνο για τους ιδιοκτήτες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων αλλά και για τρίτα μέρη ιδίως για πιστωτές και τρίτον θα πρέπει να μειώσει τα προβλήματα λόγω ασυμμετρίας πληροφοριών παρέχοντας επαρκή δικαιώματα λήψης αποφάσεων και δικαιώματα ενημέρωσης σε όλους τους σχετικούς ενδιαφερόμενους.

Επιπλέον στην έρευνά της ανέλυσε το τρέχον σχέδιο κανονισμού της SPE και βρήκε ότι μπορεί να ταιριάζει καλύτερα με τα κριτήρια που έχουν τεθεί. Οι κύριες επιπλοκές ενδέχεται να προκύψουν σε σχέση με τους κανονισμούς της συναπόφασης. Ωστόσο, αυτή η διαδικασία ισχύει μόνο για τις επιχειρήσεις με 500 υπαλλήλους και περισσότερους. Παρόλα αυτά το σχέδιο κανονισμού της SPE φαίνεται να είναι μια βιώσιμη νομική μορφή για την τυπική μικρομεσαία επιχείρηση με λιγότερους από 250 υπαλλήλους.

Τέλος, έστρεψε την προσοχή στο θέμα του κανονιστικού ανταγωνισμού. Συζήτησε την έκταση και τη φύση του οριζόντιου και κάθετου ανταγωνισμού στον τομέα των νομικών μορφών και συμπέρανε ότι μέχρι στιγμής οι εμπειρικές αποδείξεις τόσο για οριζόντιους όσο και για κάθετους διαγωνισμούς είναι αρκετά αδύναμες. Επιπρόσθετα,

από την σκοπιά του κανονιστικού ανταγωνισμού σε δικαιοδοσίες πολλαπλών επιπέδων, βρέθηκαν περισσότερα επιχειρήματα υπέρ της εισαγωγής της SPE σε υπερεθνικό επίπεδο. Συνοπτικά λοιπόν κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το τρέχον προσχέδιο της SPE θα μπορούσε να καλύψει τις ανάγκες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων όταν δραστηριοποιούνται διεθνώς στην Ε.Ε. Φαίνεται η SPE να διαθέτει τα κατάλληλα προσόντα για να συμπληρώσει τις ήδη υπάρχουσες εθνικές και υπερεθνικές νομικές μορφές, προωθώντας τη διεθνοποίηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Θα ήταν λοιπόν επιθυμητό οι πολιτικοί παράγοντες να βρουν ένα τρόπο να εξαλείψουν τα υφιστάμενα εμπόδια για την εισαγωγή του.

Οι Eidenmueller και Lasak (2012) διεξήγαγαν μια έρευνα σχετικά με την Τσεχική SE η οποία μετά από μια αρκετά αργή εκκίνηση έχει γίνει μια πολύ δημοφιλής νομική μορφή για τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις. Παραδόξως, η Τσεχική Δημοκρατία είναι ο ξεκάθαρος ηγέτης της αγοράς για τις SE. Η τεράστια δημοτικότητα της εταιρικής μορφής SE στην Τσεχική Δημοκρατία και ο μεγάλος αριθμός SE τσεχικών «εικονικών» εταιριών προβληματίζει βέβαια αρκετά. Σε αυτήν την εμπειρική μελέτη έγινε μια προσπάθεια επίλυσης του πάζλ αυτού με βάση τα δεδομένα και των 220 Τσεχικών SE που έχουν εγγραφεί από την 1^η Ιουνίου 2010 και ένα μοναδικό σύνολο δεδομένων από 88 συνεντεύξεις που πραγματοποιήθηκαν με χρήστες 88 Τσεχικών SE στην περίοδο από τον Σεπτέμβριο έως τον Νοέμβριο του 2010.

Βάσει της έρευνά τους, απέκτησαν μια πιο ολοκληρωμένη εμπειρική βάση ώστε να εξακριβώσουν τα κίνητρα των τσεχικών ιδρυτών των SE που υπάρχουν μέχρι σήμερα. Φαίνεται λοιπόν ότι, όσον αφορά τις επιχειρήσεις, ξεχωρίζουν σαφώς δύο κίνητρα που συνίστανται στην επιθυμία απλοποίησης της εσωτερικής δομής διακυβέρνησης και τη θετική ευρωπαϊκή εικόνα της SE. Ειδικότερα σχετικά με το πρώτο κίνητρο, η SE επιτρέπει την εξοικονόμηση μεγέθους της εταιρίας, καθώς σύμφωνα με τους σχετικούς ευρωπαϊκούς και τσεχικούς κανόνες, τόσο το διοικητικό όσο και το εποπτικό συμβούλιο δεν χρειάζεται να έχουν περισσότερα από ένα μέλη. Αντίθετα μια τσεχική εταιρία θα πρέπει να έχει τρία μέλη σε κάθε διοικητικό συμβούλιο, εκτός εάν έχει ένα μοναδικό μέτοχο. Σχεδόν όλες οι τσεχικές SE έχουν διατηρήσει το σύστημα δύο επιπέδων, αν και με λιγότερα μέλη στα αντίστοιχα διοικητικά συμβούλια. Ένα επιπλέον κίνητρο για τη δημιουργία μιας SE στην Τσεχική Δημοκρατία προκύπτει από το αξιοσημείωτο σύστημα χρηματοδότησης που

προσφέρει η πλειονότητα των επαγγελματιών παρόχων υπηρεσιών στους πελάτες τους. Δεδομένης αυτής της ευρείας χρήσης δημιουργείται ένα σημαντικό πλεονέκτημα για τους χρήστες των SE στην Τσεχική Δημοκρατία σε σχέση με τους χρήστες άλλων κρατών μελών, καθώς οι πρώτοι δεν χρειάζεται να διαθέσουν το απαιτούμενο ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο όταν ιδρύουν επιχειρήσεις SE.

Τέλος η μελέτη τους κατέδειξε ότι η ευρωπαϊκή χώρα που είναι τρίτη στον αριθμό των εταιρών SE, μετά την Τσεχική Δημοκρατία και τη Γερμανία, είναι η Σλοβακία. Δεδομένης της ομοιότητας του εμπορικού δικαίου της Τσεχίας και της Σλοβακίας και της χρήσης του συστήματος χρηματοδότησης που περιγράφεται παραπάνω, φαίνεται ότι οι λόγοι για την δημοτικότητα της SE και στις δύο χώρες είναι παρόμοιοι. Επιπλέον η δημοτικότητα στις χώρες της ανατολικής Ευρώπης για τις νεοσύστατες επιχειρήσεις ρίχνει φως στη συζήτηση σχετικά με μια πιθανή SPE. Η SPE δημιουργήθηκε ως μορφή εταιρικού δικαίου για μεγάλες επιχειρήσεις με σημαντικές διασυννοριακές δραστηριότητες και δεν αποτελεί στοιχείο εταιρικού δικαίου για νεοσύστατες επιχειρήσεις.

Η Van Den Braak (2010), μελετά την SPE, τους μετόχους και τους πιστωτές της. Όσον αφορά το πρώτο κεντρικό ερώτημα της έρευνας της για την ανάγκη ύπαρξης της SPE κατέληξε στο γεγονός ότι όσο δεν γνωρίζουμε ποια θα είναι η μορφή και το σχήμα της SPE τότε η απάντηση είναι πιθανόν αρνητική γιατί αυτό που χρειάζονται οι επιχειρηματικές πράξεις είναι πάνω από όλα μια νόμιμη και έγκυρη βεβαιότητα. Κατά συνέπεια, αυτό που χρειαζόμαστε πρώτα είναι η βεβαιότητα σχετικά με τον ρόλο του εφαρμοστέου εθνικού δικαίου. Επιπλέον, όταν αναζητάμε βεβαιότητα, πρέπει να έχουμε υπόψη ότι όσο μεγαλύτερος είναι ο ρόλος του εφαρμοστέου εθνικού δικαίου τόσο λιγότερο ομοιόμορφη θα είναι η SPE. Δεδομένου ότι η ανάγκη για την SPE, αντιστοιχεί στην ομοιομορφία της, θα ήταν συνετό να αποκλειστεί η εφαρμογή του εθνικού δικαίου όσο το δυνατόν περισσότερο. Από την άλλη πλευρά μια πλήρης αποσύνδεση της SPE από το ισχύον εθνικό δίκαιο μπορεί να είναι μια μη ρεαλιστική προσδοκία.

Σχετικά με το δεύτερο κεντρικό ερώτημα της μελέτης της για το εάν οι μέτοχοι και οι πιστωτές είναι προστατευμένοι επαρκώς, συμπέρανε το γεγονός ότι θεωρώντας ότι η SPE στη τρέχουσα μορφή και στο τρέχον σχήμα της συνιστά ένα είδος περιπέτειας με ανοιχτό τέλος, δύσκολα μπορεί κανείς να υποστηρίξει ότι η προστασία των μετόχων και των πιστωτών μπορεί να χαρακτηριστεί επαρκής. Συνεπώς το πραγματικό ερώτημα είναι

αν υπάρχει γενικά προθυμία να ακολουθήσει κανείς την SPE ανεξαρτήτως της αβεβαιότητάς της. Από την προοπτική του πιστωτή μπορεί ακόμη και να μην γνωρίζει τι είδους προβλήματα μπορεί να προκύψουν διότι η νομική αβεβαιότητα δεν τον απασχολεί. Άλλωστε, έχει στη διάθεσή του άλλα μέσα για να προστατευθεί. Ωστόσο, για τον μέτοχο η αβεβαιότητα της SPE μπορεί να αποβεί μοιραία. Συνεπώς το συμπέρασμα είναι ότι δεν πρέπει να επιτρέπεται στον μέτοχο να εμπλακεί με μια SPE εκτός αν είναι υπάρχει επαρκής προστασία του για όσα συμβάντα προκύψουν στην πορεία.

Οι Eidenmueller, Hornuf και Reps (2012), στην μελέτη τους ασχολήθηκαν με την συμμετοχή των εργαζομένων με σύμβαση αναλύοντας τους κανόνες διαπραγμάτευσης σχετικά με την εμπλοκή των εργαζομένων στους κανόνες της SE. Η SE έχει γίνει αρκετά δημοφιλής μεταξύ των ευρωπαϊκών εταιριών ως νομική μορφή εταιρικού δικαίου διότι προσφέρει ευελιξία εταιρικής διακυβέρνησης. Οι εταιρίες μπορούν να επιλέξουν μεταξύ μιας δομής ενός επιπέδου και δύο επιπέδων και να δημιουργήσουν τις δικές τους μορφές εργαζομένων παρά τους περιορισμούς. Η SE έχει δώσει στους μετόχους και τη Διοίκηση την δυνατότητα να συμφωνήσουν για μια εταιρία με ειδικούς κανόνες σχετικά με την ενημέρωση, τη διαβούλευση και τη συμμετοχή των εργαζομένων στη διακυβέρνηση της εταιρίας.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι λειτουργικές SE έχουν σχεδιάσει δημιουργικά καθεστώτα για την ενημέρωση και την διαβούλευση των εργαζομένων και συχνά επανασχεδιάζουν τις υπάρχουσες δομές συμμετοχής των εργαζομένων, γεγονός που ισοδυναμεί πάντα με κάποια μείωση των επιπέδων συμμετοχής που υπήρχαν πριν τη δημιουργία της SE. Η κατάσταση όπου τα εμπλεκόμενα μέρη συμφωνούν για τα προσαρμοσμένα καθεστώτα συμμετοχής των εργαζομένων είναι ένα σαφές σημάδι μιας πιθανής αναποτελεσματικότητας στο καθεστώς αυτό και ενός δυνητικού συνεταιριστικού πλεονάσματος που μπορεί να αρθεί μέσω μιας διαπραγματευόμενης λύσης των διακυβευόμενων ζητημάτων. Αποτελεί επίσης πειστικό επιχείρημα ότι επιτρέπεται στα μέρη να παρεκκλίνουν από το καθεστώς αυτό και να ορίζουν ότι τα υφιστάμενα καθεστώτα εμπλοκής των κρατών μελών θα είναι καθεστώτα προεπιλογής μόνο όταν δημιουργηθεί μια SE. Τα κράτη μέλη με υποχρεωτικά καθεστώτα συμμετοχής για τις εγχώριες εταιρικές τους μορφές θα πρέπει συνεπώς, να εξετάσουν σοβαρά τη μετάβαση σε έναν

προεπιλεγμένο τρόπο που θα επέτρεπε στους εκπροσώπους των εργαζομένων να αποκλίνουν από το καθεστώς εάν το θεωρούν προς το συμφέρον της εταιρίας.

Στην έρευνα τους τελικώς συμπέραναν ότι υπάρχει μια αυξανόμενη βιβλιογραφία στην Ευρώπη σχετικά με τον οριζόντιο κανονιστικό ανταγωνισμό στο εταιρικό δίκαιο μεταξύ των ευρωπαϊκών κρατών μελών. Ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του ευρωπαϊκού κανονιστικού πλαισίου είναι ότι η ευρωπαϊκή αγορά νομικών προϊόντων έχει εμπλουτιστεί από μια πραγματικά ευρωπαϊκή νομική μορφή την SE. Έτσι, ο οριζόντιος κανονιστικός ανταγωνισμός συμπληρώθηκε από κάθετο ρυθμιστικό ανταγωνισμό μεταξύ των ευρωπαϊκών κρατών μελών και της E.E. Μέσω λοιπόν της SE, δίνεται η ευκαιρία επιλογής μιας ακόμη νομικής μορφής δίνοντας τη δυνατότητα να θεραπευτούν ορισμένες ανεπάρκειες εταιρικής διακυβέρνησης που σχετίζονται με υποχρεωτικά καθεστάτα συμμετοχής των εργαζομένων στη νομοθεσία ορισμένων από τα ευρωπαϊκά κράτη μέλη. Αυτή η δυναμική είναι συνάρτηση της συμβατικής ελευθερίας που προσφέρει η εταιρική μορφή της SE, Συνεπώς η διακυβέρνηση των συμβάσεων στην SE είναι η κινητήρια δύναμη πίσω από τα ευεργετικά αποτελέσματα του κάθετου κανονιστικού ανταγωνισμού της E.E. και των κρατών μελών της.

Οι Lewis, Buzdren και Mortimer (2013) μελέτησαν την SPE ως μια ευκαιρία εξόδου από την κρίση και συμπέραναν ότι οι ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις αποδείχθηκαν ένα από τα μεγαλύτερα εμπόδια στο δρόμο προς την SPE, λόγω της έννοιας ότι ο σχηματισμός SPE με ελάχιστο κεφάλαιο ένα ευρώ θα δημιουργούσε μια αγορά με πολλές υποανάπτυκτες αλλά ενεργές εταιρίες. Ταυτόχρονα στην Γερμανία μια μεταρρύθμιση του εταιρικού δικαίου εισήγαγε μια νέα εταιρική μορφή η οποία δεν απαιτεί αρχική επένδυση. Το νομοθετικό πλαίσιο πίσω από αυτήν την εταιρία περιορισμένης ευθύνης δεν έχει αγκαλιάσει πλήρως το αγγλοαμερικανικό μοντέλο για ελάχιστο κεφάλαιο και εξακολουθεί να απαιτεί ετήσιες χρηματοδοτικές εισφορές μέχρι το κεφάλαιο να φτάσει τα 25.000 ευρώ.

Ωστόσο βάσει της μελέτης τους, η μεταρρύθμιση δείχνει ότι ακόμα και τα πιο συντηρητικά νομικά συστήματα εξελίσσονται υπό την πίεση άλλων καθεστώτων εταιρικού δικαίου. Οι προοπτικές μείωσης της κεφαλαιακής απαίτησης για τη δημιουργία SPE είναι εύλογες, καθώς αυτή είναι η τάση για το ευρωπαϊκό εταιρικό δίκαιο. Άλλωστε οι υψηλές ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις δεν είναι ένα αποτελεσματικό μέσο

προστασίας του πιστωτή. Τόνισαν λοιπόν ότι το βασικό επίπεδο προστασίας των πιστωτών που παρέχεται από το καταστατικό SPE μπορεί να βελτιωθεί υιοθετώντας μηχανισμούς όπως προσωπικές εγγυήσεις, κυμαινόμενες χρεώσεις ή διατήρηση τίτλου.

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις θα ήταν θετικά ανταποκρινόμενες στην υιοθέτηση ενός καταστατικού που θα αντιμετώπιζε τα προαναφερθέντα ζητήματα με φιλικό τρόπο προς τις επιχειρήσεις, γεγονός που θα μείωνε το κόστος σύστασης μια εταιρίας και το κόστος συμμόρφωσης που προκύπτει από τα διαφορετικά καθεστάτα εταιρικού δικαίου σε όλη την Ε.Ε. Μια ενιαία νομική μορφή σε ολόκληρη την Ε.Ε. θα μείωνε επίσης σημαντικά το κόστος λειτουργίας ενός ομίλου εταιριών σε διαφορετικά κράτη μέλη, ενώ ταυτόχρονα θα προωθούσε την ασφάλεια δικαίου.

Σύμφωνα λοιπόν με την έρευνα τους, αρχικά το μοντέλο SPE αναμένεται να υιοθετηθεί από μικρομεσαίες επιχειρήσεις που συμμετέχουν ήδη σε διασυνοριακές δραστηριότητες και επιθυμούν να ενισχύσουν τις δραστηριότητες τους στο εξωτερικό. Μεσοπρόθεσμα, όταν περισσότεροι επιχειρηματίες συνειδητοποιούν την νέα εταιρική μορφή, η SPE θα επιδειξεί την πλήρη δυναμική της διευκολύνοντας τις διασυνοριακές επενδύσεις και τις κοινοπραξίες. Από κοινωνιολογική άποψη, η οικονομική ανάπτυξη που προκύπτει από την αύξηση των διασυνοριακών δραστηριοτήτων που ασκούν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις θα μπορούσε ενδεχομένως να προωθήσει τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την απασχόληση στην Ε.Ε.

Καταλήγουν βάσει της έρευνάς τους στο συμπέρασμα ότι πρέπει να ελπίζουμε ότι μπορεί να επιτευχθεί συμφωνία για το καταστατικό της SPE στις επόμενες συνεδριάσεις του συμβουλίου ανταγωνιστικότητας και ότι η ιδέα που υποστηρίζεται ευρέως τόσο από επιχειρηματίες όσο και από μελετητές θα εκδηλωθεί σε μια βέλτιστη νομική οντότητα που μπορεί να μετριάσει τη ζημία που προκλήθηκε στην κοινότητα από την τρέχουσα οικονομική κρίση. Ενθαρρύνοντας επιχειρηματίες από όλα τα κράτη μέλη να ιδρύσουν νέες επιχειρήσεις που μπορούν να αναπτυχθούν γρήγορα και να ανταγωνιστούν αποτελεσματικά στην παγκόσμια αγορά, η Ε.Ε. θα είναι σε θέση να ενισχύσει αποτελεσματικά την οικονομική ανάπτυξη και τα ποσοστά απασχόλησης, επιτυγχάνοντας έτσι ένα ακόμη ορόσημο στο δρόμο για να γίνει η πιο ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία που βασίζεται στην γνώση στο κόσμο. Βέβαια όλη η ήπειρος βιώνει την μεγαλύτερη οικονομική της κρίση εδώ και δεκαετίες οπότε ίσως είναι αρκετά αισιόδοξο

να λυθούν τα προβλήματα αυτά. Ωστόσο οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις θα μπορούσαν να ευδοκιμήσουν ενόψει διαφορετικών πολιτικών και οικονομικών συνθηκών και ίσως η σημερινή κρίση της ηπείρου να μπορούσε πραγματικά να είναι η ώθηση για μια νέα γενιά ευρωπαϊών επιχειρηματιών.

Οι Siems, Herzog and Rosenhaeger (2009) στη μελέτη τους ερευνήσαν την SPE ως μια νέα ελκυστική νομική μορφή επιχειρηματικής δραστηριότητας. Η SPE έχει σχεδιαστεί ειδικά για μικρομεσαίες επιχειρήσεις έτσι ώστε ο επικείμενος νόμος του θα υιοθετήσει μια ελαφρύτερη προσέγγιση από τον νόμο των Ανώνυμων Εταιρών. Για παράδειγμα σύμφωνα με την πρόταση της Επιτροπής, η ίδρυσή της απαιτεί ελάχιστο κεφάλαιο μόνο ένα ευρώ. Η εσωτερική οργάνωση της SPE θα εναπόκειται κυρίως στη διακριτική ευχέρεια των μετόχων. Όσον αφορά τη προστασία των πιστωτών, εξακολουθούν να υπάρχουν ορισμένες αβεβαιότητες όπως για παράδειγμα σχετικά με τη συνάφεια του ελέγχου φερεγγυότητας για διανομές και τη χρήση της κυμαινόμενης χρέωσης.

Κατέληξαν λοιπόν από πρακτική άποψη στα εξής συμπεράσματα που συνίστανται αρχικά στο γεγονός ότι η SPE θα είναι πιο ευέλικτη από πολλές νομικές μορφές στην ηπειρωτική Ευρώπη, για παράδειγμα όσον αφορά τις νομικές κεφαλαιακές απαιτήσεις ενώ σε σύγκριση με την βρετανική Ανώνυμη Εταιρία αυτά τα πλεονεκτήματα θα είναι λιγότερο έντονα. Επιπλέον η SPE μπορεί να εξακολουθεί να είναι χρήσιμη για τις επιχειρήσεις του Ηνωμένου Βασιλείου. Η SPE διευκολύνει τη δημιουργία ενός δικτύου θυγατρικών σε διαφορετικές χώρες, μειώνοντας έτσι το κόστος για τους ομίλους εταιριών. Τέλος οι πιστωτές που ασχολούνται με SPE πρέπει να γνωρίζουν ότι ο ίδιος ο κανονισμός SPE θα παρέχει μόνο ένα βασικό επίπεδο προστασίας πιστωτών. Έτσι οι πιστωτές ενδέχεται να συμβουλεύονται να επιμείνουν σε μηχανισμούς όπως εγγυήσεις, κυμαινόμενες χρεώσεις ή διατήρηση τίτλου.

2.2 Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης

Η Εταιρία Περιορισμένης ευθύνης είναι μια εταιρική μορφή αρκετά παλιά και αρκετά διαδεδομένη σε ολόκληρο τον κόσμο. Ξεκίνησε όταν οι άνθρωποι που ασχολήθηκαν με τις επιχειρήσεις κατάλαβαν το τεράστιο ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει στην ανάπτυξη μιας εταιρίας η μη προσωπική ευθύνη των εταίρων μιας εταιρίας για πράξεις και υποχρεώσεις της εταιρίας. Από τα τέλη του 18^{ου} αιώνα που πρωτοεμφανίστηκε έστω και άτυπα μέχρι και σήμερα έχουν γίνει πολλές αλλαγές κυρίως εκσυγχρονιστικού τύπου για να μπορεί να συμβαδίζει με τις ανάγκες της εποχής, καθώς οι θεμελιώδεις αρχές της έχουν μείνει σταθερές.

Ο Hillman (1997) έγραψε ένα πολύ ενδιαφέρον άρθρο που εξετάζει τον όρο «Περιορισμένη Ευθύνη» από την αρχαιότητα μέχρι και σήμερα σε όλους τους σημαντικούς πολιτισμούς της ιστορίας. Πιο συγκεκριμένα, μπαίνουν στο μικροσκόπιο του συγγραφέα η Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία, η Βυζαντινή Αυτοκρατορία, η Οθωμανική Αυτοκρατορία και άλλες ιστορικά μεγάλες περιόδους ανάπτυξης κατά τις οποίες δημιουργήθηκαν οι πρόδρομοι των σημερινών εταιρικών μορφών. Στόχος του είναι να αποδείξει πως από την αρχή της δημιουργίας των πρώτων μορφών εταιρίας είχε γίνει αντιληπτό από τους ανοιχτόμυαλους της κάθε περιόδου το πόσο σημαντική είναι η ευθύνη σε μια εταιρική μορφή και πόσο πρέπει αυτή να περιορίζεται όσο αυξάνονται τα μεγέθη.

Η Alexandropoulou (2014) δημοσίευσε στα πρακτικά των Διεθνών Ακαδημαϊκών Συνεδρίων από το Διεθνές Ινστιτούτο Κοινωνικών και Οικονομικών Επιστημών την πρόταση που μελετούσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με τις Μονοπρόσωπες Εταιρίες Περιορισμένης Ευθύνης. Πιο αναλυτικά αναφέρει πως μελετούν την δημιουργία μιας νέας εταιρικής μορφής, της SUP (Societas Unius Personae). Η νέα πρόταση αποσκοπεί στη διευκόλυνση των διασυνοριακών δραστηριοτήτων για μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και στη μείωση του κόστους επιχειρηματικής δραστηριότητας στο εξωτερικό. Η νέα μορφή εταιρίας θα έχει περιορισμένη ευθύνη, έναν μέτοχο, ένα ελάχιστο κεφάλαιο ενός ευρώ (ή 1 μονάδα στο εθνικό νόμισμα για χώρες εκτός της ευρωζώνης), μία μετοχή που δεν μπορεί να διαιρεθεί, η έδρα της και η πραγματική έδρα της ενδέχεται να είναι σε διαφορετικά κράτη μέλη, και τα μερίσματα μπορούν να διανεμηθούν στον μοναδικό μέτοχο μόνο μετά από έλεγχο

ισολογισμού και δήλωση φερεγγυότητας υπογεγραμμένη από το διοικητικό όργανο. Η ίδρυση της SUP μπορεί να ολοκληρωθεί στο σύνολό της ηλεκτρονικά χωρίς τη φυσική παρουσία του ιδρυτή της.

Η πρόταση αυτή όμως επικρίθηκε για τη νομική της βάση. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θεώρησε ότι η SUP είναι εθνική και όχι ευρωπαϊκή εταιρία και δεν προχώρησε. Παρ' όλα αυτά γίνεται μια επισήμανση από την συγγραφέα στο γεγονός ότι η πρόταση έχει μεγάλο νομικό ενδιαφέρον και δείχνει με σαφήνεια τις νέες νομικές τάσεις του ευρωπαϊκού εταιρικού δικαίου, που είναι η κατάργηση του ελάχιστου κεφαλαίου σε εταιρίες περιορισμένης ευθύνης, η άρση των γεωγραφικών εμποδίων με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων, η αναγνώριση της έδρας εγγραφής ως αποφασιστικής σημασίας για το εφαρμοστέο δίκαιο στην εταιρία και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας μεταξύ των διαφόρων νομοθεσιών εντός της ΕΕ, στοιχεία που όντως σήμερα στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες έχουν υιοθετηθεί και θεσμοθετηθεί.

Οι Hamilton και Ribstein (1997), διακεκριμένοι ακαδημαϊκοί νομικοί των Η.Π.Α., δημοσίευσαν ένα πολύ πρωτότυπο άρθρο στο οποίο περιέχεται μια ανταλλαγή email την οποία είχαν σχετικά με μια συζήτηση – διαφωνία γύρω από την έννοια που πρέπει να έχει ο όρος «Περιορισμένη Ευθύνη» στον ευρύτερο όρο «Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης». Μέσα από καυστικά σχόλια και γλαφυρά παραδείγματα ο καθένας υπερασπίζεται την θέση του. Τα συμπεράσματα βέβαια μετά από αυτό το debate όπως το χαρακτηρίζουν είναι πως δεν πρέπει να ξεφύγει η κατάσταση και πρέπει να υπάρχει έλεγχος σχετικά με την περιορισμένη ευθύνη, διότι εύκολα μπορεί να δημιουργηθεί ένα κλίμα αβεβαιότητας γύρω από τον όρο αυτό. Όλο αυτό λοιπόν αν δεν ελεγχθεί περισσότερο μπορεί να οδηγήσει σε ασυδοσία από την μεριά των επιχειρήσεων με καταστροφικές συνέπειες για τους πιστωτές της.

Η Bosco (1993) σε ένα πολύ περιεκτικό άρθρο αναλύει διεξοδικά την εταιρική μορφή της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης στην Αμερική. Αν και πρόκειται για ένα αρκετά παλιό άρθρο αξίζει να αναφερθεί καθώς μέχρι τότε μόνο σε δύο πολιτείες των Η.Π.Α. είχε θεσμοθετηθεί η συγκεκριμένη εταιρική μορφή. Ο λόγος ήταν η αβεβαιότητα για το πως θα το διαχειριστεί νομικά αλλά και φορολογικά κυρίως η Εσωτερική Υπηρεσία Εσόδων των Η.Π.Α. Ο τίτλος βέβαια του άρθρου καθόλου τυχαίος δεν είναι καθώς, όπως

περιγράφει αυτή η νέα για την εποχή εταιρική μορφή περιέχει τα πλεονεκτήματα των ήδη υπάρχουσών εταιρικών μορφών αλλά δείχνει να αντιμετωπίζει και τα μειονεκτήματα τους.

Πιο αναλυτικά, αναφέρει πως τα μέλη μιας εταιρίας περιορισμένης ευθύνης είναι προστατευμένα από πιθανά χρέη της εταιρίας και πιθανές απαιτήσεις των πιστωτών της, εκτός από κάποιες συγκεκριμένες περιπτώσεις όπως προσωπικό δάνειο για παράδειγμα. Αυτές οι περιπτώσεις όμως ισχύουν και στις υπόλοιπες εταιρικές μορφές. Επίσης το δεύτερο πλεονέκτημα είναι η απαλλαγή των μελών της από τη διπλή φορολογία, καθώς στις ήδη υπάρχουσες εταιρικές μορφές υπήρχε φορολογία και στην εταιρία για τα κέρδη αλλά και στο μέλος όταν έπαιρνε το μερίδιο του.

Όπως λοιπόν συμπεραίνουμε και σε αυτό το άρθρο είχαν διαπιστωθεί από την αρχή της διάδοσης της συγκεκριμένης εταιρικής μορφής τα δυνατά της σημεία, τα οποία με την πάροδο του χρόνου προσαρμόστηκαν ακόμα περισσότερο στις ανάγκες της εποχής.

Στο σημείο αυτό αξίζει να αναφέρουμε και ένα βιβλίο πραγματικό εγχειρίδιο για τη σύσταση μιας εταιρίας περιορισμένης ευθύνης στην Αμερική. Ο συγγραφέας είναι ο Mancuso (2019) και το βιβλίο έχει πουλήσει χιλιάδες αντίτυπα. Στην πιο πρόσφατη έκδοση του βιβλίου που είναι η 11^η και εκδόθηκε το 2019 ο συγγραφέας γράφει χαρακτηριστικά στην εισαγωγή: «Ειδικά σε δύσκολους καιρούς, είναι σημαντικό να προστατεύσετε τα προσωπικά σας περιουσιακά στοιχεία σε περίπτωση που η επιχειρηματική σας απόπειρα δεν επιτύχει το σκοπό της και δεν είναι δυνατόν να αποπληρώσει τους πιστωτές της. Η εταιρία περιορισμένης ευθύνης λοιπόν θα κρατήσει όλους αυτούς τους πιστωτές μακριά από τα περιουσιακά σας στοιχεία. Παρ' όλα αυτά όμως, βραχυπρόθεσμα θα σας στοιχίσει πολύ περισσότερο χρόνο και χρήμα ίσως, η σύσταση της σε σχέση με τη σύσταση άλλων εταιρικών μορφών. Αξίζει λοιπόν τον κόπο; Η απόφαση είναι δική σας...». Σίγουρα αυτή η εισαγωγή εμπεριέχει ακριβώς το νόημα της εταιρικής αυτής μορφής.

Ο Moll (2006) δημοσίευσε ένα διαφορετικό άρθρο, καθώς το περιεχόμενο του δεν είναι και τόσο κολακευτικό για την εταιρική μορφή της περιορισμένης ευθύνης. Λίγο ή πολύ κατηγορεί αυτή τη μορφή εταιρικής σύστασης ως αντιγραφή των προκατόχων αλλά με άλλη «βιτρίνα». Πιο συγκεκριμένα ο αρθρογράφος συγκεντρώνει το ενδιαφέρον του στο πως αντιμετωπίζονται τα μέλη της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης με μικρά μερίδια. Έχει εντοπίσει μια παθογένεια σε όλες τις εταιρικές μορφές που την αποκαλεί «καταπίεση των μειονοτήτων». Όπως ισχυρίζεται λοιπόν στην εταιρία περιορισμένης ευθύνης όπως

και σε όλες τις άλλες εταιρικές μορφές οι εταίροι με τα μικρά μερίδια στην ουσία δεν έχουν καμία εξουσία και δεν μπορούν εύκολα να υπερασπιστούν τα δικαιώματα που πρέπει να έχουν ως εταίροι. Αλλά αντίθετα ποτέ κανείς δε τους ξεχνά όταν υπάρχουν υποχρεώσεις, όπως αναφέρει χαρακτηριστικά. Η Freedman (2003), καθηγήτρια φορολογίας στο πανεπιστήμιο της Οξφόρδης και διακεκριμένη νομικός αναφέρει πως η κυβέρνηση της Μ. Βρετανίας εξετάζει τρόπους ενίσχυσης της ελκυστικότητας της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης σε ιδιοκτήτες μικρών επιχειρήσεων. Σε αυτό το άρθρο εξετάζει τους ισχυρισμούς που διατυπώνονται για την «αποτελεσματικότητα» της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης και την εφαρμογή αυτών των αξιώσεων σε μικρές επιχειρήσεις. Αναδεικνύει τη σημασία της συνεκτίμησης ζητημάτων δημόσιας πολιτικής πέραν της οικονομικής αποτελεσματικότητας, όταν εξετάζεται ο βαθμός ανάληψης κινδύνων και μετατόπισης. Το άρθρο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, αν και είναι δύσκολο να βρεθούν ορθολογικές μέθοδοι περιορισμού της πρόσβασης σε περιορισμένη ευθύνη, δεν συνεπάγεται ότι η περιορισμένη ευθύνη θα πρέπει να ενθαρρύνεται θετικά για όλες τις μικρές εταιρίες. Είναι σημαντικό να επισημαίνονται οι περιορισμοί της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης.

Ο Guinnane (2020) αναφέρει πως η πιο κοινή μορφή εταιρίας στη Γερμανία σήμερα είναι το Gesellschaft mit beschränkter Haftung (GmbH). Η GmbH προσφέρει στους επιχειρηματίες την ευελιξία της συνεργασίας σε συνδυασμό με περιορισμένη ευθύνη, κλείδωμα κεφαλαίων και άλλα χαρακτηριστικά που σχετίζονται με εταιρίες. Παλιές εταιρικές μορφές όπως η ανώνυμη εταιρία ήταν κωδικοποιημένες εκδοχές μακροχρόνιων πρακτικών, όμως η GmbH ήταν μια μορφή που προέκυψε με τον καιρό. Δημιουργήθηκε το 1882, μια περίοδο ζύμωσης στο γερμανικό και όχι μόνο εταιρικό δίκαιο και αποτέλεσε πρώιμο παράδειγμα της ιδιωτικής εταιρίας περιορισμένης ευθύνης που επικρατεί σήμερα σε πολλές οικονομίες. Στο άρθρο αυτό λοιπόν εντοπίζονται οι συζητήσεις και η νομοθετική διαδικασία που οδήγησαν στην εισαγωγή της GmbH. Φαίνεται λοιπόν πως κυρίαρχο λόγω έπαιξαν τόσο η εταιρική μεταρρύθμιση στη Γερμανία που έγινε το 1884 αλλά είχε αρχίσει πολύ νωρίτερα τις διεργασίες της, όσο και το γεγονός ότι οι εταιρίες της Μ. Βρετανίας είχαν αποκτήσει συγκριτικό πλεονέκτημα καθώς είχαν υιοθετήσει νωρίτερα εταιρικές μορφές περιορισμένης ευθύνης. Βέβαια όπως συμβαίνει συχνά, σημαντικά τμήματα της οικονομικής και νομικής κοινότητας διατήρησαν έντονες επιφυλάξεις σχετικά με αυτή την καινοτομία.

Οι Patakyova και Duracinska (2020) δημοσίευσαν ένα άρθρο για την εταιρία περιορισμένης ευθύνης στη Σλοβακία, την πιο δημοφιλή μορφή εταιρίας στη Σλοβακία, ως νομική μορφή για μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Το άρθρο αναλύει επιλεγμένα θέματα που είναι σημαντικά για σύγκριση και για την καλύτερη κατανόηση του σλοβακικού κανονισμού. Πρόκειται κυρίως για κεφαλαιακές απαιτήσεις και προστασία κεφαλαίου, απαγορεύσεις επιστροφής επενδυτικών εισφορών, ευθύνη διαχείρισης, ευθύνη του μεμονωμένου μέλους ή πλειοψηφίας και κανόνες για την προστασία των μειονοτήτων. Το άρθρο περιγράφει επίσης τα τρέχοντα προβλήματα σχετικά με τον κανονισμό των εταιριών περιορισμένης ευθύνης στη Σλοβακία (περιορισμοί στη σύσταση εταιρίας, μεταβίβαση μεριδίων επιχειρήσεων, κ.α.).

Η Martinez – Rodriguez (2016) δημοσίευσε ένα άρθρο στο οποίο μας παρουσιάζει την εταιρία περιορισμένης ευθύνης στην Ισπανία (Sociedad de Responsabilidad Limitada SRL). Σύμφωνα λοιπόν με την αρθρογράφο η εταιρία περιορισμένης ευθύνης εγκρίθηκε επίσημα από το κράτος για πρώτη φορά το 1953, αλλά στην πραγματικότητα προϋπήρχε στην Ισπανία από τη δεκαετία του '30. Μας εξηγεί πως αν και η Ισπανία ήταν ένα κράτος που βασίστηκε στο αστικό δίκαιο, υπήρχε μεγάλη ελευθερία στους επιχειρηματίες όσον αφορά την οργάνωση των εταιριών τους και την υιοθέτηση καινούριων πρακτικών. Παράλληλα ο εμπορικός κώδικας που ίσχυε στην Ισπανία από το 1885 δεν περιείχε κανένα περιορισμό όσον αφορά τις νομικές μορφές των επιχειρήσεων. Όλα αυτά λοιπόν συντέλεσαν στο να γίνει η Ισπανία από τις πρώτες χώρες που εφάρμοσαν την περιορισμένη ευθύνη στις επιχειρήσεις τους ανεπίσημα, καθώς η κωδικοποίησή της άργησε αρκετά.

Ο Eroglu (2008) εξετάζει τα γενικά χαρακτηριστικά των αρχών περιορισμένης ευθύνης καθώς και εξαιρέσεις που έχουν θεσπιστεί στην Τουρκία για να προστατευθούν οι πιστωτές. Μέσα από ενδιαφέροντα case studies μας εξηγεί αναλυτικά πως οι εξαιρέσεις θεσπίστηκαν μετά από πραγματικά περιστατικά που συνέβησαν στην Τουρκία και ζημιώθηκαν ανεπανόρθωτα οι πιστωτές. Τέλος κάνει μια προσπάθεια να προβλέψει το μέλλον της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης στην Τουρκία, το οποίο σύμφωνα με ένα προσχέδιο νομοσχεδίου εμπορικής μεταρρύθμισης που έχει δημοσιευτεί, φαίνεται δυσοίωνο.

Ο Carney (1998) αναφέρει πως η περιορισμένη ευθύνη είναι γνωστή στην Ευρώπη τουλάχιστον από τον δωδέκατο αιώνα, και εμφανίστηκε αργότερα στην Αγγλία και σε

ολόκληρο τον υπόλοιπο ανεπτυγμένο κόσμο. Περιορισμένη ευθύνη μπορεί να επιτευχθεί με ιδιωτικές συμβατικές ρυθμίσεις, με τη χρήση μορφών επιχείρησης περιορισμένης ευθύνης, από άλλα νόμιμα όρια ευθύνης και από πτώχευση. Το κύριο πλεονέκτημα της περιορισμένης ευθύνης είναι η ενθάρρυνση των επενδύσεων από παθητικούς επενδυτές σε ριψοκίνδυνες επιχειρήσεις, ιδίως όταν αυτοί οι επενδυτές είναι δύσκολο να ελέγξουν τους διαχειριστές. Η από κοινού ευθύνη είναι ιδιαίτερα αποτρεπτική για την επένδυση πλούσιων επενδυτών, οι οποίοι είναι πιθανό να αναλάβουν όλα τα έξοδα. Η αναλογική ευθύνη μετατοπίζει το κόστος είσπραξης από τους πλούσιους επενδυτές που πρέπει να ζητήσουν συνεισφορά από άλλους επενδυτές. Έτσι οι πιστωτές πρέπει να εισπράξουν από όλους τους επενδυτές εάν πρόκειται να ανακτήσουν ολόκληρη την πιθανή ζημιά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΘΕΣΜΙΚΟ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ Ι.Κ.Ε. ΚΑΙ Ε.Π.Ε.

3.1. Θεσμικό και Νομικό Πλαίσιο της Ι.Κ.Ε.

Με το νόμο 4072 του 2012 που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ Α' 86/11-04-2012, πρωτογνωρίσαμε την Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία στην Ελλάδα. Πρόκειται για μια νέα εταιρική μορφή με βασικό στόχο να καλυφθούν οι ανάγκες των μικρομεσαίων κυρίως εταιριών στην Ελλάδα, οι οποίες αποτελούν και την πλειοψηφία τα τελευταία χρόνια και να υπάρξει μια μεγαλύτερη κάλυψη των σύγχρονων αναγκών που προκύπτουν για μια νέα εταιρία. Βέβαια μέχρι και σήμερα έχουν γίνει τροποποιήσεις στον αρχικό νόμο, που θα αναφερθούν στην πορεία της εργασίας, με γνώμονα την ακόμα μεγαλύτερη ευελιξία των Ι.Κ.Ε.

3.1.1. Γενικές Διατάξεις της Ι.Κ.Ε.

3.1.1.1. Βασικά Χαρακτηριστικά

Σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις του Ν.4072/2012 (Α' 86/11-4-2012) στο άρθρο 43, αναφέρονται συνοπτικά ορισμένα από τα πιο κύρια στοιχεία που χαρακτηρίζουν μια Ι.Κ.Ε. Αρχικά λοιπόν η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία είναι εμπορική εταιρία ανεξαρτήτως του σκοπού της που δύναται να μην είναι εμπορική επιχείρηση. Έχει νομική προσωπικότητα και βάσει του άρθρου 79, για τις εταιρικές υποχρεώσεις ευθύνεται αποκλειστικά η εταιρία με όλη την περιουσία της.

Επιπλέον η σύσταση της Ι.Κ.Ε. αν αποτελείται από ένα πρόσωπο θεωρείται μονοπρόσωπη με το όνομα του μοναδικού εταίρου να υπόκειται στο Γ.Ε.ΜΗ. σε δημοσιότητα. Το κεφάλαιο της μπορεί να είναι ακόμα και μηδενικό και καθορίζεται από τους εταίρους, οι οποίοι συμμετέχουν στην Ι.Κ.Ε. με κεφαλαιακές, εξωκεφαλαιακές ή

εγγυητικές εισφορές βάσει των άρθρων 77, 78 και 79.

Αν το καταστατικό και οι τυχόν τροποποιήσεις του είναι ιδιωτικά έγγραφα, τότε μπορούν να συντάσσονται μαζί με τα πρακτικά και τις αποφάσεις των εταίρων και σε μία από τις επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης βάσει του άρθρου 14 του Ν.3419/2005 (Α' 297).

3.1.1.2. Επωνυμία

Ένα βασικό στοιχείο της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρίας βάσει του άρθρου 44 του Ν.4072/2012 (Α' 86/11-4-2012) είναι η επωνυμία της Ι.Κ.Ε. η οποία σχηματίζεται με τρεις τρόπους που συνίστανται είτε στο αντικείμενο της δραστηριότητας που ασκεί είτε στο όνομα ενός ή περισσότερων εταίρων, είτε σε τυχαία επωνυμία η οποία όμως δεν πρέπει να είναι παραπλανητική και να προσβάλει τις αρχές που την διέπουν (Αντωνόπουλος, 2016).

Δύναται η επωνυμία να αναγράφεται ολόκληρη ή εν μέρει με λατινικούς χαρακτήρες και είναι υποχρεωτικό να περιέχονται αναλυτικά ολογράφως οι λέξεις «Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία» ή η συντομογραφία «Ι.Κ.Ε.» ώστε να προσδίδεται η ιδιότητα της εταιρικής μορφής και να ενημερώνονται οι συναλλασσόμενοι για την ιδιότητα της ως εταιρία. Η μη αναγραφή στο καταστατικό της εταιρικής επωνυμίας αποτελεί λόγο ακυρότητας της εταιρίας (Νεγκάκης, 2016).

Σε περίπτωση που η εταιρία προβαίνει σε διεθνείς συναλλαγές η επωνυμία αναγράφεται με τους αντίστοιχους αγγλικούς όρους ως «Private Company» ή συντόμως «P.C.», ενώ σε μονοπρόσωπη Ι.Κ.Ε. πρέπει να αναγράφεται ως «Μονοπρόσωπη Ιδιωτική Εταιρία» ή «Μονοπρόσωπη Ι.Κ.Ε.» ή αντίστοιχα για διεθνείς συναλλαγές «Single Member Private Company» και «Single Member P.C.».

3.1.1.3. Έδρα

Σύμφωνα με όσα ορίζει το άρθρο 45 του Ν.4072/2012 (Α' 86/11-4-2012) ρυθμίζεται ή έννοια της έδρας που οφείλει να έχει κάθε εταιρία που ιδρύεται ως Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία. Βάσει του άρθρου αυτού λοιπόν η Ι.Κ.Ε. έχει την έδρα της στο

δήμο που αναγράφεται στο καταστατικό της ενώ υπάρχει η δυνατότητα να μεταφέρει την έδρα της σε οποιαδήποτε άλλη χώρα μέλος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου αρκεί να υπάρχει ομοφωνία των εταίρων και η χώρα αυτή να αναγνωρίζει τις αρχές της Ευρωπαϊκής Εταιρίας για συνέχιση και μεταφορά της νομικής προσωπικότητας.

Η μεταφορά της καταστατικής έδρας σε άλλη χώρα του Ευρωπαϊκού Οικονομικού χώρου δεν έχει ως συνέπεια την λύση της εταιρίας. Στην περίπτωση αυτή, ο διαχειριστής συντάσσει έκθεση, εξηγώντας τις συνέπειες μεταφοράς τόσο για τους δανειστές και τους εργαζόμενους της εταιρίας όσο και για τους ίδιους τους εταίρους και μαζί με τις οικονομικές καταστάσεις καταχωρούνται στο Γ.Ε.ΜΗ. Η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία δεν είναι υποχρεωμένη να έχει την πραγματική της έδρα στην Ελλάδα. Η απόφαση μεταφοράς θα πρέπει να ληφθεί τουλάχιστον δύο μήνες μετά τη δημοσίευση της έκθεσης και των οικονομικών καταστάσεων στο Γ.Ε.ΜΗ. Ωστόσο λόγοι δημόσιου συμφέροντος μπορούν να οδηγήσουν σε απόρριψη της αίτησης μεταφοράς (Νεγκάκης, 2016).

Συνεπώς κατανοούμε ότι η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία μπορεί να έχει έδρα εκτός Ελλάδας ιδρύοντας εγκαταστάσεις σε οποιοδήποτε τοποθεσία εντός ή εκτός Ελλάδας (Περάκης, 2013).

3.1.1.4. Διάρκεια

Βάσει του άρθρου 46 του Ν.4072/2012 (Α' 86/11-4-2012) η διάρκεια της Ι.Κ.Ε. προβλέπεται να είναι ορισμένου χρόνου ενώ αν δεν ορίζεται εξ αρχής στο καταστατικό, προβλέπεται διάρκεια δώδεκα έτη από την έναρξή της (Νεγκάκης, 2016).

Υπάρχει ωστόσο δυνατότητα παράτασης της διάρκειας της Ι.Κ.Ε. αν το αποφασίσουν οι εταίροι με απόλυτη πλειοψηφία, χωρίς να απαιτείται τροποποίηση καταστατικού (άρθρο 72 Ν.4072/2012). Σε περίπτωση που δεν γίνει πρόβλεψη για την διάρκεια παράτασης τότε προβλέπεται διάρκεια δώδεκα ετών από τη λήξη της διάρκειας (Χατζηγάγιος, 2015).

3.1.1.5. Εταιρική Διαφάνεια

Σύμφωνα με το άρθρο 47 του Ν.4072/2012 (Α' 86/11-4-2012) υπάρχουν συγκεκριμένοι κανόνες που διέπουν το πλαίσιο της εταιρικής διαφάνειας ώστε να διασφαλίζεται το μέγιστο επίπεδο προστασίας όσων συναλλάσσονται με την εταιρία που σχετίζεται με το γεγονός ότι σε κάθε έντυπο της εταιρίας πρέπει να αναφέρονται αναλυτικά ορισμένα στοιχειώδη στοιχεία της.

Για να επιτευχθεί αυτό κρίνεται αναγκαία η απόκτηση εταιρικής ιστοσελίδας από την Ι.Κ.Ε. η οποία καταχωρείται στο Γ.Ε.ΜΗ. σε διάστημα ενός μήνα από την ίδρυσή της. Το διάστημα που μεσολαβεί για την δημιουργία ιστοσελίδας από την σύσταση της Ι.Κ.Ε., η εταιρία υποχρεούται να δίνει πληροφορίες στους τρίτους και σε περίπτωση άρνησης οποιασδήποτε σχετικής πληροφορίας της ζητηθεί, τότε μπορεί να δημιουργηθεί αποζημίωση αν ζημιωθεί κάποιος τρίτος (Αντωνόπουλος, 2016).

Αναλυτικότερα στην ιστοσελίδα της εταιρίας πρέπει να αναγράφονται τα ονοματεπώνυμα και οι διευθύνσεις των εταίρων, οι εισφορές έκαστου εταίρου, ο διαχειριστής καθώς και τα στοιχεία που αφορούν την επωνυμία της, το εταιρικό κεφάλαιο της, τις εγγυητικές εισφορές του άρθρου 79, τον αριθμό Γ.Ε.ΜΗ. της, την έδρα της, την ακριβή διεύθυνση της και την πληροφορία αν η εταιρία είναι υπό εκκαθάριση.

Η αυξημένη ανάγκη διαφάνειας στην Ι.Κ.Ε. προβλέπεται από την ιδιαιτερότητα της βάσει της οποίας οι εισφορές από τους εταίρους μπορεί να είναι και μη κεφαλαιακές με αποτέλεσμα να μην υπάρχει σαφής πληροφόρηση από τους ενδεχόμενους ενδιαφερομένους για τις υποχρεώσεις των εταίρων. Ο νόμος συνεπώς για να διασφαλίσει τους τρίτους υπερβαίνει το δικαίωμα των εταίρων για ανωνυμία (Χατζηγάγιος, 2015).

3.1.1.6. Επίλυση Διαφορών

Το άρθρο 48 του Ν.4072/2012 (Α' 86/11-4-2012), ορίζει τις βασικές αρχές που διέπουν την επίλυση διαφορών για τις δικαστικές υποθέσεις που διέπουν τις σχέσεις εταίρων είτε μεταξύ τους είτε με την εταιρία, βάσει των οποίων το ειρηνοδικείο της έδρας της εταιρίας έχει την δικαιοδοσία να κρίνει σε περίπτωση που ο νόμος δεν ορίζει κάτι διαφορετικό

(Τριανταφυλλάκης-Σπυρίδωνος, 2014).

Επιπλέον υπάρχει η δυνατότητα διαιτησίας μόνο αν έχει αποφασιστεί ομόφωνα με τροποποίηση καταστατικού ενώ οι δικαστικές υποθέσεις μπορούν να επιλύονται είτε μέσω οργανωμένης διαδικασίας διαμεσολάβησης βάσει του Ν.3898/2010 (Α΄ 211) είτε με ένα πρόσωπο που δρα ως διαμεσολαβητής.

3.1.2 Ίδρυση της Ι.Κ.Ε.

3.1.2.1 Ίδρυτική Πράξη και Περιεχόμενο του Καταστατικού

Σύμφωνα με τα άρθρα 49 και 50 του Ν.4072/2012 (Α΄ 86/11-4-2012) καθορίζεται ο τρόπος ίδρυσης της Ι.Κ.Ε. καθώς και τα στοιχεία που πρέπει να εμπεριέχονται στο καταστατικό της. Αρχικά η σύσταση της Ι.Κ.Ε. πραγματοποιείται από ένα ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα μέσω εγγράφου το οποίο σε περίπτωση εισφοράς περιουσιακών στοιχείων αλλά και επιλογής από τα μέλη πρέπει να είναι συμβολαιογραφικό δημόσιο ή ιδιωτικό. Στην περίπτωση που πρόκειται για συμβολαιογραφικό έγγραφο θα πρέπει να επιβάλλεται από κάποια ειδική διάταξη του νόμου να εισφέρονται στην εταιρία περιουσιακά στοιχεία, για την μεταβίβαση των οποίων απαιτείται, βάσει του νόμου, αυτός ο τύπος και να επιλέγεται από τα μέρη (Αντωνόπουλος, 2016).

Η ιδρυτική πράξη αφορά μονομερή δήλωση σε περίπτωση μονοπρόσωπης Ι.Κ.Ε. ενώ αν πρόκειται για συμμετοχή δύο ή περισσότερων ατόμων απαιτείται σύμβαση με σύναψη καταστατικού, εισφορές και δημοσιότητα στο Γ.Ε.ΜΗ. (Ρόκας, 2012). Το έγγραφο της σύστασης περιέχει το καταστατικό της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρίας, στο οποίο καταστατικό υποχρεωτικά περιέχονται τα παρακάτω στοιχεία:

- το ονοματεπώνυμο, η διεύθυνση κατοικίας και η ηλεκτρονική διεύθυνση των εταίρων σε περίπτωση που υφίσταται,
- η επωνυμία της εταιρίας
- η έδρα της εταιρίας
- ο σκοπός της εταιρίας, ο οποίος θα πρέπει να είναι μέσα στα πλαίσια της νομιμότητας για την επίτευξη κέρδους και να μην αντίκειται στη δημόσια τάξη, διαφορετικά η εταιρία

κηρύσσεται άκυρη βάσει των άρθρων 43 και 53 του Ν.4072/12. Επίσης η μη αναγραφή στο καταστατικό των σκοπών της εταιρίας σημαίνει ακυρότητα αυτής. Ιδιαίτερα, δεν μπορεί να υπάρξει σύσταση Ι.Κ.Ε., όταν από τον νόμο για την επίτευξη των σκοπών της προβλέπεται διαφορετικός τύπος (Νεγκάκης, 2016)

- η ιδιότητα της εταιρίας ως Ι.Κ.Ε.
- οι εισφορές των εταίρων ανά κατηγορία εισφορών με την επιμέρους αξία κάθε εισφοράς βάσει των άρθρων 77 και 79 του Ν.4072/2012 (Α΄ 86/11-4-2012)
- το κεφάλαιο της εταιρίας και ο συνολικός αριθμός εταιρικών μεριδίων
- ο αρχικός αριθμός μεριδίων κάθε εταίρου καθώς και το είδος εισφοράς που εκπροσωπούν αυτά τα μερίδια
- η διάρκεια της εταιρίας
- ο τρόπος διαχείρισης και εκπροσώπησης της εταιρίας

Στο καταστατικό επίσης, μπορεί να περιέχονται και ειδικότερες συμφωνίες μεταξύ των εταίρων οι οποίες εφόσον δεν αντιβαίνουν στις ισχύουσες διατάξεις θεωρούνται ισχυρές (Νεγκάκης, 2016).

3.1.2.2. Σύσταση και Δημοσιότητα Γ.Ε.ΜΗ.

Η διαδικασία της σύστασης όπως ορίζει το άρθρο 51 του Ν.4072/2012 (Α΄ 86/11-4-2012) εφαρμόζεται μόνο μέσω της ηλεκτρονικής Υπηρεσίας Μιας Στάσης (ΥΜΣ) βάσει του άρθρου 8 του ν. 4441/2016 (Α΄227) μέσω ενός πρότυπου καταστατικού με περιεχόμενο από το άρθρο 9α του ίδιου νόμου ή μέσω ενός πρότυπου καταστατικού βάσει του άρθρου 9, με επιφύλαξη του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 49 της ιδρυτικής πράξης της Ι.Κ.Ε.

Βάσει του άρθρου 52 του Ν.4072/2012 (Α΄ 86/11-4-2012) για να πραγματοποιηθεί η σύσταση της Ι.Κ.Ε. πρέπει να εγγραφεί στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) στο οποίο υποβάλλονται σε δημοσιότητα οι τυχόν τροποποιήσεις καταστατικού μαζί με το έγγραφο σύστασης, την αίτηση καταχώρησης στο Γ.Ε.ΜΗ., την αίτηση καταχώρησης της επωνυμίας και εγγραφής της Ι.Κ.Ε. στο επιμελητήριο, την καταβολή Γραμματίου Ενιαίου Κόστους Σύστασης Εταιρίας, την υπεύθυνη δήλωση για τη διεύθυνση της εταιρίας καθώς και τα σχετικά έντυπα για χορήγηση ΑΦΜ της εταιρίας και εγγραφής των διαχειριστών

στους ασφαλιστικούς οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης, όπως ορίζεται από το άρθρο 5Α του Ν.3853/2010.

3.1.2.3. Κήρυξη Ακυρότητας της Εταιρίας

Ακυρότητα της Ι.Κ.Ε. κηρύσσεται δικαστικά μόνο στις παρακάτω περιπτώσεις όπως ορίζει το άρθρο 53 του Ν.4072/2012 (Α΄ 86/11-4-2012):

- η εταιρία συστήθηκε χωρίς έγγραφο (άρθρο 49 παράγραφος 2)
- η επωνυμία, ο σκοπός και το ύψος κεφαλαίου της εταιρίας δεν αναγράφονται στο καταστατικό
- η εταιρία συστήθηκε με παράνομο σκοπό ή σκοπό που αντίκειται στη δημόσια τάξη
- οι ιδρυτές της εταιρίας δεν είχαν ικανότητα δικαιοπραξίας κατά την υπογραφή της σύστασης της εταιρίας με εξαίρεση την περίπτωση όπου ένας από τους ιδρυτές κατέστη ικανός και ενέκρινε τη διαδικασία σύστασης.

Η ακύρωση της εταιρίας γίνεται μέσω αίτησης από κάθε άτομο που έχει έννομο συμφέρον σε διάρκεια ενός έτους από την εγγραφή της εταιρίας στο Γ.Ε.ΜΗ. και κοινοποιείται στην εταιρία υποχρεωτικά. Όταν η εταιρία υποβάλλεται σε ακύρωση, τίθεται ταυτόχρονα σε εκκαθάριση και διορίζεται από το δικαστήριο εκκαθαριστής.

3.1.2.4 Ευθύνη Ιδρυτών

Σύμφωνα με το άρθρο 54 του Ν.4072/2012 (Α΄ 86/11-4-2012) η ευθύνη των ιδρυτών που προέβησαν σε συναλλαγές με τρίτους στο όνομα της εταιρίας προ σύστασης της, είναι απεριόριστη και εις ολόκληρο. Στην περίπτωση όμως που η εταιρία για τις πράξεις που έγιναν κατά το διάστημα αυτό ανέλαβε με πράξη του διαχειριστή τις σχετικές υποχρεώσεις τότε ευθύνεται μόνο η ίδια.

3.1.3. Διαχείριση και Εκπροσώπηση της Εταιρίας

3.1.3.1. Ο Διαχειριστής της Ι.Κ.Ε. και η Καταστατική Διαχείριση

Σύμφωνα με το άρθρο 55 του Ν.4072/2012 (Α΄ 86/11-4-2012) η διαχείριση της εταιρίας γίνεται από έναν ή περισσότερους διαχειριστές. Στην περίπτωση όμως που δεν ορίζεται διαφορετικά, οι πράξεις διαχείρισης και εκπροσώπησης της εταιρίας διεξάγονται βάσει νόμιμης διαχείρισης είτε από όλους τους εταίρους είναι από τον μοναδικό εταίρο σε περίπτωση μονοπρόσωπης Ι.Κ.Ε βάσει του άρθρου 56 του Ν.4072/2012 (Α΄ 86/11-4-2012).

Ο νόμος προβλέπει και την περίπτωση της νόμιμης διαχείρισης, κατά την οποία εάν δεν ορίζεται διαφορετικά από το καταστατικό, τις πράξεις διαχείρισης και εκπροσώπησης διενεργούν συλλογικά οι εταίροι ή ο μοναδικός εταίρος. Όταν η νόμιμη διαχείριση διενεργείται συλλογικά και συντρέχουν επείγουσες πράξεις διαχείρισης, παράλειψη των οποίων μπορεί να επιφέρει σοβαρή ζημία στην εταιρία, αυτές μπορεί να διενεργηθούν από κάθε εταίρο χωριστά, ειδοποιώντας για τις ενέργειες τους, τους υπόλοιπους εταίρους (Νεγκάκης, 2016).

Ως καταστατική διαχείριση όπως ορίζει το άρθρο 57 του Ν.4072/2012 (Α΄ 86/11-4-2012), νοείται το γεγονός ότι το καταστατικό μπορεί να ορίζει τον τρόπο διαχείρισης και εκπροσώπησης της Ι.Κ.Ε. ορίζοντας αν η διαχείριση μπορεί να γίνεται για ορισμένο ή αόριστο χρόνο από έναν ή περισσότερους διαχειριστές. Οι εταίροι αποφασίζουν με απόλυτη πλειοψηφία διορίζουν τον διαχειριστή είτε για ορισμένο χρόνο είτε για αόριστο αν δεν ορίζεται διαφορετικά.

Σύμφωνα με το άρθρο 59 του Ν.4072/2012 (Α΄ 86/11-4-2012), ο διαχειριστής που ασκεί καταστατική διαχείριση μπορεί να ανακληθεί με απόφαση των εταίρων που λαμβάνεται με την πλειοψηφία του συνολικού αριθμού εταιρικών μεριδίων, σε περίπτωση που το καταστατικό δεν ορίζει μεγαλύτερη πλειοψηφία. Αν ο διαχειριστής ανακληθεί ή σε περίπτωση θανάτου, παραίτησης ή για άλλο λόγο, ο διορισμός του νέου διαχειριστή γίνεται με απόφαση των εταίρων ή με τις ισχύουσες διατάξεις του καταστατικού όπως ορίζει το άρθρο 62 του Ν.4072/2012 (Α΄ 86/11-4-2012).

Στην περίπτωση της ανάκλησης του διαχειριστή από το δικαστήριο θα πρέπει να υπάρχει σπουδαίος λόγος, όπως παράβαση καθηκόντων είτε ανικανότητα για τακτική διαχείριση, και αρκεί να το ζητήσουν με αίτηση τους οι εταίροι που κατέχουν το ένα δέκατο του συνόλου των εταιρικών μεριδίων (Νεγκάκης, 2016).

Ο διαχειριστής μπορεί να είναι μόνο φυσικό πρόσωπο και όχι νομικό και έχει τη δυνατότητα να οριστεί διαχειριστής ανεξάρτητα από το εάν είναι εταίρος ή όχι. Βάσει του άρθρου 58 του Ν.4072/2012 (Α' 86/11-4-2012) αν κάποιος από τους εταίρους είναι νομικό πρόσωπο και είναι νόμιμη η διαχείριση, τότε το νομικό πρόσωπο πρέπει να ορίζει το φυσικό πρόσωπο που θα ενεργεί ως διαχειριστής ενώ το νομικό πρόσωπο είναι υπεύθυνο εις ολόκληρο για την διαχείριση (Νεγκάκης, 2016).

Το άρθρο 63 του Ν.4072/2012 (Α' 86/11-4-2012) αναφέρει στοιχεία που αφορούν την δημοσιότητα του διαχειριστή. Συγκεκριμένα ο διορισμός, η ανάκληση και η αντικατάσταση του διαχειριστή υπόκεινται σε δημοσιότητα στο Γ.Ε.ΜΗ. βάσει των σχετικών διατάξεων του Ν.3419/2005 ενώ οι συνέπειες μη δημοσιότητας ορίζονται στο άρθρο 16 του Ν.3419/2005 στην παράγραφο 3.

3.1.3.2. Εξουσίες και Αμοιβή του Διαχειριστή

Βάσει όσων ορίζει το άρθρο 64 του Ν.4072/2012 (Α' 86/11-4-2012) ο διαχειριστής είναι εκπρόσωπος της εταιρίας και ενεργεί στο όνομα της για κάθε πράξη που σχετίζεται με τη διοίκηση της εταιρίας, τη διαχείριση της περιουσίας της και την επιδίωξη του σκοπού της (Ρόκας, 2012). Οι πράξεις του διαχειριστή δεσμεύουν την εταιρία απέναντι στους τρίτους ακόμα και στην περίπτωση να είναι εκτός εταιρικού σκοπού, με εξαίρεση αν η εταιρία αποδείξει ότι ο τρίτος γνώριζε την υπέρβαση του εταιρικού σκοπού ή όφειλε να την γνωρίζει. Αν επιτρέπεται από το καταστατικό ο διαχειριστής έχει την δυνατότητα να αναθέτει την άσκηση εξουσιών που ο ίδιος ορίζει σε εταίρους ή τρίτους.

Ο διαχειριστής δεν αμείβεται για τη διαχείριση, βάσει της υποχρέωσης και του εταιρικού του δικαιώματος να έχει εξουσία, ωστόσο μπορεί να προβλεφθεί αμοιβή από το καταστατικό ή από σχετική απόφαση των εταίρων (Ρόκας, 2012). Παρά το γεγονός ότι η θέση του είναι άνευ αμοιβής, δεν παύει να είναι σημαντική με αρκετές ευθύνες λόγω των

δικαιοπραξιών που καταρτίζει στο όνομα της εταιρίας και τίποτα δεν μπορεί να αφαιρέσει την εξουσία αυτή από το πρόσωπο του, εκτός αν υπάρχει ομόφωνη απόφαση της πλειοψηφίας του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων (Αντωνόπουλος, 2016).

3.1.3.3. Υποχρέωση Πίστεως

Το άρθρο 65 του Ν.4072/2012 (Α' 86/11-4-2012) ξεκαθαρίζει συνοπτικά τις υποχρεώσεις του διαχειριστή απέναντι στην εταιρία. Η πίστη στην εταιρία είναι υποχρέωση του διαχειριστή και οφείλει να διέπει τη συμπεριφορά του (Γιοβανόπουλος, 2013). Οι υποχρεώσεις του λοιπόν είναι οι εξής που αναλύονται παρακάτω (Νεγκάκης, 2016):

- δεν πρέπει να επιδιώκει προσωπικά συμφέροντα που αντίκεινται στα συμφέροντα της εταιρίας
- οφείλει να ενημερώνει τους εταίρους τα ίδια συμφέροντα του τα οποία πιθανόν να προκύψουν από ενδεχόμενες συναλλαγές της εταιρίας και εμπίπτουν στα καθήκοντα του αλλά και για κάθε σύγκρουση συμφερόντων του ίδιου με τα συμφέροντα της εταιρίας ή με εταιρίες συνδεδεμένες με αυτή, βάσει της παραγράφου 5 του άρθρου 42ε του Κ.Ν 2190/1920
- πρέπει να τηρεί εχεμύθεια για τις εταιρικές υποθέσεις
- δεν πρέπει αν δεν το αποφασίσουν οι εταίροι, να προβαίνει σε πράξεις που αντίκεινται στο σκοπό της εταιρίας καθώς και να είναι παράλληλα εταίρος σε προσωπική εταιρία, Ε.Π.Ε. ή Ι.Κ.Ε που επιδιώκει τον ίδιο σκοπό.

3.1.3.4. Τήρηση Βιβλίων

Σχετικά με τα δύο βιβλία που πρέπει να τηρεί ο διαχειριστής δίνονται πληροφορίες στο άρθρο 66 του Ν.4072/2012 (Α' 86/11-4-2012). Αναλυτικότερα ο διαχειριστής οφείλει να τηρεί βιβλίο εταίρων που περιέχει τα ονόματα των εταίρων, τη διεύθυνση τους, τον αριθμό των μεριδίων που κατέχει κάθε εταίρος, το είδος της εισφοράς, τη χρονολογία κτήσεως και μεταβίβασης ή επιβάρυνσης αυτών καθώς και όλα τα επιμέρους δικαιώματα που παρέχει το καταστατικό τους εταίρους.

Επιπλέον ο διαχειριστής οφείλει να τηρεί ένα ενιαίο βιβλίο πρακτικών αποφάσεων των εταίρων και αποφάσεων της διαχείρισης στο οποίο καταχωρεί όλες τις αποφάσεις των εταίρων και της διαχείρισης και είναι απαραίτητο να καταχωρηθούν στο Γ.Ε.ΜΗ. (Νεγκάκης, 2016). Σημαντικό είναι να αναφερθεί ότι για όσα αναφέρονται στα βιβλία την πλήρη ευθύνη και το βάρος της απόδειξης αφορά την εταιρία.

3.1.3.5. Ευθύνη Διαχειριστή

Ο διαχειριστής της εταιρίας βάσει του άρθρου 67 του Ν.4072/2012 (Α' 86/11-4-2012) έχει ευθύνη έναντι της εταιρίας για παραβάσεις του νόμου, του καταστατικού και των αποφάσεων των εταίρων αλλά και για κάθε πταίσμα διαχείρισης που καθιστά τη διαχείριση ανεπαρκή. Στην περίπτωση που περισσότεροι διαχειριστές ενήργησαν από κοινού τότε η ευθύνη τους είναι εις ολόκληρο (Νεγκάκης, 2016).

Βέβαια η ευθύνη του διαχειριστή δεν υπάρχει όταν μια πράξη ή παράλειψη του διαχειριστή συνέβη με καλή πίστη βάση επαρκών πληροφοριών και με σκοπό το εταιρικό συμφέρον, οι εταίροι απάλλαξαν τον διαχειριστή από τα διαχειριστικά πταίσματα έπειτα από τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων, οι εταίροι παρέχουν ομόφωνα γενική απαλλαγή και η αξίωση της εταιρίας έχει παραγραφεί λόγω τριετίας από την τέλεση της πράξης (Ρόκας, 2012).

Η αγωγή της εταιρίας για αποζημίωση ασκείται από οποιοδήποτε εταίρο ή διαχειριστή της εταιρίας ενώ με απόφαση των εταίρων δύναται να ορίζεται ειδικός εκπρόσωπος της εταιρίας σε περίπτωση διεξαγωγής δίκης.

Ο διαχειριστής έχει την εξουσία τροποποίησης του καταστατικού μέσα σε μια τριετία βάσει της παραγράφου 2 περίπτωση α του άρθρου 68 μόνο με ομοφωνία των εταίρων στην περίπτωση που το καταστατικό δεν το προβλέπει.

3.1.4. Αποφάσεις των Εταίρων-Η Συνέλευση των Εταίρων

3.1.4.1. Αρμοδιότητες Εταίρων

Σύμφωνα με το άρθρο 68 του Ν.4072/2012 (Α' 86/11-4-2012), για κάθε εταιρική απόφαση αρμόδιοι και υπεύθυνοι είναι οι εταίροι οι οποίοι συνιστούν το ανώτατο όργανο της εταιρίας και όντας οι μόνοι αρμόδιοι αποφασίζουν για κάθε εταιρική απόφαση (Αντωνόπουλος, 2016).

Συγκεκριμένα οι εταίροι έχουν ευθύνη για τη λήψη αποφάσεων που αφορά τροποποιήσεις του καταστατικού, στις οποίες περιέχεται η αυξομείωση κεφαλαίου με εξαίρεση την περίπτωση που ο νόμος ή το καταστατικό προβλέπει ότι μόνο ο διαχειριστής είναι αρμόδιος για τις πράξεις αυτές (Νεγκάκης, 2016). Επιπλέον έχουν ευθύνη για το διορισμό και την ανάκληση του διαχειριστή με επιφύλαξη του άρθρου 60, για την έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, τη διανομή κερδών, τον διορισμό ελεγκτή και την απαλλαγή του διαχειριστή από την ευθύνη για τον αποκλεισμό του εταίρου, για τη λύση της εταιρίας ή την παράταξη της και τέλος για τη μετατροπή και συγχώνευση της εταιρίας (Χατζηγάγιος, 2015).

Επιπλέον οι κύριες υποχρεώσεις των εταίρων αφορούν την υποχρέωση καταβολής της εισφοράς που αντιστοιχεί στα εταιρικά τους μερίδια τόσο κατά την σύσταση της εταιρίας αλλά και κατά την αύξηση κεφαλαίου, την υποχρέωση καλής πίστης έναντι της εταιρίας και έναντι των συνεταίρων τους, η οποία συνδέεται με τον προσωπικό χαρακτήρα της εταιρίας, επιβάλλοντας στον εταίρο να πράττει οτιδήποτε συμβάλει στον εταιρικό σκοπό και να απέχει από οτιδήποτε μπορεί να βλάψει το σκοπό της και τέλος της υποχρέωση να συμμετέχει στην άσκηση της διαχείρισης βάσει του νόμου και του καταστατικού (Αντωνόπουλος, 2016).

3.1.4.2. Σύγκληση, Συνέλευση Εταίρων και Τόπος Συνέλευσης Εταίρων

Το άρθρο 69 του Ν.4072/2012 (Α' 86/11-4-2012) περιέχει τον τρόπο με τον οποίο διενεργείται η συνέλευση εταίρων βάσει του οποίου η συνέλευση συγκαλείται τουλάχιστον μια φορά το έτος το αργότερο έως τη δέκατη ημερολογιακή ημέρα του ένατου μήνα μετά τη λήξη της εταιρικής χρήσης με αντικείμενο την έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων στη γενική συνέλευση.

Η συνέλευση των εταίρων συγκαλείται από τον διαχειριστή με προσωπική πρόσκληση προς τους εταίρους η οποία γίνεται μέσω κάθε κατάλληλου μέσου συμπεριλαμβανομένου και του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail), οχτώ ημέρες πριν τη συνεδρίαση. Στην πρόσκληση περιγράφεται με ακρίβεια η ημερομηνία, η ώρα, ο τόπος όπου θα πραγματοποιηθεί η συνέλευση, οι προϋποθέσεις συμμετοχής των εταίρων αλλά και αναλυτικά τα θέματα της ημερήσιας διάταξης (Νεγκάκης, 2016).

Επίσης βάσει του άρθρου 71 του Ν.4072/2012 (Α' 86/11-4-2012) δεν είναι απαραίτητο η συνέλευση να συνέρχεται στην έδρα της εταιρίας αλλά οπουδήποτε αλλού εφόσον συναινούν όλοι οι εταίροι και μπορεί να πραγματοποιηθεί και με τηλεδιάσκεψη εφόσον προβλέπεται από το καταστατικό (Νεγκάκης, 2016).

Συμφώνα με όσα ορίζει το άρθρο 70 του Ν.4072/2012 (Α' 86/11-4-2012), η σύγκληση των εταίρων μπορεί να γίνει και μετά από αίτημα των εταίρων που κατέχουν το ένα δέκατο (1/10) του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων και στην περίπτωση που εντός δέκα ημερών δεν συγκληθεί η συνέλευση από τον διαχειριστή, οι εταίροι προχωρούν στην σύγκλησή της. Επίσης, η συνέλευση, κατά παρέκκλιση, μπορεί έγκυρα να συνεδριάσει εφόσον όλοι οι εταίροι είναι παρόντες ή αντιπροσωπεύονται και συναινούν, οπότε γίνεται λόγος για καθολική συνέλευση (Νεγκάκης, 2016).

Οι κύριες αιτίες που οδηγούν στη σύγκληση συνέλευσης σχετίζονται με τροποποιήσεις καταστατικού, διορισμούς και ανάκληση του διαχειριστή και του ελεγκτή, απαλλαγή του διαχειριστή και του ελεγκτή από την ευθύνη τους, απόφαση για αποκλεισμό εταίρου από την ΙΚΕ, έγκριση οικονομικών καταστάσεων και διανομή κερδών, λύση της εταιρίας ή παράταση της διάρκειας της, μετατροπή και συγχώνευση της (Τριανταφυλλάκης- Σπυρίδωνος, 2014).

3.1.4.3. Συμμετοχή στη Συνέλευση-Διεξαγωγή Συνέλευσης και Λήψη Αποφάσεων

Σύμφωνα με το άρθρο 72 του Ν.4072/2012 (Α΄ 86/11-4-2012) αφού η συνέλευση συγκληθεί, οι εταίροι μετέχουν σε αυτή είτε αυτοπροσώπως είτε με εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο. Οι αποφάσεις λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων όπου το καταστατικό έχει τη δυνατότητα να αυξάνει το ποσοστό λήψης ορισμένων αποφάσεων ή και να ορίζει ότι για ορισμένες αποφάσεις απαιτείται ομόφωνη απόφαση. Το καταστατικό μπορεί επίσης να προβλέπει ότι ορισμένες ή και όλες οι αποφάσεις λαμβάνονται με πλειοψηφία του αριθμού των εταίρων που εκπροσωπούν την πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων, ενώ για τον υπολογισμό της πλειοψηφίας δεν λαμβάνονται υπόψη τα επιπλέον μερίδια (Νεγκάκης, 2016).

Κάθε εταιρικό μερίδιο παρέχει το δικαίωμα μιας μόνο ψήφου και σε ορισμένες περιπτώσεις όπως αυτές της τροποποίησης του καταστατικού, του αποκλεισμού εταίρου, της λύσης ή παράτασης ζωής της εταιρίας, της μετατροπής η συγχώνευσης αυτής, η συνέλευση αποφασίζει με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) του συνολικού αριθμού των εταιρικών μεριδίων. Για τη λήψη ορισμένων αποφάσεων το καταστατικό μπορεί να θέτει μέγιστο όριο αριθμού ψήφων που μπορεί να έχει κάθε εταίρος. Εταίρος για τον οποίο η συνέλευση θα αποφασίσει την απαλλαγή της ευθύνης του ή και τον αποκλεισμό του από την εταιρία, δεν έχει δικαίωμα ψήφου για τα συγκεκριμένα θέματα (άρθρο 67 παρ.2 Ν. 4076/12). Δικαίωμα ψήφου δεν έχει επίσης στην περίπτωση που έχει αποφασιστεί να οριστεί ειδικός εκπρόσωπος που θα συμμετάσχει σε δίκη εναντίον του (Νεγκάκης, 2016)

3.1.4.4. Αποφάσεις των Εταίρων Χωρίς Συνέλευση

Οι αποφάσεις των εταίρων βάσει του άρθρου 73 του Ν.4072/2012 (Α΄ 86/11-4-2012), αν είναι ομόφωνες υπάρχει η δυνατότητα να λαμβάνονται εγγράφως χωρίς τη διεξαγωγή συνέλευσης, ρύθμιση η οποία ισχύει και αν όλοι οι εταίροι ή οι αντιπρόσωποί τους συναινούν στην έγγραφη αποτύπωση την απόφασης τους σε έγγραφο δίχως συνέλευση. Το πρακτικό το οποίο καταχωρείται στο βιβλίο πρακτικών που τηρείται βάσει του άρθρου

66, μπορεί να υπογραφεί από το σύνολο των εταίρων με αναφορά όσων είναι μειοψηφία και οι υπογραφές τους δεν είναι απαραίτητο να είναι σε έντυπο μέσο αλλά μπορούν να αντικαθίστανται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) ή και άλλων ηλεκτρονικών μέσων που προβλέπει το καταστατικό.

3.1.4.5. Ελαττωματικές Αποφάσεις των Εταίρων

Στην περίπτωση που η απόφαση της συνέλευσης είναι παράνομη ή αντιβαίνει στο καταστατικό, τότε αυτή είναι άκυρη με συνέπεια να μην μπορεί να ληφθεί υπόψη σύμφωνα με όσα ορίζουν οι αρχές που διέπουν το άρθρο 74 του Ν.4072/2012 (Α' 86/11-4-2012).

Ακυρώσιμες καθίστανται αυτές οι αποφάσεις αφού παρέλθει το διάστημα τεσσάρων μηνών από την καταχώρηση τους στο βιβλίο πρακτικών ενώ αποφάσεις που είναι αντίθετες βάσει περιεχομένου στο νόμο ή το καταστατικό αναγνωρίζονται ως άκυρες από το δικαστήριο αν ασκηθεί αγωγή εντός έξι μηνών από την καταχώρηση τους στο βιβλίο πρακτικών (Ψυχομάνης, 2017).

Το άρθρο 281 Α.Κ. αναφέρει επίσης ότι ακυρώσιμη από το δικαστήριο είναι και η απόφαση των εταίρων που λήφθηκε με τρόπο που δεν είναι σύμφωνος με τον νόμο και το καταστατικό ή κατά την κατάχρηση της εξουσίας της πλειοψηφίας (Νεγκάκης, 2016).

3.1.5. Εταιρικά Μεριδια και Εισφορές Εταίρων

3.1.5.1. Εταιρικά Μεριδια και Είδη Εισφορών

Σύμφωνα με το άρθρο 75 του Ν.4072/2012 (Α' 86/11-4-2012) για να συμμετέχει κάποιος στην Ι.Κ.Ε. απαιτείται η απόκτηση ενός ή περισσότερων εταιρικών μεριδίων, τα οποία αντιπροσωπεύουν και τις εισφορές των εταίρων ενώ ο αριθμός των μεριδίων κάθε εταίρου αναλογεί με την αξία εισφοράς τους.

Τα εταιρικά μερίδια δεν μπορούν να παρασταθούν με μετοχές, ωστόσο η εταιρία μπορεί να χορηγεί έγγραφο για τα εταιρικά μερίδια, το οποίο όμως δεν έχει χαρακτήρα αξιόγραφου. Ο αρχικός αριθμός των εταιρικών μεριδίων κάθε εταίρου ορίζεται στο

καταστατικό κατά τη σύσταση και μπορεί να αυξάνεται ή να μειώνεται (Νεγκάκης, 2016).

Περιπτώσεις αυξομείωσης εταιρικών μεριδίων επιφέρει η αύξηση ή μείωση κεφαλαίου, η είσοδος ή η έξοδος ενός εταίρου, η μεταβίβαση μεριδίων, η εξαγορά των υποχρεώσεων από εξωκεφαλαιακή ή εγγυητική εισφορά και η ανάληψη νέων εξωκεφαλαιακών ή εγγυητικών εισφορών (Αντωνόπουλος, 2016).

Η αρχή της ισότητας ορίζει ότι η ελάχιστη ονομαστική αξία των εταιρικών μεριδίων, ανεξάρτητα από την εισφορά που αντιπροσωπεύουν, είναι ένα ευρώ και παρέχουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις. Τα εταιρικά μερίδια διέπονται από την αρχή της ισότητας, την αρχή του αδιαιρέτου και την αρχή της ελεύθερης μεταβίβασης. Ο νομοθέτης θέλησε μεν να επιτρέψει την μεταβίβαση εταιρικών μεριδίων όχι όμως να την διευκολύνει (Αντωνόπουλος, 2016).

Οι εισφορές των εταίρων όπως ορίζει το άρθρο 76 του Ν.4072/2012 (Α' 86/11-4-2012), μπορεί να είναι τριών ειδών και αναλύονται σε κεφαλαιακές, εξωκεφαλαιακές και εγγυητικές (Χατζηγάγιος, 2015). Τα τρία αυτά είδη εισφορών εννοείται ότι δεν είναι απαραίτητο να εμφανίζονται στην ίδια αναλογία και το είδος των εισφορών αυτών συνιστά την βάση περιουσίας της εταιρίας, ένα είδος δηλαδή εταιρικού κεφαλαίου (Σωτηρόπουλος, 2012).

Το κάθε εταιρικό μερίδιο εκπροσωπεί μόνο ένα είδος εισφοράς. Επιπλέον δεν επιτρέπεται η απόκτηση άμεσα ή έμμεσα ιδίων μεριδίων (άρθρο 87 Ν.4072/12) και στην περίπτωση που η εταιρία αποκτήσει δικά της μερίδια, αυτά ακυρώνονται αυτοδικαίως και ο διαχειριστής πρέπει αν προβεί σε σχετική καταχώρηση στο Γ.Ε.ΜΗ. της πράξης μείωσης (Νεγκάκης, 2016).

3.1.5.2. Κεφαλαιακές Εισφορές

Οι κεφαλαιακές εισφορές βάσει του άρθρου 77 του Ν.4072/2012 (Α' 86/11-4-2012) αποτελούν εισφορές σε μετρητά ή σε είδος προκειμένου να σχηματιστεί το κεφάλαιο της εταιρίας. Οι κεφαλαιακές εισφορές σε είδος θα πρέπει να αποτελούν στοιχεία του ενεργητικού που μπορούν να αποτιμηθούν χρηματικά (άρθρο 8 παρ. 5 ΚΝ 2190/20) και η αποτίμηση σε αυτή τη περίπτωση γίνεται σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 9^α του ΚΝ 2190/20 (Περάκης, 2013).

Δεν απαιτείται αποτίμηση όταν ή αξία της εισφοράς δεν υπερβαίνει τις πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ. Η υποχρέωση εκτέλεσης εργασίας ή παροχής υπηρεσίας δεν μπορεί να αποτελέσει περιεχόμενο κεφαλαιακής εισφοράς, γιατί ενέχει κίνδυνο να μην υλοποιηθεί και η εταιρία να βρεθεί εξ αρχής με μειωμένο οικονομικό υπόβαθρο (Αντωνόπουλος, 2016).

Το κεφάλαιο τόσο κατά τη σύσταση της εταιρίας όσο και κατά την αύξηση εταιρικού κεφαλαίου θα πρέπει να είναι ολοσχερώς καταβλημένο. Η ολοσχερής καταβολή αυτού επιβεβαιώνεται από τον διαχειριστή εντός μηνός από την σύσταση της εταιρίας, με πράξη που καταχωρείται στο Γ.Ε.ΜΗ. Σε περίπτωση όμως μη ολοσχερούς καταβολής ο διαχειριστής προβαίνει σε αντίστοιχη μείωση του εταιρικού κεφαλαίου και στην ακύρωση των εταιρικών μεριδίων που αντιστοιχούν στο μη καταβλημένο κεφάλαιο (Αντωνόπουλος, 2016). Η τμηματική καταβολή του κεφαλαίου αποκλείεται είτε αυτό είναι εισφορά μετρητών είτε εισφορά σε είδος λόγω του αδιαιρέτου της καταβολής του κεφαλαίου (Περάκης, 2013).

Συνεπώς, αύξηση ή μείωση του αριθμού των εταιρικών μεριδίων που αντιστοιχούν σε κεφαλαιακές εισφορές, γίνεται μόνο με αύξηση ή μείωση του κεφαλαίου. Προκύπτει λοιπόν ότι κατά την σύσταση της εταιρίας υπάρχει διάκριση μεταξύ καλύψεως και καταβολής του εταιρικού κεφαλαίου ενώ διάκριση τίθεται και στην περίπτωση της αύξησης του κεφαλαίου (Νεγκάκης, 2016).

3.1.5.3. Εξωκεφαλαιακές Εισφορές

Σύμφωνα με το άρθρο 78 του Ν.4072/2012 (Α' 86/11-4-2012) οι παροχές που δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο κεφαλαιακής εισφοράς όπως απαιτήσεις από ανάληψη εκτέλεσης εργασιών ή παροχής υπηρεσιών, συνίστανται σε εξωκεφαλαιακές εισφορές. Η εκτέλεση των παροχών αυτών μπορεί να αφορά ορισμένο ή αόριστο χρόνο και θα πρέπει να περιγράφονται ακριβώς αλλά και να καθορίζεται η αξία αυτών στο καταστατικό (Νεγκάκης, 2016).

Με άλλα λόγια ως εξωκεφαλαιακές εισφορές νοούνται οι παροχές που δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο κεφαλαιακής εισφοράς διότι από τη φύση τους δεν παρίστανται στον ισολογισμό για διάφορους λόγους ενώ πρόκειται κυρίως για εισφορές

που συναντώνται σε προσωπικές εταιρίες (Περράκης, 2013).

Η αποτίμηση της αξίας των εξωκεφαλαιακών εισφορών γίνεται ελεύθερα από τους εταίρους και καταχωρείται σε λογαριασμούς ίδιων κεφαλαίων. Ο εταίρος που αναλαμβάνει εξωκεφαλαιακές εισφορές δεν δικαιούται αμοιβή ακόμη και αν το περιεχόμενο της εισφοράς είναι η διαχείριση της εταιρίας ή η παροχή προσωπικής εργασίας (Αντωνόπουλος, 2016).

Επιπλέον αν κάποιος εταίρος αναλάβει μια τέτοια εισφορά αλλά δεν προβεί στην δέουσα παροχή της, τότε η εταιρία έχει το δικαίωμα να ζητήσει από το αρμόδιο δικαστήριο που δικάζει κατά την τακτική διαδικασία, είτε στην εκπλήρωση της παροχής είτε στην ακύρωση των μεριδίων που αντιστοιχούν στην μη εκπληρωθείσα παροχή ενώ δεν αποκλείεται και η περεταίρω αποζημίωση εφόσον επικαλείται και αποδεικνύεται η σχετική ζημία μέσω μετρητών που αντιστοιχούν στο μέρος της παροχής που δεν έχει εκπληρώσει (Καραγιώργος, 2015).

Οι εξωκεφαλαιακές εισφορές αναλαμβάνονται τόσο κατά τη σύσταση όσο και μεταγενέστερα και καταχωρούνται στα λογιστικά αρχεία (βιβλία) της εταιρίας με την καθοριζόμενη στο καταστατικό αξία τους (Νεγκάκης, 2016).

3.1.5.4. Εγγυητικές Εισφορές

Στο άρθρο 79 του Ν.4072/2012 (Α' 86/11-4-2012) αναφέρεται η έννοια των εγγυητικών εισφορών. Η εγγυητική εισφορά συνιστά μια ιδιαίτερη καινοτομία για τις Ιδιωτικές Κεφαλαιουχικές Εταιρίες προσπαθώντας να δώσει λύση στο έντονο πρόβλημα έλλειψης ρευστότητας της αγοράς (Λιναρίτης, 2012). Βασικός στόχος αυτού του είδους της εισφοράς την εξασφάλιση της φερεγγυότητας και της αξιοπιστίας της Ι.Κ.Ε. (Περράκης, 2013). Αναλυτικότερα εγγυητικές εισφορές είναι οι εισφορές που αφορούν ανάληψη ευθύνης έναντι τρίτων για τα χρέη της εταιρίας μέχρι του ποσού που ορίζεται στο καταστατικό αρχικό ή τροποποιημένο, μετά από ομόφωνη απόφαση των εταίρων (Ψαρουδάκης, 2012).

Ο εταίρος της Ι.Κ.Ε. μπορεί να αναλάβει ευθύνη έναντι των τρίτων για χρέη της εταιρίας μέχρι του ποσού που ορίζεται στο καταστατικό. Η ευθύνη αυτή αποτυπώνεται στις εγγυητικές εισφορές των εταίρων, η αξία των οποίων δεν μπορεί να υπερβαίνει το

εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) του ποσού των χρεών για τα οποία ανέλαβε την ευθύνη καταβολής τους (Νεγκάκης, 2016).

Η ευθύνη που φέρουν οι εταίροι είναι περιορισμένη σε αντίθεση με τις προσωπικές εταιρίες στις οποίες οι εταίροι φέρουν απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της εταιρίας (Χατζηγάγιος, 2015). Επιπλέον η ευθύνη του εταίρου υφίσταται άμεσα και πρωτογενώς έναντι των δανειστών της εταιρίας οι οποίοι μπορούν να στραφούν ευθέως με αγωγή κατά του εταίρου ενώ ο εταίρος που έχει καταβάλει χρέος της εταιρίας λόγω της συμμετοχής του με εγγυητική εισφορά δεν έχει δικαίωμα αναγωγής κατά της εταιρίας. Συνεπώς ο εταίρος που παρέχει εγγυητική εισφορά λαμβάνει εταιρικά μερίδια για το 75% της αξίας της εισφοράς του ενώ για το υπόλοιπο 25% δεν του χορηγούνται εταιρικά μερίδια (Νεγκάκης, 2016).

3.1.5.5. Επιστροφή Εισφορών

Όπως ορίζει το άρθρο 81 του Ν.4072/2012 (Α' 86/11-4-2012) η επιστροφή των κεφαλαιακών εισφορών πριν από τη λύση της Ι.Κ.Ε. επιτρέπεται ακολουθώντας μόνο τη διαδικασία της μείωσης κεφαλαίου (Αντωνόπουλος, 2016). Στην περίπτωση των εξωκεφαλαιακών εισφορών ή και των εγγυητικών εισφορών απαγορεύεται η επιστροφή τους ή η απαλλαγή των εταίρων από τις υποχρεώσεις που έχουν αναλάβει (Νεγκάκης, 2016).

3.1.5.6. Εξαγορά Υποχρεώσεων από Εξωκεφαλαιακές ή Εγγυητικές Εισφορές

Το άρθρο 82 του Ν.4072/2012 (Α' 86/11-4-2012) αναφέρει ότι παρά τη διάταξη του άρθρου 81, οι υποχρεώσεις που προκύπτουν από εξωκεφαλαιακή ή εγγυητική εισφορά μπορούν να εξαγοραστούν από τον εταίρο μέσω μετατροπής τους σε μερίδια κεφαλαιακής εισφοράς που θα καταβληθούν στη εταιρία ως αύξηση κεφαλαίου με ποσό ίσο με την αξία της εισφοράς για εξωκεφαλαιακές εισφορές βάσει καταστατικού και τις εγγυητικές εισφορές με ποσό ίσο με το πλήρες ποσό που ευθύνεται. Στην περίπτωση εν μέρει

εκπλήρωσης των υποχρεώσεων αυτών, το ποσό που θα καταβληθεί ορίζεται αναλογικά από την εταιρία. Αν αμφισβητηθεί το καταβλητέο ποσό ή αν η εταιρία δεν προσδιορίζει το ποσό αυτό τότε το δικαστήριο κρίνει έπειτα από αίτημα του εταίρου βάσει του άρθρου 371 ΑΚ.

3.1.6. Μεταβίβαση Εταιρικών Μεριδίων και Άλλες μεταβολές στη Σύσταση της Εταιρίας

3.1.6.1. Μεταβίβαση Εταιρικών Μεριδίων

Σύμφωνα με το άρθρο 83 του Ν.4072/2012 (Α΄ 86/11-4-2012) η μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων της Ι.Κ.Ε. είτε αυτή γίνεται εν ζωή είτε λόγω θανάτου εταίρου, είναι ελεύθερη (Αντωνόπουλος, 2016).

Ωστόσο η μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων γίνεται με την επιφύλαξη των παρακάτω (Νεγκάκης, 2016):

Όταν εταίρος Ι.Κ.Ε. με μερίδια που αντιστοιχούν σε εξωκεφαλαιακή ή εγγυητική εισφορά δεν έχει εξ ολοκλήρου καταβάλει την εισφορά του, τότε δεν μπορεί να μεταβιβάσει τα εταιρικά του μερίδια. Ο εταίρος Ι.Κ.Ε. έχει το δικαίωμα να εξαγοράσει τις υποχρεώσεις που έχει αναλάβει από εξωκεφαλαιακή ή εγγυητική εισφορά, μετατρέποντας τα μερίδια του σε μερίδια κεφαλαιακής εισφοράς (άρθρο 82 Ν.4072/12).

Η μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων εν ζωή βάσει του άρθρου 84 του Ν.4072/2012 (Α΄ 86/11-4-2012) γίνεται εγγράφως όπως επίσης έγγραφη είναι και η γνωστοποίηση της μεταβίβασης προς την εταιρία, που υπογράφεται τόσο από τον μεταβιβάζοντα όσο και από τον αποκτώντα. Η γνωστοποίηση προς την εταιρία μπορεί να γίνει και με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (e-mail). Ο διαχειριστής οφείλει να καταχωρήσει τη μεταβίβαση στο βιβλίο των εταίρων. Στο καταστατικό μπορεί να περιέχονται όροι σχετικά με την μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων, αποκλείοντας ή περιορίζοντας την μεταβίβαση μεριδίων εν ζωή. Μπορεί για παράδειγμα να προβλέπει δικαίωμα προτίμησης των λοιπών εταίρων καθώς και το δικαίωμα της εταιρίας να μπορεί να παρέμβει υποδεικνύοντας κάποιον από τους εταίρους ή ένα τρίτο πρόσωπο για την εξαγορά.

Η μεταβίβαση αιτία θανάτου, σύμφωνα με το άρθρο 85 του Ν.4072/2012 (Α' 86/11-4-2012), θα πρέπει να καταχωρείται χωρίς καθυστέρηση στο βιβλίο των εταίρων από τον διαχειριστή αφού πρώτα ελέγξει το δικαίωμα του κληρονόμου. Στη μεταβίβαση αυτή μπορεί να τίθενται περιορισμοί από το καταστατικό. Μπορεί για παράδειγμα να προβλέπει ότι στην εξαγορά των μεριδίων του εκλιπόντα έχουν δικαίωμα προτίμησης οι λοιποί εταίροι κατά το ποσοστό συμμετοχής τους στο κεφάλαιο.

3.1.6.2. Αύξηση Κεφαλαίου

Η αύξηση του κεφαλαίου της Ι.Κ.Ε. σύμφωνα με το άρθρο 90 Ν.4072/2012 (Α' 86/11-4-2012), γίνεται με αύξηση του αριθμού των εταιρικών μεριδίων, με συνέπεια την αύξηση της εταιρικής περιουσίας (Αντωνόπουλος, 2016). Όταν η αύξηση κεφαλαίου δεν πραγματοποιείται με εισφορά σε είδος, τότε δικαίωμα προτίμησης έχουν όλοι οι εταίροι ανάλογα με τον αριθμό εταιρικών μεριδίων που ο καθένας κατέχει έτσι ώστε να μην εξασθενήσει η θέση των εταίρων στην συνέλευση και να μην μειώνεται η εσωτερική αξία των μεριδίων (Τριανταφυλλάκης-Σπυρίδωνος, 2014).

Μπορεί όμως να προβλέπεται στο καταστατικό ότι δικαίωμα προτίμησης έχουν μόνο οι εταίροι που κατέχουν μερίδια κεφαλαιακών εισφορών ή με απόφαση των εταίρων που έχει ληφθεί με αυξημένη πλειοψηφία του συνόλου των εταιρικών μεριδίων να περιορίζεται το δικαίωμα προτίμησης ή ακόμα και να καταργείται. Η άσκηση του δικαιώματος προτίμησης γίνεται με δήλωση προς την εταιρία εντός είκοσι (20) ημερών από την ημέρα καταχώρησης της απόφασης στο Γ.Ε.ΜΗ (Νεγκάκης, 2016).

Στην περίπτωση που η εταιρία έχει μόνο κεφαλαιακές εισφορές τότε μπορεί η αύξηση κεφαλαίου να γίνει με άσκηση της ονομαστικής αξίας των μεριδίων διαφορετικά αυτό θα οδηγούσε σε άνιση ονομαστική αξία μεταξύ των μεριδίων που αντιπροσωπεύουν άλλες εισφορές (Περάκης, 2013).

Υπάρχει περίπτωση να ορίζεται στο καταστατικό ότι αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου θα γίνει σε συγκεκριμένο χρόνο με νέες εισφορές ορισμένου ποσού. Εάν δεν ορίζεται κάτι άλλο στο καταστατικό η αύξηση θα γίνει με νέες εισφορές σε μετρητά, από όλους τους εταίρους ανάλογα με το ποσό των εταιρικών μεριδίων του καθένα (Νεγκάκης, 2016).

3.1.6.3. Μείωση Κεφαλαίου

Το άρθρο 91 του Ν.4072/2012 (Α΄ 86/11-4-2012) ορίζει ότι η μείωση κεφαλαίου της Ι.Κ.Ε. γίνεται με ακύρωση υφιστάμενων μεριδίων που αντιστοιχούν σε κεφαλαιακές εισφορές (Τριανταφυλλάκης-Σπυρίδωνος, 2014). Όλοι οι εταίροι που κατέχουν τέτοια μερίδια έχουν ίδια αντιμετώπιση και μεταχείριση κατά τη μείωση του κεφαλαίου (Νεγκάκης, 2016).

Η μείωση του εταιρικού κεφαλαίου μπορεί να γίνει με απόδοση του ενεργητικού στους εταίρους, εφόσον δεν προβάλουν αντιρρήσεις οι δανειστές (Αντωνόπουλος, 2016). Η προβολή αντιρρήσεων πρέπει να γίνει με δήλωση προς την εταιρία μέσα σε ένα μήνα από την καταχώρηση της απόφασης μείωσης στο Γ.Ε.ΜΗ. και αποφαινεται σχετικά το δικαστήριο μετά από αίτημα της εταιρίας. Μείωση εταιρικού κεφαλαίου μπορεί να πραγματοποιηθεί και για απόσβεση ζημιών ή σχηματισμό αποθεματικού (Νεγκάκης, 2016).

3.1.7. Έγκριση των Καταστάσεων από τους Εταίρους και Διανομή Κερδών

Σύμφωνα με το άρθρο 100 του Ν.4072/2012 (Α΄ 86/11-4-2012) ορίζεται ότι μέσα σε τέσσερις μήνες από τη λήξη της εταιρικής χρήσης η γενική συνέλευση αποφασίζει για την έγκριση των οικονομικών καταστάσεων και την διανομή κερδών. Ωστόσο πριν από κάθε διανομή κερδών θα πρέπει να κρατείται το ένα εικοστό (1/20) των καθαρών κερδών για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού (Νεγκάκης, 2016).

Πρόσθετα αποθεματικά μπορεί να προβλέπονται στο καταστατικό ή να σχηματίζονται με σχετική απόφαση των εταίρων. Η συμμετοχή των εταίρων στα κέρδη είναι ανάλογη προς τον αριθμό των μεριδίων που έχει κάθε εταίρος. Στο καταστατικό μπορεί να προβλέπεται ότι για κάποιο χρονικό διάστημα κάποιος εταίρος ή εταίροι μετέχουν περιορισμένα ή και καθόλου συμμετοχή στα κέρδη ή στο προϊόν εκκαθάρισης ή να προβλέπει δικαίωμα λήψης πρόσθετων κερδών (Νεγκάκης, 2016).

3.1.8. Λύση και Εκκαθάριση

3.1.8.1. Λύση

Βάσει του άρθρου 103 του Ν.4072/2012 (Α΄ 86/11-4-2012) η Ι.Κ.Ε λύεται (Νεγκάκης, 2016):

- με απόφαση των εταίρων σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή
- όταν παρέλθει ο χρόνος διάρκειάς της, όπου με απόφαση των εταίρων πριν τη λήξη μπορεί να παραταθεί η διάρκεια της
- όταν η εταιρία κηρυχτεί σε κατάσταση πτώχευσης
- σε άλλες περιπτώσεις όπως η περίπτωση που η εταιρία κηρυχτεί άκυρη και επομένως επέλθει λύση αυτής
- σε περιπτώσεις που προβλέπονται από το καταστατικό

Με μέριμνα του εκκαθαριστή, η λύση της εταιρίας καταχωρείται στο Γ.Ε.ΜΗ. Ο νόμος δεν προβλέπει λύση εταιρίας με καταγγελία ενός εταίρου ούτε με δικαστική απόφαση για σπουδαίο λόγο (Αντωνόπουλος, 2016).

3.1.8.2 Εκκαθάριση

Μετά τη λύση της Ι.Κ.Ε. σύμφωνα με όσα ορίζει το άρθρο 104 του Ν.4072/2012 (Α΄ 86/11-4-2012) ακολουθεί το στάδιο της εκκαθάρισης, με εξαίρεση την πτώχευση, όπου δεν ακολουθείται εκκαθάριση αλλά εφαρμόζεται η πτωχευτική διαδικασία όπως προβλέπεται από τις κείμενες διατάξεις του Πτωχευτικού Δικαίου (Περάκης, 2013).

Μέχρι το τέλος της εκκαθάρισης, η εταιρία διατηρεί την επωνυμία της στην οποία προσθέτει απαραίτητα τις λέξεις «υπό εκκαθάριση». Την εκκαθάριση διενεργεί ο διαχειριστής, εκτός και αν ορίζεται διαφορετικά στο καταστατικό ή αποφασίσουν διαφορετικά οι εταίροι με πλειοψηφία. Συνεπώς όσα ισχύουν για τον διαχειριστή εφαρμόζονται ανάλογα και στον εκκαθαριστή (Νεγκάκης, 2016). Η διαδικασία της εκκαθάρισης διεξάγεται όπως και στις λοιπές εταιρίες (Ρόκας, 2012).

Το άρθρο 105 του Ν.4072/2012 (Α΄ 86/11-4-2012) αναφέρει ότι με την έναρξη της εκκαθάρισης διενεργείται από τους εκκαθαριστές απογραφή των περιουσιακών στοιχείων

και υποχρεώσεων της εταιρίας και συντάσσονται οικονομικές καταστάσεις οι οποίες εγκρίνονται από τους εταίρους. Κατά το στάδιο της εκκαθάρισης, η συνέλευση των εταίρων εξακολουθεί να υφίσταται περιορίζοντας όμως την εξουσία της στις αναγκαίες για την εκκαθάριση πράξεις, ενώ οι εκκαθαριστές της εταιρίας μπορούν να ενεργούν και νέες πράξεις για τη διευκόλυνση του έργου της εκκαθάρισης. Εφόσον η εκκαθάριση διαρκεί περισσότερο οι εκκαθαριστές υποχρεούνται να καταρτίζουν οικονομικές καταστάσεις στο τέλος κάθε έτους. Με την ολοκλήρωση της εκκαθάρισης συντάσσονται οι οικονομικές καταστάσεις περάτωσης της εκκαθάρισης, εγκρίνονται από τους εταίρους και ακολουθεί η διανομή του προϊόντος της εκκαθάρισης στους εταίρους (Νεγκάκης, 2016). Ανεξάρτητα από το στάδιο που βρίσκονται οι εργασίες εκκαθάρισης, η εταιρία μπορεί να αναβιώσει με ομόφωνη απόφαση των εταίρων (Αντωνόπουλος, 2016).

Ουσιαστικά η δικαιοδοσία τω εκκαθαριστών αφορά την διαδικασία της εκκαθάρισης και περάτωσης των εκκρεμών υποθέσεων της εταιρίας και περιλαμβάνει τη ρευστοποίηση του συνόλου των περιουσιακών της στοιχείων, την είσπραξη των απαιτήσεων της και την αποπληρωμή και εξόφληση των χρεών της. Επίσης ο εκκαθαριστής μεριμνά για την καταχώρηση της ολοκλήρωσης της εκκαθάρισης στο Γ.Ε.ΜΗ. (Νεγκάκης, 2016).

3.2. Θεσμικό και Νομικό Πλαίσιο της Ε.Π.Ε.

Με το νόμο 3190 του 1955 που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ Α' 91/16-04-1955, έγινε για πρώτη φορά γνωστή στην Ελλάδα μια νέα εταιρική μορφή με το όνομα Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.). Είναι ένας ενδιάμεσος τύπος εταιρίας μεταξύ των προσωπικών εταιριών (Ο.Ε., Ε.Ε. κτλ.) και των καθαρά κεφαλαιουχικών εταιριών. Άρα μπορούμε να πούμε πως η Ε.Π.Ε. επιλέγεται ως τύπος εταιρίας από τους επενδυτές, οι οποίοι θέλουν να αποφύγουν τα μειονεκτήματα τόσο των προσωπικών εταιριών, όσο και των καθαρά κεφαλαιουχικών εταιριών.

3.2.1. Γενικές Διατάξεις της Ε.Π.Ε.

3.2.1.1. Βασικά Χαρακτηριστικά

Σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις του Ν.3190/1955 (Α' 91/16-04-1955), στο άρθρο 1 και στο άρθρο 3, αναφέρεται με σαφήνεια η έννοια και το αντικείμενο μιας Ε.Π.Ε. Η Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης λοιπόν ασχέτως αν ο σκοπός της είναι η πάσης φύσεως εμπορία ή όχι, λογίζεται σαν μια εμπορική εταιρία. Άρα και μια εταιρία οικονομικών συμβούλων με εταιρική μορφή Ε.Π.Ε. θα λογίζεται ως εμπορική και ως τέτοια θα αντιμετωπίζεται. Επίσης οι συμμετέχοντες ως εταίροι είναι υπεύθυνοι έως του ποσού εισφοράς τους στο εταιρικό κεφάλαιο. Το κεφάλαιο αυτό χωρίζεται σε ισότιμα και μεταβιβάσιμα μερίδια τα οποία όμως δεν μπορούν να παρασταθούν ως μετοχές. Τέλος η Ε.Π.Ε. διοικείται από έναν ή περισσότερους, εκλεγμένους από την Συνέλευση των Εταίρων, διαχειριστές.

3.2.1.2. Επωνυμία

Η επωνυμία της Ε.Π.Ε. βάσει του άρθρου 2 του Ν.3190/1955 (Α' 91/16-04-1955) όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 1 άρθρο 1 του Ν.4541/2018, μπορεί να σχηματιστεί με διάφορους τρόπους αρκεί να μην εμπεριέχει παραπλανητικό ή προσβλητικό περιεχόμενο. Οι τρόποι αυτοί είναι είτε το αντικείμενο δραστηριότητας, είτε το όνομα ενός ή περισσότερων εταίρων, είτε τέλος μια τυχαία ονομασία, αποδιδόμενα όλα σε ελληνικούς ή λατινικούς χαρακτήρες. Απαραίτητο στοιχείο της επωνυμίας πρέπει να αποτελούν οι λέξεις «Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης» ή το ακρωνύμιο «Ε.Π.Ε.», ενώ για τις διεθνείς συναλλαγές τα παραπάνω μεταφράζονται σε «Limited Liability Company» και «L.L.C.» ή «LTD» αντίστοιχα.

Τέλος, όταν έχουμε την περίπτωση της μονοπρόσωπης Ε.Π.Ε. πρέπει να εμπεριέχονται στην επωνυμία οι λέξεις «Μονοπρόσωπη Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης» ή «Μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε.» και για τις διεθνείς συναλλαγές «Single Member Limited Liability Company» ή «Single Member L.L.C.» ή «Single Member LTD», όπως ορίζει το άρθρο 2 του Ν. 3190/1955 (Α' 91/16-04-1955).

3.2.1.3. Εταιρικό Κεφάλαιο

Στη συγκεκριμένη διάταξη για τις Ε.Π.Ε. με την πάροδο του χρόνου έχουν γίνει διάφορες αλλαγές με σημαντικότερες αυτές τον νόμων 4156/2013 και 4541/2018. Παρακάτω λοιπόν θα αναφερθούν αυτά που ισχύουν σήμερα για το εταιρικό κεφάλαιο και τις εισφορές των εταίρων σε είδος στον νόμο 3190/1955 (Α' 91/16-04-1955) μετά τις παραπάνω τροποποιήσεις.

Το εταιρικό κεφάλαιο λοιπόν της Ε.Π.Ε. αποφασίζεται από τους εταίρους, χωρίς κάποιο περιορισμό στο ελάχιστο ύψος του όπως ίσχυε αρχικά και διαιρείται σε ίσα μέρη, τα γνωστά εταιρικά «μερίδια», με ονομαστική αξία όμως ενός (1) τουλάχιστον ευρώ. Ο κάθε εταίρος έχει δικαίωμα να μετέχει στην εταιρία με μία και μόνο μία μερίδα συμμετοχής και με περισσότερα εταιρικά μερίδια, τα οποία αποτελούν την μερίδα συμμετοχής του, αν η εισφορά του είναι πολλαπλάσια του ελάχιστου ποσού της μερίδας συμμετοχής σύμφωνα με το καταστατικό. Επίσης παρέχει το δικαίωμα μιας ψήφου στη Γενική Συνέλευση.

Τα εταιρικά μερίδια δεν αποτελούν τίτλο άρα δεν λειτουργούν όπως οι μετοχές. Υπάρχει η δυνατότητα έκδοσης αποδεικτικού εγγράφου από την εταιρία που θα περιέχει την ιδιότητα και τη μερίδα κάθε εταίρου αλλά πρέπει απαραίτητα να αναγράφει και τη φράση «Απόδειξη μη φέρουσα χαρακτήρα αξιόγραφου». Όσον αφορά τη μεταβίβαση τους, αυτή είναι δυνατή εφόσον δε την απαγορεύει ρητά κάποιο σημείο του καταστατικού της εταιρίας και πραγματοποιείται με συμβολαιογραφική πράξη, καταχώρηση εγγραφής στο βιβλίο των εταίρων και διατυπώσεις δημοσιότητας (Νεγκάκης, 2016).

Όταν το εταιρικό μερίδιο περιέλθει στην κυριότητα περισσότερων του ενός εταίρων, αυτοί οφείλουν να ορίσουν κοινό τους εκπρόσωπο. Καθένας από τους εταίρους αυτούς ευθύνεται εξ' ολοκλήρου, έναντι της εταιρίας, για τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την κατοχή του εταιρικού μεριδίου. Επίσης εταίρος της Ε.Π.Ε. μπορεί να είναι άλλο νομικό πρόσωπο π.χ. μια άλλη εταιρία, αλλά η ίδια η Ε.Π.Ε. απαγορεύεται σύμφωνα με το νόμο να αποκτήσει δικά της μερίδια.

Τέλος κάθε εταιρικό μερίδιο χαρακτηρίζεται από την ονομαστική, τη λογιστική και την τρέχουσα αξία του οι οποίες υπολογίζονται σύμφωνα με τα παρακάτω (Νεγκάκης, 2016):

- Ονομαστική αξία= Εταιρικό κεφάλαιο / Μερίδια

- Λογιστική αξία= (Εταιρικό κεφάλαιο + Αποθεματικά + Κέρδη (Ζημίες)) / Μεριδία

- Τρέχουσα αξία= (Αξία ενεργητικού + Αξία φήμης – Υποχρεώσεις) / Μεριδία

Εκτός από μετρητά το εταιρικό κεφάλαιο μπορεί να σχηματίζεται και από εισφορές σε είδος. Οι εισφορές σε είδος επιτρέπονται μόνο αν το εισφερόμενο στοιχείο αποτελεί περιουσιακό αγαθό το οποίο είναι δεκτικό χρηματικής αποτίμησης, σύμφωνα με το άρθρο 5 του νόμου 3190/1955 όπως ισχύει σήμερα. Συνεπώς η εισφορά εργασίας δε μπορεί να υπολογιστεί ως εταιρικό κεφάλαιο. Τέλος αφού γίνει η αποτίμηση της αξίας των εισφορών σε είδος, από την αρμόδια επιτροπή που ορίζει ο νόμος, αν η αξία της εισφοράς είναι κατώτερη της ελάχιστης τιμής ενός εταιρικού μεριδίου η διαφορά πρέπει να καλυφθεί με την καταβολή μετρητών (Φλώρος, 2010).

3.2.2. Σύσταση της Ε.Π.Ε.

3.2.2.1. Περιεχόμενο της Εταιρικής Σύμβασης – Καταστατικού

Σύμφωνα με το άρθρο 6 του νόμου 3190/1955 η εταιρική σύμβαση καταρτίζεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο το οποίο πρέπει να περιέχει τα παρακάτω:

- το όνομα, το επώνυμο, το πατρώνυμο, το επάγγελμα, τη διεύθυνση κατοικίας, την ηλεκτρονική διεύθυνση, τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ) και τον αριθμό δελτίου ταυτότητας (Α.Δ.Τ.) ή διαβατηρίου των εταίρων
- την εταιρική επωνυμία
- την ιδιότητα της εταιρίας ως περιορισμένης ευθύνης
- την έδρα της εταιρίας, όπου ως έδρα ορίζεται οποιοσδήποτε δήμος της ελληνικής επικράτειας
- το σκοπό της εταιρίας
- τη διάρκεια της εταιρίας, η οποία είναι ορισμένου χρόνου και ορίζεται σε έτη
- το κεφάλαιο της εταιρίας, τη μερίδα συμμετοχής, τα περισσότερα εταιρικά μερίδια κάθε εταίρου και βεβαίωση των ιδρυτών για την καταβολή του κεφαλαίου

- το αντικείμενο των εισφορών σε είδος, την αποτίμηση αυτών και το όνομα του εισφέροντος, καθώς και το σύνολο της αξίας των εισφορών σε είδος
- τον τρόπο διαχείρισης και εκπροσώπησης της εταιρίας
- πιθανές συμφωνίες των εταίρων περί συμπληρωματικών εισφορών, ανταγωνισμού, μεταβιβάσεως εταιρικού μεριδίου, αποχώρησης εταίρου, λύσεως της εταιρίας για λόγους που δεν προβλέπονται από το νόμο, καθώς και εσωτερικού κανονισμού για τον έλεγχο της διαχείρισης.

3.2.2.2. Διαδικασία Σύστασης Ε.Π.Ε.

Μόλις ολοκληρωθούν οι προαπαιτούμενες διαδικασίες (προέλεγχος επωνυμίας, προέγκριση χρήσης επωνυμίας, ασφαλιστική και φορολογική ενημερότητα των ιδρυτών, εγγραφή των ιδρυτών στο ασφαλιστικό ταμείο, χορήγηση ΑΦΜ στους ιδρυτές αν αυτό απαιτείται) και πρόκειται να συσταθεί εταιρία με τη σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου, ο συμβολαιογράφος, ο οποίος λειτουργεί ως Υπηρεσία Μίας Στάσης (ΥΜΣ) προβαίνει στη σύνταξη της συμβολαιογραφικής πράξης, παρουσία των ιδρυτών ή των ειδικών πληρεξουσίων τους, αφού πρώτα παραλάβει τα αποδεικτικά πληρωμής του τέλους καταχώρισης στο Γ.Ε.ΜΗ., του κόστους εγγραφής στο οικείο επιμελητήριο, του δικαιώματος εγγραφής στον ΟΑΕΕ, του ταμείου νομικών, κ.α.

Στη συνέχεια καταχωρεί ηλεκτρονικά στη βάση δεδομένων του Γ.Ε.ΜΗ. τα στοιχεία της εταιρίας και στη συνέχεια χορηγεί τον αριθμό Γ.Ε.ΜΗ. και τον Κωδικό Αριθμό Καταχώρησης. Συντάσσει ανακοίνωση την οποία αποστέλλει στο Γ.Ε.ΜΗ. και στο εθνικό Τυπογραφείο για τη δημοσίευση της σύστασης της εταιρίας στο Τεύχος Α.Ε. – Ε.Π.Ε. Κατόπιν διαβιβάζει ηλεκτρονικά στο Υπουργείο Οικονομικών τα παραπάνω για την λήψη Α.Φ.Μ. Τέλος, η διαδικασία ολοκληρώνεται με την απόδοση του φυσικού φακέλου στους ιδρυτές και την αυτοψία της εταιρίας από την αρμόδια Δ.Ο.Υ.

Εδώ αξίζει να σημειωθεί πως η εταιρία αποκτά νομική προσωπικότητα μετά την καταχώρηση της επιχείρησης στο Μητρώο Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης και τη δημοσίευση της περίληψης του καταστατικού στο ΦΕΚ (τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε.), αλλά οι εταίροι ευθύνονται απεριορίστως και εξ ολοκλήρου για πράξεις και συναλλαγές που έγιναν πριν από τη δημοσίευση του καταστατικού (Νεγκάκης, 2016).

3.2.3. Τα Όργανα Διοίκησης της Ε.Π.Ε.

3.2.3.1. Διοίκηση και Εκπροσώπηση

Σύμφωνα με το νόμο 3190/1955 «Αι αποφάσεις των εταίρων λαμβάνονται εν συνέλευσει». Η συνέλευση των εταίρων είναι το ανώτατο όργανο διοίκησης της εταιρίας και αποφασίζει για κάθε εταιρική υπόθεση. Συνεπώς, η συνέλευση των εταίρων είναι η μόνη αρμόδια να αποφασίζει για τροποποιήσεις του καταστατικού, διορισμό και ανάκληση διαχειριστών, έγκριση του ισολογισμού και τη διάθεση των κερδών. Επίσης, η συνέλευση των εταίρων θα αποφασίσει για το εάν η εταιρία θα κινηθεί δικαστικά εναντίων εταίρων ή τρίτων που θίγουν τα συμφέροντα της καθώς επίσης για τη συνέχιση της λειτουργίας εάν λήξει η διάρκεια της και τον διορισμό ή την παύση των διαχειριστών της. Στην περίπτωση που η συνέλευση δεν εκλέξει διαχειριστή, τα καθήκοντά του αναλαμβάνουν από κοινού όλοι οι εταίροι (Νεγκάκης, 2016).

Η συνέλευση συγκαλείται υποχρεωτικά μία (1) τουλάχιστον φορά κάθε έτος το αργότερο έως τη δέκατη ημερολογιακή ημέρα του ένατου μήνα μετά τη λήξη της εταιρικής χρήσης, σύμφωνα με το νόμο 4541/2018 που τροποποίησε τη συγκεκριμένη παράγραφο του νόμου 3190/1955. Αν η συνέλευση δεν συγκληθεί από τους διαχειριστές μέσα στην προθεσμία που ορίζει ο νόμος, η σύγκλιση μπορεί να γίνει από οποιονδήποτε εταίρο.

Η συνέλευση των εταίρων υπό φυσιολογικές συνθήκες συγκαλείται από τον διαχειριστή, με υποχρεωτικά προσωπική πρόσκληση η οποία γίνεται με κάθε κατάλληλο μέσο, περιλαμβανομένου του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail). Η πρόσκληση δεν είναι απαραίτητο να δημοσιευθεί, ενώ σε περίπτωση που κάποιος εταίρος αρνηθεί να την παραλάβει του παραδίνεται μέσω δικαστικού επιμελητή. Στην πρόσκληση πρέπει να αναγράφονται υποχρεωτικά η ημέρα, η ώρα, ο τόπος, οι προϋποθέσεις για τη συμμετοχή των εταίρων και λεπτομερής ημερήσια διάταξη. Η συνέλευση των εταίρων δεν έχει συγκεκριμένο τόπο συνεδρίασης, οπότε μπορεί να συνεδριάσει οπουδήποτε και όχι αποκλειστικά στην έδρα της εταιρίας, αρκεί να είναι όλοι οι εταίροι παρόντες έστω και μέσω τηλεδιάσκεψης εφόσον αυτό επιτρέπεται από το καταστατικό της εταιρίας. Επίσης όλα τα παραπάνω μπορούν να παρακαμφθούν και να συγκληθεί συνέλευση (έκτακτη) που

οι αποφάσεις της θα είναι έγκυρες μόνο εφόσον όλοι οι εταίροι είναι παρόντες και δεν υπάρχει αντίρρηση από κανέναν.

Η σύγκληση της συνέλευσης μπορεί να γίνει και έπειτα από αίτηση των εταίρων που κατέχουν το 1/20 των εταιρικών μεριδίων, προς το διαχειριστή της εταιρίας ως αίτηση εκ μέρους της μειοψηφίας. Αν ο διαχειριστής δεν ανταποκριθεί στην αίτηση τους τότε έχουν το δικαίωμα να προσφύγουν νομικά για τη σύγκληση της συνέλευσης (Νεγκάκης, 2016).

Η συνέλευση των εταίρων αφού πραγματοποιηθεί, λαμβάνει αποφάσεις με βάση την πλειοψηφία των εταίρων. Δικαίωμα ψήφου έχουν μόνο οι εταίροι και κάθε εταίρος έχει τόσες ψήφους όσες και τα εταιρικά μερίδια που έχει στην κατοχή του. Ο εταίρος, για τον οποίο η συνέλευση θα αποφασίσει αν θα κινηθεί νομικά εναντίον του, δεν έχει δικαίωμα ψήφου για το συγκεκριμένο θέμα.

Στην περίπτωση που η απόφαση της συνέλευσης είναι παράνομη ή αντιβαίνει του καταστατικού, τότε είναι ακυρώσιμη και δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη. Όπως προαναφέρθηκε, η λήψη αποφάσεων για διάφορα θέματα που αφορούν την εταιρία, λαμβάνεται από την απλή πλειοψηφία των εταίρων που εκπροσωπούν πάνω από το μισό του εταιρικού κεφαλαίου. Ωστόσο, στην περίπτωση που αφορά την τροποποίηση του καταστατικού, τότε απαιτείται προσαυξημένη πλειοψηφία, δηλαδή να ψηφίσουν υπέρ, τα $\frac{3}{4}$ των εταίρων που ταυτόχρονα εκπροσωπούν και τα $\frac{3}{4}$ του εταιρικού κεφαλαίου.

Τέλος σε περίπτωση αλλαγής τους εθνικότητας τους εταιρίας καθώς και σε περιπτώσεις αύξησης των υποχρεώσεων κάποιων από τους εταίρους ή μείωσης των δικαιωμάτων τους, απαιτείται ομόφωνη απόφαση όλων των εταίρων. Όταν δε, έχουμε τέτοια απόφαση, χωρίς την απαραίτητη ομοφωνία τότε η απόφαση αυτή είναι άκυρη.

3.2.3.2. Διαχειριστές

Σύμφωνα με το άρθρο 17 του νόμου 3190/1955 η διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων και η εκπροσώπηση της εταιρίας μπορεί να ανατεθεί σε έναν ή περισσότερους εταίρους που αποκαλούνται διαχειριστές. Οι διαχειριστές λοιπόν είναι το δεύτερο όργανο εξουσίας μετά τη συνέλευση των εταίρων καθώς εκπροσωπούν την εταιρία και ενεργούν στο όνομά της κάθε πράξη που καλύπτεται από το σκοπό της εταιρίας.

Για τον διορισμό των διαχειριστών της εταιρίας, εφόσον δεν ορίζεται διαχειριστής στο καταστατικό, είναι απαραίτητη η σύγκλιση της Γενικής Συνέλευσης των εταίρων και ο με πλειοψηφία διορισμός τους. Η απόφαση της γενικής συνέλευσης των εταίρων, θεωρείται από την αρμόδια Δ.Ο.Υ., καταχωρείται στο Γ.Ε.ΜΗ. και υποβάλλεται για δημοσίευση στην εφημερίδα της Κυβέρνησης. Εντός 10 ημερών από την έκδοση της ανακοίνωσης δημοσίευσης στο Φ.Ε.Κ., ενημερώνεται το τμήμα μητρώου της Δ.Ο.Υ. που υπάγεται η εταιρία και το τμήμα μητρώου του Ε.Φ.Κ.Α. της περιφέρειας της έδρας της εταιρίας για αλλαγή των στοιχείων των διαχειριστών (Νεγκάκης, 2016).

Ο διορισμένος από τη Γενική Συνέλευση διαχειριστής είναι υπεύθυνος για οποιαδήποτε νόμιμη πράξη στο όνομα της εταιρίας, δεσμεύοντας αυτή με την υπογραφή του, προκειμένου να επιτευχθεί ο σκοπός της εταιρίας. Όταν οι διαχειριστές είναι παραπάνω από ένας, τότε ορίζεται στο καταστατικό ο τρόπος με τον οποίο αυτοί αποφασίζουν για τη λήψη των επιχειρηματικών αποφάσεων της εταιρίας. Στην περίπτωση που επιθυμείται ο αποκλεισμός των διαχειριστών από συγκεκριμένες συναλλαγές στο όνομα της εταιρίας θα πρέπει να ορίζεται ρητά στο καταστατικό. Γενικότερα ο διαχειριστής είναι υπεύθυνος έναντι της εταιρίας καθώς και έναντι των τρίτων για παραβάσεις της σχετικής νομοθεσίας που διέπει την Ε.Π.Ε.. Αν ο διαχειριστής διαπράξει ανάλογες παραβάσεις είναι υπόλογος και οφείλει να αποζημιώσει τους εταίρους, εφόσον η συνέλευση αποφασίσει πως είναι αναγκαίο (Πουλάκου – Ευθυμιάτου, 2008).

Ο διαχειριστής της εταιρίας δεν επιτρέπεται να ενεργεί ατομικά κατά τρόπο ανταγωνιστικό προς τους σκοπούς και τα συμφέροντα της εταιρίας σύμφωνα με το άρθρο 20 του νόμου 3190/1955. Παράβαση του παραπάνω παρέχει το δικαίωμα αποζημίωσης της εταιρίας, της οποίας τα συμφέροντα έχουν θιγεί. Επίσης αντίστοιχη διάταξη μπορεί να περιληφθεί και στο καταστατικό της εταιρίας για τους εταίρους που δεν είναι διαχειριστές. Τέλος διαχειριστές στην Ε.Π.Ε., εκτός από μέλη της ίδιας της εταιρίας, μπορεί να είναι και τρίτοι, που ορίζονται από το καταστατικό της εταιρίας. Μετά τη δήλωση της παύσης των εργασιών της Ε.Π.Ε. στην αρμόδια φορολογική αρχή, η εταιρία δε δεσμεύεται από τις επιχειρηματικές πράξεις των διαχειριστών της (Νεγκάκης, 2016).

3.2.3.3. Ανάκληση Διαχειριστών

Σύμφωνα με το άρθρο 19 του Ν. 3190/1955 όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 5 άρθρο 3 του Ν.4541/2018, η συνέλευση των εταίρων μπορεί να ανακαλέσει τον διαχειριστή, αρκεί να συντρέχει σπουδαίος λόγος και να ορίσει άλλο άτομο στη θέση του. Η σύγκλιση της συνέλευσης μπορεί να γίνει ανά πάσα στιγμή, εάν αυτό ζητηθεί από εταίρους που εκπροσωπούν το 1/20 του εταιρικού κεφαλαίου. Ανάκληση διαχειριστή γίνεται και στις περιπτώσεις που ο εταίρος – διαχειριστής της εταιρίας θα έρθει σε νομική αντιπαράθεση με την Ε.Π.Ε. καθώς και σε περίπτωση θανάτου.

Στις παραπάνω περιπτώσεις, συγκαλείται έκτακτη συνέλευση των εταίρων που προβαίνει σε διορισμό νέου διαχειριστή και δεδομένου ότι απαιτείται τροποποίηση του καταστατικού, η απόφαση πρέπει να ληφθεί με πλειοψηφία κατά τα $\frac{3}{4}$ του συνόλου των μελών που εκπροσωπούν τα $\frac{3}{4}$ του συνολικού κεφαλαίου. Σε αντίθετη περίπτωση έχουμε διορισμό διαχειριστή από το αρμόδιο Πρωτοδικείο μετά από αίτηση της Ε.Π.Ε. (Νεγκάκης, 2016).

3.2.4. Μεταβολές Εταιρικού Κεφαλαίου

3.2.4.1. Αύξηση Εταιρικού Κεφαλαίου

Για να γίνει αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου βάσει του άρθρου 41 του Ν. 3190/1955 χρειάζεται τροποποίηση του καταστατικού και δημοσιοποίηση με τους ίδιους κανόνες που ισχύουν και για τη σύσταση της Ε.Π.Ε. Η αύξηση μπορεί να πραγματοποιηθεί με τους εξής τρόπους:

- με την έκδοση νέων εταιρικών μεριδίων, ίδιας αξίας με τα παλιά
- με την αύξηση της ονομαστικής αξίας των παλιών εταιρικών μεριδίων
- με κεφαλαιοποίηση αδιανέμητων κερδών ή αποθεμάτων
- με συγχώνευση εταιριών

Όταν πρόκειται για αύξηση εταιρικού κεφαλαίου με την έκδοση νέων εταιρικών μεριδίων θα πρέπει να συνοδεύεται και με δήλωση των εταίρων για συμμετοχή στην

αύξηση, εντός 30 ημερών από την ημερομηνία λήψης της απόφασης αύξησης του εταιρικού κεφαλαίου. Εφόσον για την αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου υπάρχουν εισφορές σε είδος αυτές πρέπει να εκτιμηθούν αξιακά από την επιτροπή που ορίζει ο νόμος και επίσης να φορολογηθούν με τον ανάλογο φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίου.

Η αύξηση κεφαλαίου χωρίζεται σε ονομαστική και πραγματική. Ονομαστική ονομάζεται η αύξηση κεφαλαίου που πραγματοποιείται με κεφαλαιοποίηση των αποθεματικών, ενώ πραγματική όταν έχουμε καταβολή νέων εισφορών ή κεφαλαιοποίηση κερδών. Η αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου αποφασίζεται από την Συνέλευση των Εταίρων με την προσαυξημένη πλειοψηφία που αναφέρθηκε και σε προηγούμενα κεφάλαια (3/4 κεφαλαίου και εταίρων), ενώ σε περίπτωση αύξησης με κεφαλαιοποίηση κερδών απαιτείται ομόφωνη απόφαση.

Η καταβολή δεν μπορεί να γίνει με συμψηφισμό απαιτήσεων κατά της εταιρίας. Οι εταίροι συμμετέχουν στην αύξηση με το ποσοστό συμμετοχής τους και έχουν δικαίωμα προτίμησης, εάν δεν προβλέπεται κάτι διαφορετικό στο καταστατικό. Η αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου υπόκειται σε διατυπώσεις δημοσιότητας ανάλογες με εκείνες της σύστασης της εταιρίας. Σε περίπτωση που δεν τηρηθούν οι παραπάνω διατυπώσεις, δε μπορεί να θεωρείται νόμιμη η αύξηση. Σε περίπτωση που στις οικονομικές καταστάσεις περιέχεται ως κονδύλιο το κεφάλαιο της Ε.Π.Ε. που αυξήθηκε χωρίς τις προβλεπόμενες διατυπώσεις, τότε, και η απόφαση της συνέλευσης των εταίρων που εγκρίνει τις οικονομικές καταστάσεις είναι άκυρη, γιατί εγκρίθηκαν οικονομικές καταστάσεις που συντάχθηκαν κατά παράβαση του νόμου (Νεγκάκης, 2016).

Κατά την αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου με την έκδοση νέων εταιρικών μεριδίων, τα νέα μερίδια έχουν υποχρεωτικά την ίδια αξία με την παλιά ονομαστική αξία και μπορούν είτε να διατεθούν στους παλιούς εταίρους, σύμφωνα με την αναλογία των ποσοστών συμμετοχής τους στο κεφάλαιο, είτε να δοθούν σε νέους εταίρους ή ένα μέρος σε παλιούς και ένα σε νέους. Στην περίπτωση αυτή χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή όταν έχουμε νέους εταίρους, ώστε να μη θιγούν τα συμφέροντα των παλιών εταίρων. Αυτό μπορεί να συμβεί διότι η εσωτερική αξία του εταιρικού μεριδίου, όπως έχουμε αναλύσει διαφέρει από την ονομαστική αξία αυτού, γιατί η καθαρή θέση της εταιρίας διαφέρει από το εταιρικό της κεφάλαιο, λόγω ύπαρξης αποθεματικών ή αδιανέμητων κερδών. Αυτό σημαίνει ότι οι νέοι εταίροι, αποκτώντας μερίδια από την αύξηση του εταιρικού

κεφαλαίου, αποκτούν δικαίωμα συμμετοχής και στα μέχρι τότε σχηματισμένα αποθεματικά που προήλθαν από αδιανέμητα κέρδη προηγούμενων χρήσεων της εταιρίας.

Για να μη ζημιωθούν λοιπόν οι παλιοί εταίροι, θα πρέπει να καταβληθούν ποσά στην εταιρία που καλύπτουν την εσωτερική αξία και την ονομαστική αξία των εταιρικών μεριδίων είτε να καταβάλουν στους παλιούς εταίρους τη διαφορά, ανάμεσα στις δύο αξίες, δηλαδή, να καταβάλουν το γνωστό ως δικαίωμα εγγραφής και επιπρόσθετα την ονομαστική αξία (Νεγκάκης, 2016).

3.2.4.2. Μείωση Εταιρικού Κεφαλαίου

Όπως η αύξηση, έτσι και η μείωση του εταιρικού κεφαλαίου γίνεται με τροποποίηση του καταστατικού της εταιρίας. Η μείωση του εταιρικού κεφαλαίου πρέπει να δημοσιεύεται, προκειμένου να ενημερώνονται οι πιστωτές της εταιρίας. Η μείωση του εταιρικού κεφαλαίου διακρίνεται σε προαιρετική ή εκούσια και υποχρεωτική ή αναγκαστική.

- Η προαιρετική μείωση του εταιρικού κεφαλαίου λόγω ζημιών πραγματοποιείται στην περίπτωση που τα αποθεματικά ή οι συμπληρωματικές εισφορές δεν επαρκούν για την κάλυψη ζημιών. Ωστόσο, δε θα πρέπει οι ζημιές να υπερβαίνουν το $\frac{1}{2}$ του εταιρικού κεφαλαίου. Η προαιρετική μείωση του πλεονάζοντος εταιρικού κεφαλαίου σημαίνει ότι το κεφάλαιο υπερκαλύπτει τις ανάγκες της εταιρίας και επιστρέφεται στους εταίρους κατά την αναλογία συμμετοχής τους στο εταιρικό κεφάλαιο.

- Στην υποχρεωτική μείωση σε περίπτωση εξόδου ή αποκλεισμού εταίρου η έξοδος εταίρου μπορεί να οφείλεται σε λόγους που προβλέπει το καταστατικό και στο δικαίωμα που παρέχει ο νόμος στον εταίρο για αποχώρηση σε περίπτωση ύπαρξης σπουδαίου λόγου. Όταν υπάρχει αποχώρηση εταίρου από την εταιρία με ταυτόχρονη είσοδο άλλων που αναλαμβάνουν τα μερίδια του αποχωρούντος εταίρου, τότε δε συντρέχει λόγος μείωσης του εταιρικού κεφαλαίου, αλλά ακολουθείται η διαδικασία μεταβίβασης των εταιρικών μεριδίων. Σε περίπτωση απώλειας του $\frac{1}{2}$ του εταιρικού κεφαλαίου, ο διαχειριστής της εταιρίας συγκαλεί Συνέλευση των Εταίρων, που θα αποφασίσει τη μείωση του εταιρικού κεφαλαίου ή ακόμη και τη λύση της εταιρίας.

Η διαδικασία μείωσης του εταιρικού κεφαλαίου, όπως προαναφέρθηκε, συνιστά την τροποποίηση του καταστατικού της εταιρίας τηρουμένων όλων των προβλεπόμενων

από το νόμο διαδικασιών. Στο συμβολαιογραφικό έγγραφο είναι απαραίτητο να αναγράφεται ο σκοπός και ο τρόπος της μείωσης του κεφαλαίου. Ωστόσο πριν τη σύνταξη και την υπογραφή της πράξης μείωσης, θα πρέπει να δημοσιευτεί η απόφαση των εταίρων για τη μείωση του εταιρικού κεφαλαίου. Μετά την πάροδο ενός μήνα και μόνο τότε μπορούν οι εταίροι να υπογράψουν τη συμβολαιογραφική πράξη μείωσης.

Στην περίπτωση που εντός του μήνα, δανειστές της εταιρίας, εκφράσουν εγγράφως προς την εταιρία διαφωνία για τη μείωση του εταιρικού κεφαλαίου τότε δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί η μείωση. Αυτό γίνεται διότι οι εταίροι ευθύνονται μόνο μέχρι του ποσού της εισφοράς τους, οπότε σε μία ενδεχόμενη μείωση του εταιρικού κεφαλαίου, υπάρχει κίνδυνος οι δανειστές να μην έχουν τη δυνατότητα να διεκδικήσουν τις απαιτήσεις τους. Στην περίπτωση αυτή μπορεί η εταιρία να προσφύγει έναντι της διαφωνίας των δανειστών και να ζητήσει τη δικαστική επίλυση της διαφοράς. Τότε, το δικαστήριο θα προβεί σε έλεγχο, σχετικά με το κατά πόσο η μείωση του κεφαλαίου μπορεί να προκαλέσει ζημία για τους δανειστές και να κρίνει τελεσίδικα, εάν μπορεί να πραγματοποιηθεί η συγκεκριμένη μείωση (Νεγκάκης, 2016).

Τέλος σύμφωνα με το άρθρο 41 του νόμου 3190/1955 το εταιρικό κεφάλαιο δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να μειωθεί κάτω των 2400 ευρώ, ούτε τα εταιρικά μερίδια κάτω των 30 ευρώ.

3.2.4.3. Συμπληρωματικές Εισφορές Εταίρων

Προβλέπεται από τη νομοθεσία σύμφωνα με το άρθρο 36 του Ν. 3190/1955, να συμπεριληφθεί στο καταστατικό της Ε.Π.Ε. διάταξη για τη διενέργεια συμπληρωματικών εισφορών. Σκοπός των συμπληρωματικών εισφορών είναι η κάλυψη ζημιών που έχουν βεβαιωθεί στον ισολογισμό. Οι συμπληρωματικές εισφορές των εταίρων δεν αποτελούν αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου. Για να πραγματοποιηθούν, πρέπει να συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις:

- να προβλέπεται στο καταστατικό
- να καθορίζεται στο καταστατικό το μέγεθος των συμπληρωματικών εισφορών που σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο από το αρχικό ύψος του εταιρικού κεφαλαίου

- οι συμπληρωματικές εισφορές να έχουν ως αποκλειστικό σκοπό την κάλυψη ζημιών που παρουσιάζονται στον ισολογισμό
- για την καταβολή των συμπληρωματικών εισφορών, χρειάζεται η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης με προσαυξημένη πλειοψηφία τόσο του κεφαλαίου όσο και των εταίρων.

Η καταβολή των συμπληρωματικών εισφορών είναι υποχρεωτική από όλους τους εταίρους και είναι ανάλογη με το ποσοστό συμμετοχής στο εταιρικό κεφάλαιο. Στην περίπτωση που εταίρος δεν καταβάλλει τη συμπληρωματική εισφορά που του αναλογεί, γίνεται έκπτωτος από την εταιρία και η μερίδα συμμετοχής του εκποιείται σε άλλο πρόσωπο (Νεγκάκης, 2016).

3.2.4.4. Μεταβίβαση Εταιρικών Μεριδίων

Η μεταβίβαση – πώληση, δωρεά, ανταλλαγή των εταιρικών μεριδίων, μέρους ή όλων, είναι δυνατή στην Ε.Π.Ε. Για να γίνει αυτό όπως ορίζει το άρθρο 29 του Ν.3190/1955 είναι απαραίτητη η σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου. Επίσης υπάρχει περίπτωση η μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων να γίνει υπό όρους και περιορισμούς, οι οποίοι ωστόσο είναι απαραίτητο να δημοσιευτούν στο καταστατικό της εταιρίας. Όταν αποβιώσει ένας εταίρος τα μερίδιά του παραμένουν σε ισχύ.

Δεν επιτρέπεται πρόβλεψη στο καταστατικό της Ε.Π.Ε. για μεταβίβαση σε άλλο πρόσωπο, λόγω θανάτου εταίρου. Ωστόσο είναι δυνατή η πρόβλεψη στο καταστατικό της εταιρίας για εξαγορά των μεριδίων του θανούντος από πρόσωπο που θα υποδείξει η συνέλευση των υπολοίπων εταίρων. Γενικότερα η μεταβίβαση των μεριδίων σε περίπτωση θανάτου γίνεται προς τους κληρονόμους, η νομιμοποίηση των οποίων απαιτεί ειδική καταχώρηση στο βιβλίο των εταίρων της Ε.Π.Ε.

Με τη μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων εφαρμόζονται όλες οι διατάξεις που προβλέπει ο Αστικός Κώδικας για τις μεταβιβάσεις και ο μεταβιβάζων τα εταιρικά μερίδια ευθύνεται έναντι αυτού που αποκτά τα εταιρικά μερίδια για αδικοπραξία και αδικαιολόγητο πλουτισμό.

Προκειμένου να πραγματοποιηθεί η μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων απαιτείται να συγκληθεί η γενική συνέλευση των εταίρων. Ωστόσο δεν απαιτείται η

ομόφωνη απόφαση αλλά αρκεί η προσαυξημένη πλειοψηφία των εταίρων και του εταιρικού κεφαλαίου. Ρήτρα που να απαγορεύει τη μεταβίβαση είναι δυνατό να προβλέπεται στο καταστατικό και προκειμένου να πραγματοποιηθεί η μεταβίβαση θα πρέπει οι εταίροι με ομόφωνη απόφαση να προβούν σε τροποποίηση του καταστατικού και να άρουν τη σχετική ρήτρα (Νεγκάκης, 2016).

3.2.5. Διανομή Κερδών

Στο τέλος της διαχειριστικής περιόδου βάσει του άρθρου 22 παράγραφος 1 του Ν.3190/55, ο διαχειριστής υποχρεούται να προβεί σε απογραφή όλων των στοιχείων του ισολογισμού. Η ορθή απογραφή των στοιχείων της εταιρίας έχει ιδιαίτερη σημασία γιατί με βάση αυτή συντάσσονται οι ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Ε.Π.Ε. Με βάση τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις ο διαχειριστής έχει τη δυνατότητα και την υποχρέωση να συντάξει την έκθεση διαχείρισης, στην οποία περιγράφει τις εξελίξεις των εργασιών της εταιρίας, την ανάλυση της οικονομικής της θέσης από την οποία προκύπτει το αποτέλεσμα της διαχειριστικής χρήσης και να θέσει τους μεσομακροπρόθεσμους στόχους.

Οι εταίροι βάσει του άρθρου 24 και του άρθρου 35 του Ν.3190/55 λαμβάνουν ποσοστό από τα κέρδη με βάση το ποσοστό συμμετοχής τους στο κεφάλαιο, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, εκτός αν υπάρχει αντίθετη ρύθμιση στο καταστατικό. Η διάθεση των κερδών γίνεται με βάση τις κείμενες διατάξεις.

Ο προσδιορισμός των ποσών, που θα πρέπει να διανείμει η εταιρία στους εταίρους, πραγματοποιείται ως εξής: από τα καθαρά κέρδη αφαιρείται το ποσό του φόρου εισοδήματος και από το υπόλοιπο παρακρατείται 5% για σχηματισμό τακτικού αποθεματικού, που παύει να ισχύει, όταν το αποθεματικό αυτό φτάσει το ½ του εταιρικού κεφαλαίου. Το υπόλοιπο ποσό διανέμεται στους εταίρους, εκτός κι αν η συνέλευση με προσαυξημένη πλειοψηφία αποφασίσει μη διανομή ενός μέρους από τα κέρδη (Νεγκάκης, 2016).

3.2.6. Λύση και Εκκαθάριση

3.2.6.1. Λύση

Σύμφωνα με το άρθρο 44 του νόμου 3190/1955 η Ε.Π.Ε. λύεται για τους ακόλουθους λόγους για λόγους που προβλέπονται από το νόμο ή το καταστατικό της εταιρίας (Νεγκάκης, 2016). Αναλυτικότερα η εταιρία μπορεί να κηρυχθεί άκυρη και επομένως να έχουμε λύση, εφόσον δεν τηρήθηκαν οι διατάξεις για τη σύναψη της εταιρικής σύμβασης με τη σύνταξη δημόσιου εγγράφου (άρθρο 6 παράγραφος 1 Ν.3190/55). Επίσης, κηρύσσεται άκυρη, αν ο σκοπός της εταιρίας δεν είναι μέσα στα πλαίσια της νομιμότητας ή είναι αντίθετος προς την δημόσια τάξη και κάποιος από τους εταίρους δεν είχε το δικαίωμα να δικαιοπρακτεί κατά τη σύνταξη του καταστατικού.

Η Ε.Π.Ε. λύεται, εάν επέλθει το χρονικό διάστημα της λήξης της διάρκειας της εταιρίας. Ακόμη, στην περίπτωση μείωσης των εταιρικών μεριδίων με έξοδο εταίρου από την εταιρία, ο αποχωρών εταίρος μπορεί να προσφύγει στο δικαστήριο και να πετύχει τη λύση της εταιρίας εάν δε ληφθεί εντός του προβλεπόμενου χρόνου απόφαση μείωσης του εταιρικού κεφαλαίου. Επίσης στην περίπτωση απώλειας του μισού από το εταιρικό κεφάλαιο, ο διαχειριστής είναι υποχρεωμένος να συγκαλέσει τη συνέλευση των εταίρων και να προχωρήσει στη λύση της εταιρίας αν δεν αποφασιστεί η διαδικασία αύξησης του εταιρικού κεφαλαίου.

Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των εταίρων υπό ορισμένες προϋποθέσεις η λύση της εταιρίας μπορεί να αποφασιστεί από τους εταίρους, χωρίς να συντρέχει σπουδαίος λόγος. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η λήψη απόφασης με πλειοψηφία των 2/3 των εταίρων που αντιπροσωπεύουν και τα 2/3 του κεφαλαίου.

Με δικαστική απόφαση για σπουδαίο λόγο η εταιρία λύεται στην περίπτωση που το ζητήσουν εγγράφως οι εταίροι που εκπροσωπούν το 1/10 του εταιρικού κεφαλαίου κατόπιν έκδοσης δικαστικής απόφασης που συμμερίζεται τον σπουδαίο λόγο. Σπουδαίος λόγος θεωρείται, όταν η εταιρία δεν μπορεί να πραγματοποιήσει τους σκοπούς που ορίστηκαν από το καταστατικό της, δηλαδή, η μη δυνατότητα σύγκλησης και απαρτίας της γενικής συνέλευσης των εταίρων, η κακή πορεία των εταιρικών υποθέσεων, η μη

τήρηση των εταιρικών υποχρεώσεων, η ασθένεια ενός εταίρου με μεγάλο ποσοστό συμμετοχής στα εταιρικά μερίδια, η δόλια συμπεριφορά ενός εταίρου και γενικότερα οι λόγοι εκείνοι που καθιστούν αδύνατη τη λειτουργία της εταιρίας.

Με κήρυξη σε κατάσταση πτώχευσης η λύση της εταιρίας επέρχεται, όταν περιέλθει σε κατάσταση πτώχευσης βάσει του άρθρου 44 παράγραφος 1 του Ν.3190/55. Στην περίπτωση αυτή δε σταματά αυτόματα η λειτουργία της εταιρίας αλλά συνεχίζεται προκειμένου να διεκπεραιωθούν οι διαδικασίες πτώχευσης.

3.2.6.2. Εκκαθάριση

Από την ημέρα που αποφασίζεται η λύση της εταιρίας ξεκινά το στάδιο της εκκαθάρισης, εκτός από την περίπτωση της πτώχευσης, στην οποία δεν ακολουθείται εκκαθάριση αλλά εφαρμόζεται η πτωχευτική διαδικασία όπως προβλέπεται από τις κείμενες διατάξεις του Πτωχευτικού Δικαίου. Μέχρι το τέλος της εκκαθάρισης και της διανομής η εταιρία διατηρεί την επωνυμία της, στην οποία προσθέτει υποχρεωτικά τις λέξεις «υπό εκκαθάριση».

Για τη διαδικασία της εκκαθάρισης διενεργείται από τους εκκαθαριστές απογραφή και συντάσσεται ο αρχικός ισολογισμός εκκαθάρισης που αναρτάται στο Γ.Ε.ΜΗ. και δημοσιεύεται στο Φ.Ε.Κ. βάσει των άρθρων 48 και 50 του Ν.3190/55. Κατά το στάδιο της εκκαθάρισης η συνέλευση των εταίρων εξακολουθεί να υφίσταται, ενώ οι διαχειριστές είναι συνήθως και οι εκκαθαριστές της εταιρίας.

Η εκκαθάριση της Ε.Π.Ε., όταν επέλθει η λύση της, διενεργείται από τους διορισμένους διαχειριστές, εκτός και αν ορίζονται διαφορετικά πρόσωπα στο καταστατικό της εταιρίας. Επίσης είναι δυνατόν οι εκκαθαριστές να οριστούν από τη Γενική Συνέλευση των εταίρων τη στιγμή που αποφασίζεται η λύση της εταιρίας. Σε περίπτωση που οι εκκαθαριστές δεν ορίζονται στο καταστατικό της εταιρίας και δεν έχει αποφασιστεί κάτι τέτοιο από την συνέλευση των εταίρων τότε οι υφιστάμενοι διαχειριστές εκτελούν και τα καθήκοντα του εκκαθαριστή. Οι εκκαθαριστές που είναι διορισμένοι από το καταστατικό της εταιρίας μπορούν να ανακληθούν μόνο για σπουδαίο λόγο και έπειτα από αίτηση της γενικής συνέλευσης των εταίρων προς το δικαστήριο.

Επίσης η Γενική Συνέλευση των εταίρων μπορεί με απόφαση της να ανακαλέσει τους διαχειριστές που με προηγούμενη δική της απόφαση είχε διορίσει, ενώ τέλος σε περίπτωση που υπάρχει διαφωνία ως προς το πρόσωπο των διορισμένων από τη Γενική Συνέλευση εκκαθαριστών από ορισμένους εταίρους, τότε με αίτησή τους προς το δικαστήριο και επικαλούμενοι σπουδαίο λόγο είναι δυνατή η ανάκληση των διορισμένων εκκαθαριστών από τη Γενική Συνέλευση των εταίρων. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι οι εν λόγω εταίροι να εκπροσωπούν το 1/10 του κεφαλαίου και να συντρέχει σπουδαίος λόγος.

Πρέπει να αναφερθεί ότι τόσο για τον διορισμό όσο και για την ανάκληση των διαχειριστών είναι απαραίτητη η ανάρτηση στο Γ.Ε.ΜΗ. και η δημοσίευση των προσωπικών τους στοιχείων στο Φ.Ε.Κ.

Οι εκκαθαριστές της Ε.Π.Ε. όταν η εταιρία τελεί υπό καθεστώς εκκαθάρισης εκπροσωπούν και υπογράφουν γι' αυτήν ενεργώντας όπως και οι διαχειριστές, πάντα όμως για πράξεις που αφορούν τη διαδικασία εκκαθάρισης. Η δικαιοδοσία των εκκαθαριστών αφορά τη διαδικασία της εκκαθάρισης που περιλαμβάνει τη ρευστοποίηση του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων, την είσπραξη απαιτήσεων, την αποπληρωμή των εταιρικών υποχρεώσεων προς τρίτους και τη διανομή του υπολοίπου εταιρικού κεφαλαίου προς τους εταίρους. Επίσης είναι δυνατή η αποπεράτωση συμβάσεων υπό εκτέλεση καθώς και ορισμένες δευτερεύουσες εμπορικές πράξεις.

Στο τέλος της εκκαθάρισης συντάσσεται νέα τελική απογραφή και ο τελικός ισολογισμός εκκαθάρισης που αναρτάται στο Γ.Ε.ΜΗ., δημοσιεύεται στο Φ.Ε.Κ. και συγκαλείται η Γενική Συνέλευση για την έγκριση του. Σ' αυτό το στάδιο θα πρέπει να έχουν αποπληρωθεί όλες οι εταιρικές υποχρεώσεις, να έχουν εισπραχθεί όλες οι εταιρικές απαιτήσεις και να έχουν ρευστοποιηθεί τα περιουσιακά στοιχεία της Ε.Π.Ε. που εμφανίζονται στον ισολογισμό. Ο τελικός ισολογισμός εκκαθάρισης περιλαμβάνει στο ενεργητικό τα χρηματικά διαθέσιμα και στο παθητικό τους λογαριασμούς της Καθαρής Θέσης και τις υποχρεώσεις που προέκυψαν προς το Δημόσιο κατά το στάδιο της εκκαθάρισης. Μετά την έγκριση του τελικού ισολογισμού από τη Γενική Συνέλευση των εταίρων καταβάλλεται το υπόλοιπο του ταμείου στους εταίρους, εφόσον κρατηθεί ποσό που θα καλύψει τις υποχρεώσεις της εταιρίας προς το Δημόσιο (Νεγκάκης, 2016).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΣΥΓΚΡΙΣΗ Ι.Κ.Ε. ΚΑΙ Ε.Π.Ε.

4.1. Ομοιότητες Ι.Κ.Ε. και Ε.Π.Ε.

Συγκρίνοντας την Ι.Κ.Ε. και την Ε.Π.Ε. συμπεραίνουμε οι δύο αυτές εταιρικές μορφές παρουσιάζουν πολλές ομοιότητες οι οποίες αναφέρονται αναλυτικότερα παρακάτω:

- Το καταστατικό των Ι.Κ.Ε. μπορεί να αναπτυχτεί είτε με συμβολαιογραφικό είτε και με ιδιωτικό έγγραφο δίχως να χρειάζεται η συνδρομή συμβολαιογράφου. Συνεπώς δεν υπάρχουν έξοδα συμβολαιογράφου όχι μόνο κατά τη διαδικασία ίδρυσης αλλά και κατά την τροποποίηση καταστατικού. Κατ' εξαίρεση η Ι.Κ.Ε. συνίσταται με συμβολαιογραφικό έγγραφο σε εξειδικευμένες περιπτώσεις τις οποίες είτε οριοθετεί το νομοθετικό πλαίσιο είτε εξαιτίας εισφοράς στην επιχείρησης περιουσιακών στοιχείων (Βασιλακάκης, 2012).

Η ίδρυση αλλά και κάθε τροποποίηση της Ε.Π.Ε. μπορούσε να λάβει χώρα, μέχρι πρότινος μόνον δια συμβολαιογραφικού εγγράφου. Η συγκεκριμένη δυσκαμψία της ΕΠΕ ήταν, αυτοτελώς, παράγοντας αποφυγής του συγκεκριμένου εταιρικού τύπου. Σχετικά πρόσφατα εξέλιπε η σχετική υποχρέωση. Η ίδρυση της ΕΠΕ είναι πλέον δυνατό να λάβει χώρα είτε με συμβολαιογραφικό είτε με ιδιωτικό έγγραφο. Συμβολαιογραφικό έγγραφο συνεχίζει να απαιτείται σε συγκεκριμένες περιπτώσεις όταν λ.χ., επιβάλλεται από ειδική διάταξη νόμου ή εισφέρονται στην εταιρία περιουσιακά στοιχεία, για την μεταβίβαση των οποίων απαιτείται συμβολαιογραφικός τύπος (όπως ακίνητα ή εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων) καθώς επίσης και στην περίπτωση που ο συμβολαιογραφικός τύπος επιλέγεται από τους ιδρυτές ή τον ιδρυτή (όταν πρόκειται για μονοπρόσωπη Ε.Π.Ε.). Ιδιωτικό έγγραφο (κι όχι συμβολαιογραφικό) είναι αρκετό όταν υιοθετείται πρότυπο καταστατικό. Στην περίπτωση όμως αυτή η ίδρυση της Ε.Π.Ε. μπορεί να γίνει σε οποιαδήποτε εκ του νόμου ορισμένη Υ.Μ.Σ. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες γίνει χρήση πρότυπου καταστατικού, το (αποκλειστικό) περιεχόμενό του θα πρέπει να ακολουθείται πιστά και χωρίς οποιαδήποτε παρέκκλιση.

Συνεπώς, σε περιπτώσεις που οι ιδρυτές μιας Ε.Π.Ε. επιθυμούν να αποκλίνουν από το πρότυπο καταστατικό, το συμβολαιογραφικό έγγραφο είναι η μοναδική επιλογή. Η αντίστοιχη επιβάρυνση των ιδρυτών σε χρόνο και χρήμα δεν μπορεί να αποφευχθεί. Με βάση όσα παραπάνω αναφέρονται, καταλήγουμε πως, όσον αφορά τον τύπο της ιδρυτικής πράξης, την ευελιξία στην ίδρυση και το κόστος της ίδρυσης, σαφέστατα υπερτερεί η ΙΚΕ.

- Οι Ι.Κ.Ε. συνιστούν μια εναλλακτική επιλογή των Ε.Π.Ε. διότι η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία έχει τη βασική δομή της Εταιρίας Περιορισμένης Ευθύνης αλλά και το μικτό κεφαλαιουχικό προσωπικό χαρακτήρα. Συνεπώς μπορούμε να έχουμε δύο παρόμοια καταστατικά, ένα της Ι.Κ.Ε. και ένα της Ε.Π.Ε (Χατζηγάγιος, 2015).
- Το καταστατικό μιας Ι.Κ.Ε. μπορεί να προβλέψει αυτό το οποίο είναι δυνατόν να προβλέψει και το καταστατικό μιας Ε.Π.Ε. όπως στην περίπτωση του εγκεκριμένου κεφαλαίου το οποίο προβλέπεται για την ΙΚΕ και είναι εφικτό να δράσει όπως οι συμπληρωματικές εισφορές για την ΕΠΕ (Ρόκας-Παμπούκης, 2013).
- Η ελάχιστη ονομαστική αξία των εταιρικών μεριδίων στις Ι.Κ.Ε. και στις Ε.Π.Ε., ανεξάρτητα από την εισφορά που αντιπροσωπεύουν, είναι ένα ευρώ και παρέχουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις ενώ παράλληλα έχουν και τη δυνατότητα μεταβίβασης (Μακρυγιωργάκης, 2002).
- Σχετικά με τα όργανα διοίκησης και στις δύο μορφές εταιρίας, το ανώτατο όργανο είναι η Γενική Συνέλευση με τους διαχειριστές να έπονται της ιεραρχίας. Επιπλέον οι Ι.Κ.Ε. και οι Ε.Π.Ε. προσλαμβάνουν ελεγκτές μόνο σε ειδικές περιπτώσεις όπου ο κύκλος εργασιών και ο τζίρος ξεπερνούν συγκεκριμένα όρια (Καρδακάρης, 2003).
- Την σύνταξη της απογραφής, του ισολογισμού, του λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης και του προσαρτήματος στις Ι.Κ.Ε. και στις Ε.Π.Ε. αναλαμβάνουν οι διαχειριστές. Η διαδικασία κατάρτισης και έκθεσης των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων είναι πανομοιότυπη και στις δύο μορφές εταιριών (Νεγκάκης, 2016).
- Αναφορικά με τις ισχύουσες φορολογικές διατάξεις του νόμου και οι δύο μορφές εταιρίας τηρούν υποχρεωτικά διπλογραφικό σύστημα (βιβλία Γ' κατηγορίας), ενώ ο φόρος που αναλογεί και στους δύο τύπους είναι πλέον 24% στο συνολικό φορολογητέο εισόδημα τους και ο συντελεστής φόρου μερισμάτων είναι 5% στα κέρδη προ φόρων. Επιπλέον ο συντελεστής προκαταβολής φόρου για τα τρία πρώτα έτη λειτουργίας διαμορφώνεται στο 50%.

- Σχετικά με τη λύση των εταιριών, οι λόγοι λύσεις είναι κοινοί όπως είναι η κήρυξη ακυρότητας τους και εάν ο σκοπός τους θεωρηθεί ανέφικτος ή εφόσον έχει επιτευχθεί. Η λύση τους επέρχεται όταν παρέλθει ο καθορισμένος από το καταστατικό χρόνος διάρκειας ζωής τους και δεν ανανεωθεί ή για οποιοδήποτε άλλο λόγο αναφέρει το καταστατικό ή και με την ανάκληση της υπουργικής απόφασης που ενέκρινε την ίδρυσή τους. Μια ακόμη κοινή αιτία λύσης των δύο εταιρικών μορφών είναι η πτώχευση τους όπου η εκκαθάριση γίνεται βάσει της διαδικασίας που ορίζει το Πτωχευτικό Δίκαιο και όχι με τη διαδικασία που απαιτούν οι άλλες αιτίες που οδηγούν στην λύση (Καρδακάρης, 2003).
- Στη διαδικασία εκκαθάρισης τα καθήκοντα των εκκαθαριστών στην Ι.Κ.Ε. και στην Ε.Π.Ε. αναλαμβάνουν οι διαχειριστές ενώ η εκκαθάριση υπόκειται στη διαδικασία δημοσιότητας και μέχρι την ολοκλήρωσή της, οι εταιρίες διατηρούν την επωνυμία τους προστιθέμενου του όρου «υπό εκκαθάριση» με την νομική τους υπόσταση να ισχύει όσο διαρκεί η εκκαθάριση (Νεγκάκης, 2016).

4.2. Διαφορές Ι.Κ.Ε. και Ε.Π.Ε.

Εκτός από ομοιότητες οι δύο αυτές εταιρικές μορφές παρουσιάζουν και αρκετές διαφορές οι οποίες συνίστανται αναλυτικότερα στις εξής παρακάτω:

- Στα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνει το καταστατικό αναφέρεται και η έδρα της εταιρίας όπου στην περίπτωση της Ε.Π.Ε. θα πρέπει να είναι υποχρεωτικά ελληνικός δήμος ή κοινότητα ενώ στην περίπτωση της Ι.Κ.Ε. δεν υπάρχει υποχρέωση να έχει την έδρα της στην Ελλάδα (Πουλάτου-Ευθυμιάτου, 2008).
- Στον Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ) υπάγονται υποχρεωτικά οι εταίροι των Ε.Π.Ε. ενώ οι εταίροι των Ι.Κ.Ε. δεν έχουν υποχρέωση ασφάλισης και ασφαρίζεται μόνο ο διαχειριστής τους που οροθετήθηκε με το καταστατικό ή με απόφαση των εταίρων. Στην περίπτωση μονοπρόσωπης Ι.Κ.Ε. ασφαρίζεται ο μοναδικός εταίρος ο οποίος τις περισσότερες φορές είναι και διαχειριστής της εταιρίας (Alexandropoulou, 2014).
- Το κεφάλαιο της ΙΚΕ καθορίζεται από τους εταίρους χωρίς περιορισμό, μπορεί όμως να είναι και μηδενικό. Το κεφάλαιο της ΕΠΕ καθορίζεται από τους εταίρους (ήδη από το 2013) χωρίς ελάχιστο ή μέγιστο περιορισμό. Με βάση τα παραπάνω, καταλήγουμε πως,

όσον αφορά το ύψος του εταιρικού κεφαλαίου, φαίνεται πως υπερτερεί, σε θεωρητικό επίπεδο, η ΙΚΕ καθώς το εταιρικό της κεφάλαιο μπορεί να είναι και μηδενικό. Από την άλλη πλευρά είναι εφικτή η ίδρυση ΕΠΕ με εταιρικό κεφάλαιο 1€ (Μακρυγιωργάκης, 2002).

- Οι εταίροι συμμετέχουν στην Ι.Κ.Ε. με κεφαλαιακές, με εξωκεφαλαιακές ή με εγγυητικές εισφορές και στην Ε.Π.Ε. με μετρητά ή εισφορές σε είδος. Στο πλαίσιο αυτό, το ενδεχόμενο της εξωκεφαλαιακής και εγγυητικής εισφοράς στην Ι.Κ.Ε., παρέχει τη δυνατότητα συμμετοχής στο κεφάλαιο της Ι.Κ.Ε. εταίρου που δεν διαθέτει ή δεν επιθυμεί να διαθέσει κεφάλαια για τη συμμετοχή του. Όσον αφορά την Ε.Π.Ε., πρόβλεψη εξωκεφαλαιακών ή εγγυητικών εισφορών δεν υφίσταται. Οι εταίροι της είναι υποχρεωμένοι να εισφέρουν χρήματα ή εισφορές σε είδος, που αποτιμώνται όμως σε χρήματα. Ακόμα και στην περίπτωση που ένας από τους εταίρους της Ε.Π.Ε. αναλάβει την υποχρέωση να προσφέρει την εργασία του στην εταιρία ή αναλάβει εταιρικά της χρέη δεν δικαιούται να προσβλέπει σε εταιρική, εκ του λόγου αυτού, συμμετοχή. Συνεπώς στην ΙΚΕ υπάρχει δυνατότητα όχι μόνον κεφαλαιακών αλλά και εξωκεφαλαιακών και εγγυητικών εισφορών ενώ στην Ε.Π.Ε. δεν υπάρχει αυτή η δυνατότητα.
- Η διαδικασία λήψης αποφάσεων σε μια Ε.Π.Ε. χρειάζεται διπλή πλειοψηφία (κεφαλαιακή και προσωπική), κάτι που δεν είναι υποχρεωτικό για την Ι.Κ.Ε. Αναλυτικότερα στην περίπτωση που για παράδειγμα υφίστανται πέντε εταίροι σε μια Ε.Π.Ε., πρέπει οι εταίροι αυτοί να συμφωνήσουν βάσει πλειοψηφίας δηλαδή τουλάχιστον οι τρεις και να έχουν στην κατοχή τους ποσοστό μεγαλύτερο του πενήντα ένα τοις εκατό (51%) της εταιρίας, γεγονός που καθιστά αρκετά δύσκολη τη δράση της επιχείρησης ενώ συχνά η απουσία ενός εταίρου μπορεί να μπλοκάρει τη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Στις Ι.Κ.Ε. αντίθετα όποιος εταίρος έχει το μεγαλύτερο εταιρικό μερίδιο λαμβάνει τις εταιρικές αποφάσεις (ASTbooks, 2016).
- Στην έξοδο εταίρου μιας Ε.Π.Ε. η απόδοση της αξίας της μερίδας συμμετοχής του συνιστά βασικό κριτήριο της αποχώρησης κάτι που όμως δεν υφίσταται στις Ι.Κ.Ε. (Νασόπουλος, 2018).
- Στην διαδικασία λύσης της εταιρίας οι εταίροι έχουν την δυνατότητα να λύσουν την εταιρία τους και στις δύο εταιρικές μορφές με τη διαφορά όμως του ποσοστού συναίνεσης κάθε τύπου. Στην περίπτωση της Ι.Κ.Ε. θα πρέπει να συναινέσει η απόλυτη πλειοψηφία

των εταιρικών μεριδίων για να ληφθεί έγκυρη απόφαση ενώ στην περίπτωση της Ε.Π.Ε. θα πρέπει να ψηφίσουν με διπλή πλειοψηφία (μεριδίων και μερίδων) με θετικά τα τρία τέταρτα (3/4) των εταίρων που αντιπροσωπεύουν τα τρία τέταρτα (3/4) του κεφαλαίου (Νεγκάκης, 2016).

- Οι εταίροι της Ε.Π.Ε. έχουν περιορισμένη ευθύνη έναντι της εταιρίας, δηλαδή μέχρι του ποσού της εισφοράς τους ενώ στην Ι.Κ.Ε. για τις εταιρικές υποχρεώσεις ευθύνεται μόνο η εταιρία με την περιουσία της και όχι οι εταίροι. Στην περίπτωση όμως των εγγυητικών εισφορών στην Ι.Κ.Ε. οι εταίροι έχουν ευθύνη έναντι τρίτων για τις οφειλές και τα χρέη της εταιρίας μέχρι ένα καθορισμένο ποσό το οποίο αναγράφεται στο καταστατικό της εταιρίας.

4.3. Ανάλυση Δεδομένων Ίδρυσης και Διαγραφής Ε.Π.Ε. και Ι.Κ.Ε.

Το σύνολο των δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν για την παρακάτω ανάλυση προέρχεται από τον επίσημο διαδικτυακό τόπο του Γ.Ε.ΜΗ. (<http://backoffice.businessportal.gr/stats/publicity/openings>). Αρχικά, στα διαγράμματα 1-4, παρουσιάζονται και σχολιάζονται δεδομένα που αφορούν την ίδρυση νέων εταιριών στην Ελλάδα. Στη συνέχεια παρουσιάζονται τα δεδομένα που αφορούν εταιρίες που τα συγκεκριμένα ημερομηνιακά διαστήματα είναι σε κάποια από τις παρακάτω καταστάσεις : Πτώχευση, Διακοπή (Δ.Ο.Υ.), Λύση – Εκκαθάριση, Υπό εκκαθάριση, Διαδικασία Συνδιαλλαγής, Διαγραφή, Διαγραφή λόγω συγχώνευσης, Αναγκαστική διαχείριση, Διαγραφή λόγω διάσπασης. Συνεπώς ο όρος Διαγραφή που αναφέρεται στην επικεφαλίδα της ανάλυσης και στους τίτλους των διαγραμμάτων είναι γενικός και εμπεριέχει όλα τα παραπάνω.

Όσον αφορά το διάστημα που επιλέχθηκε για την έρευνα είναι από 1/1/2013 έως και 31/12/2020. Η εταιρική μορφή της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρίας ξεκίνησε στην Ελλάδα από το 2012 και η πρώτη καταγραφή ίδρυσης υπάρχει στο Γ.Ε.ΜΗ. το δεύτερο εξάμηνο του 2012, οπότε θα ήταν στατιστικά λάθος να χρησιμοποιηθεί και το 2012 σαν

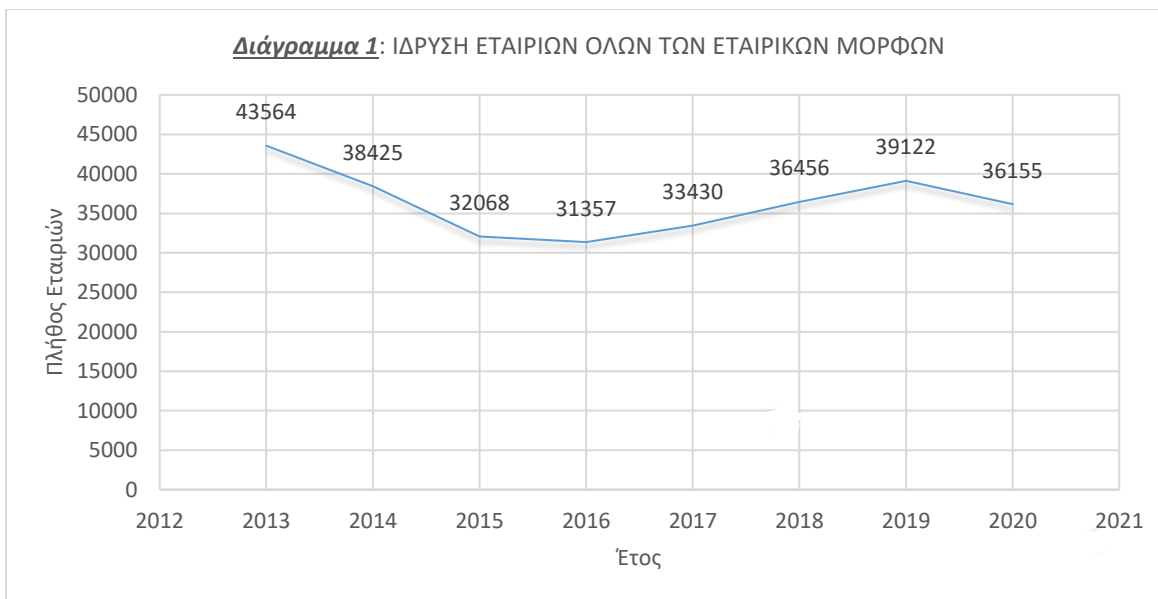
έτος στα δεδομένα μας, από τη στιγμή που επιλέχθηκε η ετήσια παρουσίαση των στοιχείων.

Πίνακας 1: ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΙΔΡΥΣΕΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

<u>ΕΤΟΣ</u>	<u>ΟΛΕΣ</u>	<u>ΕΠΕ</u>	<u>ΙΚΕ</u>
2013	43.564	1.268	2.820
2014	38.425	692	3.739
2015	32.068	431	3.765
2016	31.357	392	4.750
2017	33.430	307	6.762
2018	36.456	339	8.858
2019	39.122	369	10.799
2020	36.155	265	10.772

Πίνακας 2: ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΔΙΑΓΡΑΦΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

<u>ΕΤΟΣ</u>	<u>ΟΛΕΣ</u>	<u>ΕΠΕ</u>	<u>ΙΚΕ</u>
2013	43.931	1.067	136
2014	42.354	1.529	310
2015	31.609	1.762	494
2016	38.164	1.733	789
2017	27.686	948	725
2018	22.372	751	982
2019	20.253	798	1.386
2020	13.057	636	1.474

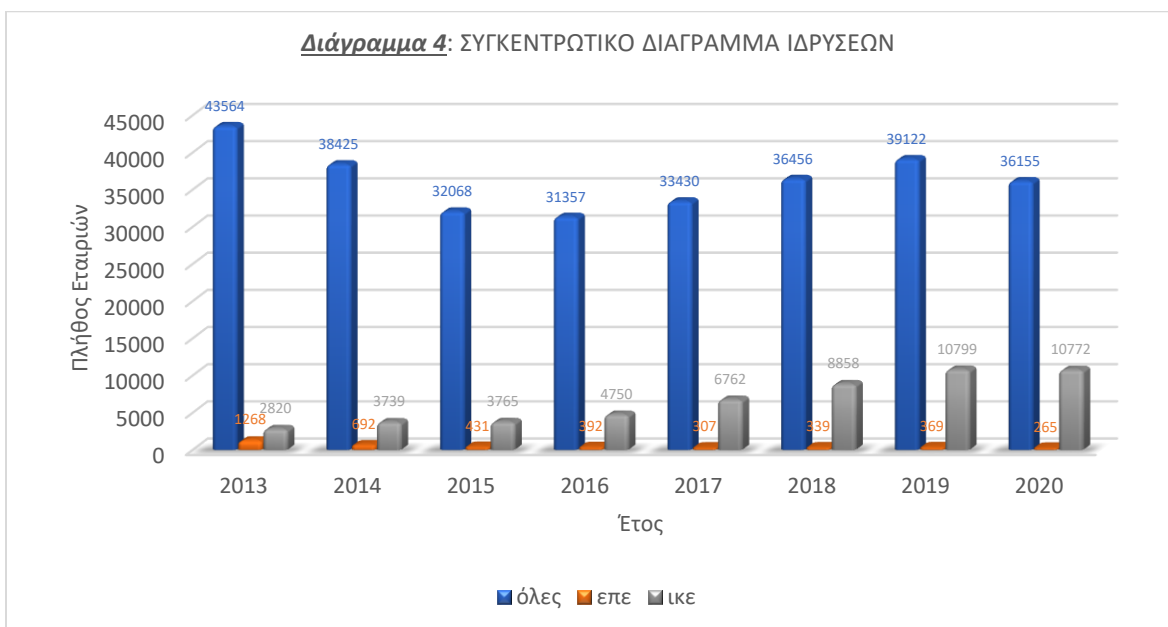
Στο πρώτο διάγραμμα (διάγραμμα 1) βλέπουμε γενικά το πλήθος των νέων εταιριών που δημιουργήθηκαν ανά έτος ανεξαρτήτου εταιρικής μορφής. Αυτό που παρατηρούμε είναι πως η καμπύλη του διαγράμματος ταυτίζεται απόλυτα με την οικονομική κατάσταση της Ελλάδας και την οικονομική ύφεση την οποία έχουμε περάσει. Πιο αναλυτικά βλέπουμε πως από το 2013 μέχρι και το 2016 δηλαδή τα χρόνια της βαθιάς ύφεσης της ελληνικής οικονομίας οι ιδρύσεις νέων εταιριών ολοένα και μειώνονται, ενώ από το 2016 και μετά έχουμε και πάλι ανοδική πορεία καθώς και η ελληνική οικονομία ξεκινάει την επανεκκίνηση μετά την ύφεση. Τέλος, για το 2020 βλέπουμε πως υπάρχει πάλι μια μείωση στο πλήθος των νέων εταιριών που οφείλεται σαφέστατα στην αβεβαιότητα που επικρατεί το τελευταίο διάστημα όχι μόνο στην ελληνική αλλά και στην παγκόσμια οικονομία λόγω πανδημίας. Ένα πρώτο συμπέρασμα λοιπόν που μπορεί να συναχθεί είναι πως η ίδρυση νέων εταιριών είναι ένας πολύ καλός δείκτης, με αρκετά μεγάλη ταύτιση, για την οικονομική κατάσταση που επικρατεί σε μία χώρα.

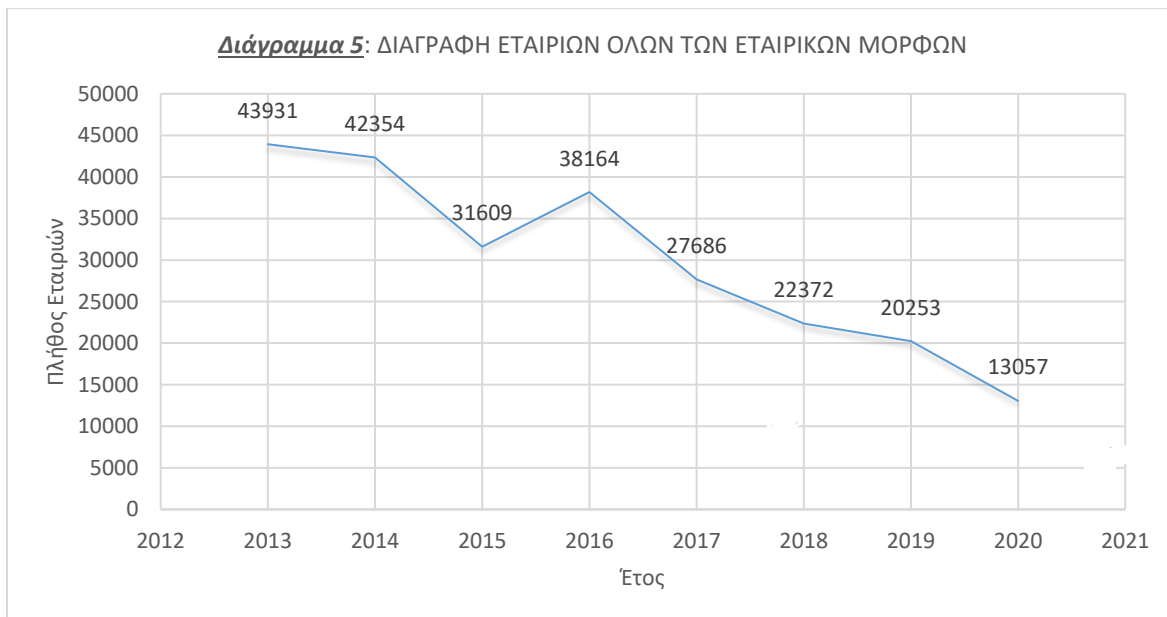
Στο επόμενο διάγραμμα (διάγραμμα 2) αναλύεται η εξέλιξη των ιδρύσεων νέων εταιριών περιορισμένης ευθύνης (ΕΠΕ). Όπως βλέπουμε η καμπύλη ακολουθεί ακόμα μεγαλύτερη πτωτική τάση από την αντίστοιχη καμπύλη του συνόλου των εταιριών. Αυτό όπως θα δούμε και παρακάτω σημαίνει πως δεν επηρεάζεται μόνο από την ύφεση της οικονομίας αλλά και από άλλους παράγοντες. Μια γενική παρατήρηση που πρέπει να γίνει είναι πως τα τελευταία χρόνια σίγουρα δεν αποτελεί δημοφιλή εταιρική μορφή καθώς όπως φαίνεται το πλήθος των εταιριών είναι πολύ μικρό σε σχέση με το σύνολο.

Στο διάγραμμα 3 παρατηρούμε το δυναμικό ξεκίνημα της νέας εταιρικής μορφής, καθώς μετά το πρώτο έτος από την θεσμοθέτηση της έχει κιάλας σχεδόν 3.000 νέες εταιρίες που την έχουν επιλέξει ως καταλληλότερη για το εταιρικό τους προφίλ. Επίσης όπως μπορούμε να διακρίνουμε δεν είναι μια τυχαία επιλογή, ούτε μια επιλογή επηρεαζόμενη από κάποια κρατική προωθητική ενέργεια ή κάτι παρόμοιο, αλλά μια συνειδητή επιλογή που την κάνουν όλο και περισσότερες επιχειρήσεις κάθε χρόνο σταθερά.

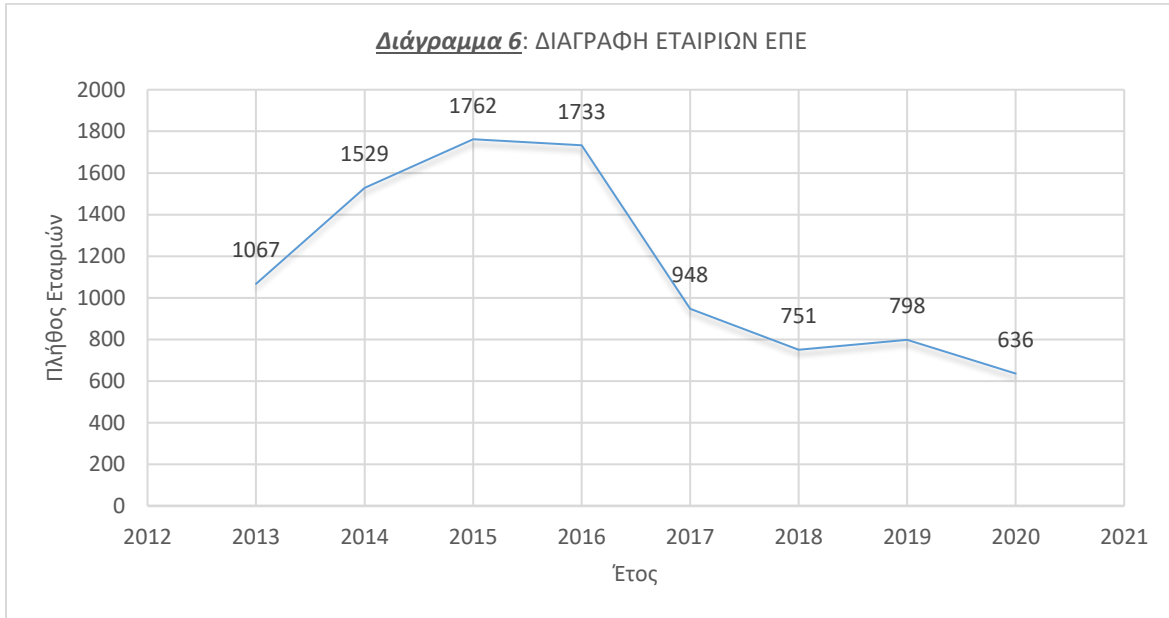

Το συγκεντρωτικό διάγραμμα (διάγραμμα 4) επιβεβαιώνει όλα τα παραπάνω και μας βοηθά να εντοπίσουμε κάποιες ακόμα αξιόλογες συνθήκες. Αρχικά αξίζει να σημειωθεί πως το 2020 η νέα εταιρική μορφή η ΙΚΕ αποτελεί επιλογή για το 1/3 σχεδόν των νέων επιχειρήσεων, πράγμα που αποδεικνύει ακόμα εντονότερα την καλή προσαρμογή που έχει στις σύγχρονες ανάγκες του επιχειρηματικού κόσμου η συγκεκριμένη εταιρική μορφή. Επίσης, μπορούμε να δούμε πως το ποσοστό αύξησης των εταιριών ΙΚΕ μέσα στο διάστημα μας είναι παρόμοιο με το ποσοστό μείωσης των εταιριών περιορισμένης ευθύνης, γεγονός που αποτελεί ένδειξη πως η ΙΚΕ τείνει να αντικαταστήσει την παλιά εταιρική μορφή.

Όσον αφορά τώρα τις διαγραφές των εταιριών, πρέπει αρχικά να αναφέρουμε πως αποτελούν την άλλη όψη του νομίσματος, καθώς είναι το ίδιο σημαντικό αν όχι και σημαντικότερο για την ανάπτυξη μιας οικονομίας να διατηρούνται και να πληθαίνουν οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε αυτή. Το παραπάνω διάγραμμα λοιπόν (διάγραμμα 5) απεικονίζει μια πολύ αισιόδοξη κατάσταση για την ελληνική οικονομία καθώς οι διαγραφές των επιχειρήσεων έχουν σχεδόν κάθε χρόνο μείωση, με αυτή τα τελευταία χρόνια να είναι ακόμα εντονότερη. Επίσης σε σύγκριση με τις ιδρύσεις νέων εταιριών βλέπουμε πως τα τελευταία χρόνια το ισοζύγιο είναι θετικό δηλαδή ο αριθμός

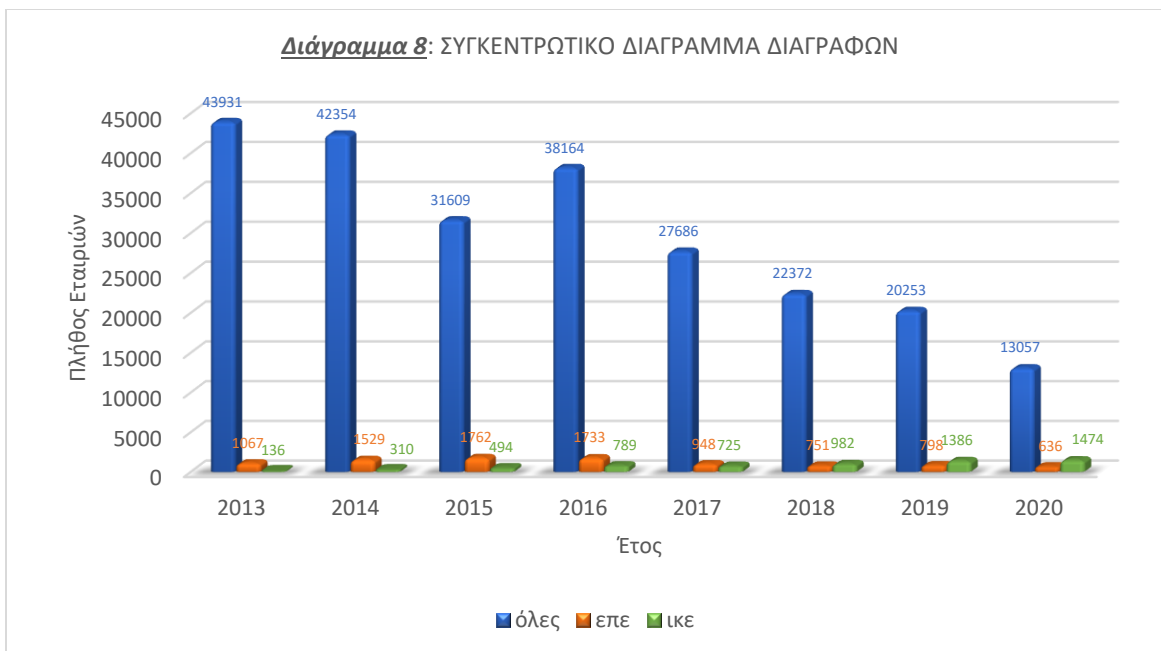
των νέων εταιριών είναι αρκετά μεγαλύτερος από τον αριθμό των διαγραφών, πράγμα που ενισχύει ακόμα περισσότερο την εικόνα της οικονομίας.

Το παραπάνω διάγραμμα (διάγραμμα 6) έρχεται να επαληθεύσει την εικόνα που έχει η εταιρική μορφή της ΕΠΕ τα τελευταία χρόνια. Σε κάθε χρόνο μέσα στο διάστημα της έρευνας φαίνεται πως οι διαγραφές εταιριών ΕΠΕ είναι περισσότερες από τις ιδρύσεις γεγονός που φανερώνει την απαξίωση της εταιρικής μορφής με εμφατικό τρόπο. Η μείωση τώρα των διαγραφών τα τελευταία χρόνια δεν μπορεί δυστυχώς να μεταφραστεί ως αισιόδοξη καθώς είναι πιο πιθανό να μεταφράζεται σαν την αρχή του τέλους για την συγκεκριμένη εταιρική μορφή.

Το διάγραμμα 7 θα λέγαμε πως παρουσιάζει την πιο ανησυχητική εικόνα για την πορεία της οικονομίας. Βλέπουμε πως οι διαγραφές εταιριών ΙΚΕ συνεχώς αυξάνονται και δυστυχώς σε μεγαλύτερο ποσοστό από το αντίστοιχο των ιδρύσεων. Οι μικροί αριθμοί των πρώτων ετών σίγουρα δεν μπορούν να μας δώσουν ασφαλή συμπεράσματα καθώς ήταν η αρχή και τα πρώτα χρόνια της εταιρικής μορφής στην Ελλάδα, αλλά σίγουρα τα τελευταία χρόνια είναι ανησυχητικά. Το ισοζύγιο ιδρύσεων - διαγραφών είναι θετικό σε όλο το διάστημα, αλλά η ραγδαία αύξηση των διαγραφών έρχεται να επισκιάσει την εξίσου μεγάλη αύξηση των ιδρύσεων. Αυτή η εικόνα μπορεί να μεταφραστεί και ως λογική καθώς αφού το πλήθος των εταιριών ΙΚΕ είναι τόσο μεγάλο, άρα και το μεγάλο πλήθος διαγραφών είναι αναπόφευκτο, σίγουρα όμως πρέπει να δοθεί η αρμόζουσα σημασία στο συγκεκριμένο φαινόμενο τα επόμενα χρόνια.

Τέλος η συγκεντρωτική εικόνα των διαγραφών (διάγραμμα 8) ενισχύει όλα τα παραπάνω συμπεράσματα και κάνει ξεκάθαρη αφενός την προσπάθεια ανάκαμψης της οικονομίας και αφετέρου την απαξίωση μιας εταιρικής μορφής που για περισσότερα από 50 χρόνια ήταν στις επιλογές των επιχειρήσεων της Ελλάδας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

5.1. Τελικά Συμπεράσματα

Η συγκεκριμένη μελέτη είχε σκοπό να παρουσιάσει δύο εταιρικές μορφές, αυτή της Εταιρίας Περιορισμένης Ευθύνης και αυτή της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρίας. Αυτό που πρώτο γίνεται αντιληπτό είναι πως πρόκειται για μια εταιρική μορφή αρκετά παλιά και δοκιμασμένη μέσα στα χρόνια (Ε.Π.Ε.) αλλά και την για πολλούς διάδοχό της, την νέα σχετικά εταιρική μορφή (Ι.Κ.Ε.). Τόσο η μία όσο και η άλλη απευθύνονται σε εταιρίες του ίδιου μεγέθους, κυρίως μικρομεσαίες.

Η Ελλάδα όμως δεν διεκδικεί σίγουρα την πρωτιά στη θεσμοθέτηση καμίας από τις δύο εταιρικές μορφές. Σύμφωνα με διάφορες έρευνες, μελέτες και άρθρα έγκριτων επιστημών του κλάδου της οικονομίας, της νομικής και των επιχειρήσεων, που παρουσιάστηκαν στην παραπάνω μελέτη, διαπιστώνουμε πως οι εταιρίες περιορισμένης ευθύνης σε πολλές χώρες του κόσμου θεσμοθετήθηκαν ακόμα και στις αρχές του 20^{ου} αιώνα και ωρίμασαν θεσμικά και νομικά με τις οικονομίες των χωρών που τις υιοθέτησαν. Παρ' όλα αυτά όπως και στην Ελλάδα έτσι και στις περισσότερες άλλες χώρες οι εταιρίες περιορισμένης ευθύνης έχουν παραγκωνιστεί και αυτό διότι όσο και αν προσπάθησαν να εκσυγχρονιστούν και να συμβαδίσουν με τις ανάγκες της σύγχρονης επιχειρηματικής πραγματικότητας δεν τα κατάφεραν.

Η Ι.Κ.Ε. συνδυάζει στοιχεία τόσο των κεφαλαιουχικών όσο και των προσωπικών εταιριών. Πρόδρομος της εταιρικής αυτής μορφής που συναντάται στην γηραιά Ήπειρο είναι η «Societas Privata Europea». Η υπερεθνική αυτή μορφή, αναπτύσσοντας μία καινοτόμα στρατηγική διεθνοποίησης, προσπαθεί να επιφέρει θετικά αποτελέσματα στην επιχειρηματική δράση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Ως βασικό πλεονέκτημα αυτής αποτελούν τόσο η προσαρμοστικότητά της όσο και η δυνατότητα εξέλιξης του οριζόντιου

ανταγωνισμού μεταξύ των εταιρικών νόμων των διαφόρων χωρών, σύμφωνα με τα άρθρα που παρουσιάστηκαν στην παραπάνω μελέτη.

Οι δύο αυτές εταιρικές μορφές παρουσιάζουν τόσο ομοιότητες όσο και διαφορές στο θεσμικό και νομικό τους πλαίσιο στη χώρας μας, οι οποίες έχουν εντοπιστεί και καταγράφονται αναλυτικά στην μελέτη. Οι κυριότερες που αξίζει να αναφερθούν και εδώ γιατί στην ουσία είναι και αυτές που σχηματίζουν τον χαρακτήρα των δύο εταιρικών μορφών αλλά παράλληλα δικαιολογούν και γιατί επιλέχτηκαν αυτές οι δύο εταιρικές μορφές στη συγκεκριμένη μελέτη είναι: όσον αφορά τις ομοιότητες, οι συντελεστές φορολογίας, τα όργανα διοίκησης καθώς και οι λόγοι λύσης και κήρυξης ακυρότητας είναι κοινοί και στους δύο τύπους εταιρικών μορφών. Τα σημαντικότερα αυτών που τις διαφοροποιούν σύμφωνα με την μελέτη είναι, αρχικά η υποχρεωτική δήλωση έδρας στην Ελλάδα για την Ε.Π.Ε., η δυνατότητα συμμετοχής ενός εταίρου στην Ι.Κ.Ε. και με εξωκεφαλαιακές εισφορές πέραν των εισφορών σε μετρητά ή είδος που ισχύουν για τις Ε.Π.Ε. και τέλος οι εταίροι της Ε.Π.Ε. έχουν περιορισμένη ευθύνη έναντι της εταιρίας, δηλαδή μέχρι του ποσού της εισφοράς τους, ενώ στην Ι.Κ.Ε. για τις εταιρικές υποχρεώσεις ευθύνεται μόνο η εταιρία με την παρουσία της και όχι οι εταίροι.

Για τους περισσότερους επιστήμονες που ασχολούνται με τον κλάδο της οικονομίας είτε άμεσα είτε έμμεσα, η σωστή ανάγνωση των αριθμών λέει πάντα την αλήθεια. Έτσι λοιπόν στη συγκεκριμένη μελέτη μετά από την ανάλυση των δεδομένων της επίσημης ιστοσελίδας του Γ.Ε.ΜΗ. τα συμπεράσματα είναι πολλά. Αρχικά όσον αφορά το γενικό πλήθος των εταιριών στην Ελλάδα ανεξαρτήτου εταιρικής μορφής, μας φανερώνει πως ιδιαίτερα την τελευταία πενταετία φαίνεται μια προσπάθεια ανάκαμψης της οικονομίας της χώρας μας καθώς έχουμε αύξηση των νέων εταιριών και παράλληλα μείωση των διαγραφών εταιριών.

Τέλος, όσον αφορά τις δύο εταιρικές μορφές που κατά κύριο λόγο αφορούν την συγκεκριμένη μελέτη, παρατηρείται στα διαγράμματα πως η εταιρική μορφή της περιορισμένης ευθύνης τείνει να εγκαταλειφθεί καθώς ολοένα και λιγότερες νέες εταιρίες την εμπιστεύονται ενώ αντίθετα η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία αποκτά ολοένα και περισσότερους υποστηρικτές και μοιάζει να είναι αυτή την περίοδο στη χώρα μας ο πιο δημοφιλής εταιρικός τύπος. Αξίζει βέβαια να σημειωθεί πως είναι λίγο νωρίς για ασφαλή συμπεράσματα καθώς η επόμενη δεκαετία θα είναι αυτή που θα δείξει αν όντως η Ι.Κ.Ε.

είναι μια εταιρική μορφή σωστά προσαρμοσμένη στις εξελίξεις του επιχειρηματικού κόσμου.

5.2. Προτάσεις για Μελλοντική Έρευνα

Με αφορμή την παρούσα διπλωματική εργασία, προτείνεται η περαιτέρω μελέτη αυτών των εταιρικών μορφών.

Πιο συγκεκριμένα θα ήταν ενδιαφέρον να δούμε στην επόμενη δεκαετία ποια θα είναι τελικά η εξέλιξη των δύο εταιρικών μορφών και αν όντως ισχύουν αυτά που συμπεραίνει η συγκεκριμένη μελέτη. Επίσης ειδικότερα για την Ι.Κ.Ε. που είναι αρκετά νέα εταιρική μορφή θα επέλθουν σίγουρα διάφορες μεταβολές και τροποποιήσεις στο θεσμικό και νομικό πλαίσιο της και θα ήταν ενδιαφέρον να παρακολουθούνται συγκεντρωτικά.

Ένα ακόμα ενδιαφέρον κομμάτι που δεν κατέστη δυνατό να συμπεριληφθεί στην παρούσα έρευνα είναι το αντικείμενο των εταιριών που προτιμούν τον κάθε ένα τύπο από αυτούς τους δύο. Πράγμα που μπορεί να δώσει άλλο νόημα στην αύξηση ή την μείωση των ιδρύσεων και των διαγραφών των εταιριών.

Τέλος χρήσιμο θα ήταν να υπάρξει μια νέα μελέτη που θα εντόπιζε τυχόν περιπτώσεις εταιριών που άλλαξαν εταιρική μορφή και βέβαια ποιες ήταν αυτές οι εταιρικές μορφές.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική Βιβλιογραφία

- Αντωνόπουλος, Β. (2016), Ιδιωτική Κεφαλαιουχική εταιρεία (Ι.Κ.Ε.) Κατ' άρθρο ερμηνεία του Ν. 4072/2012, Θεσσαλονίκη.
- ASTbooks. (2016), Πρακτικό βοήθημα Ε.Π.Ε. & Ι.Κ.Ε. σύμφωνα με τα ΕΛΠ, 4^η έκδοση, Εκδόσεις ASTbooks, Αθήνα.
- Βασιλακάκης, Ε. (2012), *Το δίκαιο της καταστατικής έδρας ως lex societatis της Ι.Κ.Ε.*, Εισηγήση στο 22^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου.
- Γιοβανόπουλος, Ρ. (2013), Η υποχρέωση πίστωσης στην Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία (Διαχειριστές, Εταίροι) Το νέο εταιρικό δίκαιο της μικρομεσαίας επιχείρησης (Ν 4072/2012), Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.
- Καραγιώργος, Θ. (2015), Λογιστική Εταιριών και φορολογία εισοδήματος, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Αφοί Θ. Καραγιώργου Ο.Ε.
- Καρδακάρης, Κ. (2003), Λογιστική Εμπορικών Εταιριών, 3^η έκδοση, Αθήνα: Interbooks.
- Λιναρίτης, Ι. (2012), Η τριμερής διάκριση των εισφορών στην Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία.
- Μακρυγιωργάκης, Μ. (2002), Περιπτώσιολογικές διερευνήσεις εταιρικών θεμάτων Λογιστική Εταιριών, Αθήνα: Εκτυπωτική Αττικής Α.Ε.
- Νασόπουλος, Α. 2018, Ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρία: Ανάλυση και ερμηνεία, Εκδόσεις Prosvasis, Αθήνα.
- Νεγκάκης, Χ. (2016), Λογιστική Εταιριών, Θεσσαλονίκη.
- Περάκης, Ε. (2013), Ιδιωτική Κεφαλαιουχική εταιρία, Έκδοση Β.
- Πουλάτου-Ευθυμιάτου, Α. (2008), Επιτομή Εμπορικού Δικαίου, 5^η έκδοση, Αθήνα-Κομοτηνή: Σάκκουλα.
- Ρόκας, Ν. (2012), Εμπορικές εταιρείες, 7^η έκδοση, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.
- Ρόκας, Ν., Παμπούκης, Κ. (2013), Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών Α.Ε.-Ε.Π.Ε., Εμπορικές Εταιρείες, Εκδόσεις Interbooks, Αθήνα.

- Σωτηρόπουλος, Γ. (2012), *Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία, Επισκοπή Εμπορικού Δικαίου*, τεύχος 1.
- Τριανταφυλλάκης – Σπυρίδωνος (2014), *Διαγράμματα εταιρικού δικαίου*.
- Φλώρος, Α. (2010), *Φορολογική Λογιστική*, Αθήνα: Σύγχρονη Εκδοτική Ε.Π.Ε.
- Χατζηγάγιος, Θ. (2015), *Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών*, Θεσσαλονίκη: Ανικούλα.
- Ψυχομάνης, Σ. (2017), *Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών*, Θεσσαλονίκη: Σάκκουλα.

Διεθνής Βιβλιογραφία

- Alexandropoulou, A. (2014), *Societas Unius Personae: Proceedings of international Academic Conferences*, International Institute of Social and Economic Sciences.
- Bosco, M. (1993), *"The Best of Both Worlds: The Limited Liability Company"*, Ohio State Law Journal, vol. 54, no. 1, pp. 175-198.
- Carney, W. (1998), *"Limited Liability"*, Encyclopedia of Law and Economics.
- Douglas, M. (2006), *"Minority Oppression & the Limited Liability Company: Learning (or Not) from Close Corporation History"*, Corporate Practice Commentator, Vol. 47, p. 1031.
- Eroglu, M. (2008), *"Limited Liability in Turkey Law"*, Published online by Cambridge University Press.
- Eckardt, M. and Wolfgang, K. (2014), *"Developing Two-tiered Regulatory Competition in EU Corporate Law: Assessing the Impact of the Societas Privata Europaea"*, Journal of Law and Society, Vol. 4, pp. 152-171.
- Eckardt, M. (2012), *"The Societas Privata Europaea-Could it Promote the Internationalization of Small and Medium-Sized Enterprises?"*, Andrassy Working Paper Universitat Budapest, No.27.
- Eidenmueller, H. and Lasak, J. (2012), *"The Czech Societas Europaea Puzzle"*, Journal of Corporate Law Studies, Vol.12, No. 2, pp. 237-254.
- Eidenmueller, H., Hornuf, L. and Reips, M. (2012), *"Contracting Employee Involvement: An analysis of Bargaining Over Employee Involvement Rules for a Societas Europaea"*, Vol.12, No.2, pp. 201-235.

- Freedman, J. (2000), "*Limited Liability: Large Company Theory and Small Firms*", *The Modern Law Review*, vol. 63, no. 3, pp. 317-354, Published By: Wiley.
- Guinnane, T. (2020), "*Creating a New Legal Form: The GmbH*", Yale University Economic Growth Center Discussion Paper No. 1070.
- Hillman, R. (1997), "*Limited Liability In Historical Perspective*", *Washington and Lee Law Review*, Volume 54, Issue 2.
- Hamilton, R. and Ribstein, L. (1997), "*Limited Liability and the Real World*", *Washington and Lee Law Review*, Volume 54, Issue 2.
- Lewis, R., Buzdrev, A. and Mortimer, T. (2013), "*The European Private Company: An Opportunity from an Economic Crisis?*", *International Journal of Humanities and Social Science*, Vol.3, No.8, pp.106-113.
- Mancuso Attorney, A. (2019), "Form Your Own Limited Liability Company: Create An LLC in Any State", 11th Edition, Published By: Nolo.
- Martinez – Rodriguez, S. (2016), "*Creating the Sociedad de Responsabilidad Limitada: The Use of Legal Flexibility in Spanish Company Law, 1869–1953*", Published online by Cambridge University Press.
- Patakyova, M. and Duracinska, J. (2020), "*Limited Liability Company in Slovakia: Current Problems Faced*", *Central European Journal of Comparative Law*, vol. 1, no. 1.
- Siems, M., Herzog, L. and Rosenhaeger, E. (2009), "*The European Private Company (SPE): An Attractive New Legal Form of Doing Business?*", *Butterworths Journal of International Banking and Financial Law*, pp.247-250.
- Van Den Braak, S. (2010), "*The European Private Company, its shareholders and its creditors*", *Utrecht Law Review*, Vol.6, pp.1-21.

Ηλεκτρονική Βιβλιογραφία

- www.taxheaven.gr
- www.businessportal.gr